

UTVECKLINGSPLAN FÖR SKOGÅS OCH TRÅNGSUND

Antagandehandling 2024-12-07

Huddinge

Organisation

Utvecklingsplanen har tagits fram av Huddinge kommun med hjälp av Mandaworks.

Huddinge kommun

David Grind, projektägare

Projektgrupp

Gabriel Traneborn, projektledare och områdesstrateg

Gunilla Sundström, områdesstrateg

Erik Sundin, landskapsarkitekt

Anders Berg, miljöplanerare

Liselott Söderström, trafikplanerare

Marcel Moritz, hållbarhetsstrateg

Lena Fyrvald, hållbarhetsstrateg

Michaela Vitale, planarkitekt

Amra Imamovic, exploateringsingenjör

Josefin Lind, enhetschef plan

Agneta Persson Hellsten, företagslots

Utöver projektgruppen har ett stort antal tjänstepersoner från kommunens förvaltningar och bolag bidragit med expertkompetens inom sin områden.

Dokumentnamn: Utvecklingsplan för Skogås och Trånsund

Diarienummer: KS-2019/2662

Utvecklingsplanen finns att läsa på www.huddinge.se

Dokumenttyp: Styrdokument

Ansvarig förvaltning: Kommunstyrelsens förvaltning

Beslut:

Dokumentinformation: Utvecklingsplanen är en fördjupning av översiktsplanen och anger Huddinge kommuns långsiktiga ambition för kommundelarna Skogås och Trångsund i Huddinge.

Foton: Alla foton i denna utvecklingsplan tillhör Huddinge kommun om inget annat anges.

Illustrationer: Allt bildmaterial i detta dokument är framtaget av Mandaworks AB om inget annat anges.

Antagandehandling 2024-12-07

Sammanfattning

Utvecklingsplanen visar en möjlig utveckling av kommundelarna Skogås och Trångsund fram till 2050 eller ännu längre. Utvecklingsplanen fyller glappet mellan kommunens översiktsplan och de efterföljande detaljplanerna. Den vägleder utvecklingen på ett mer konkret sätt än vad översiktsplanen gör, men är samtidigt inte så detaljerad som ett detaljplaneprogram eller en detaljplan.

Visionen för Skogås och Trångsund är utgångspunkt för områdets utveckling till en sammanhängande, grönskande, attraktiv och trivsamt hemort. Ett område med bra kollektivtrafik som är en del av den växande huvudstadsregionen som också erbjuder naturens möjligheter för rekreation och vila året runt. Sammantaget visar utvecklingsplanen en potential för cirka 4500 nya bostäder, varav 1500 i antagna och pågående planer. Därutöver redovisas en potential om 500 arbetsplatser i området.

Utvecklingsplanen presenterar fyra målbilder tillsammans med bärande strategier för områdets utveckling. Strategierna anger att Skogås och Trångsund ska vara tryggt, välkomnande och skapa stolthet och platstillhörighet för invånarna. Segregationen ska minska genom planering för ökad social sammanhållning och goda livschanser för alla invånare.

Skogås och Trångsunds gröna kvaliteter utvecklas genom att bevara naturvärden, förbättra rekreationsmöjligheter nära bebyggelsen, utöka biologisk mångfald samt utveckla och säkra ekosystemtjänster.

Det ska också vara tillgängligt och enkelt att förflytta sig, både utanför och inom området. Trafikerade vägar omvandlas till gestaltade gaturum med plats för människor att gå och cykla. Kollektivtrafiken utgör en ryggrad i området och bidrar till ett ökat hållbart resande.

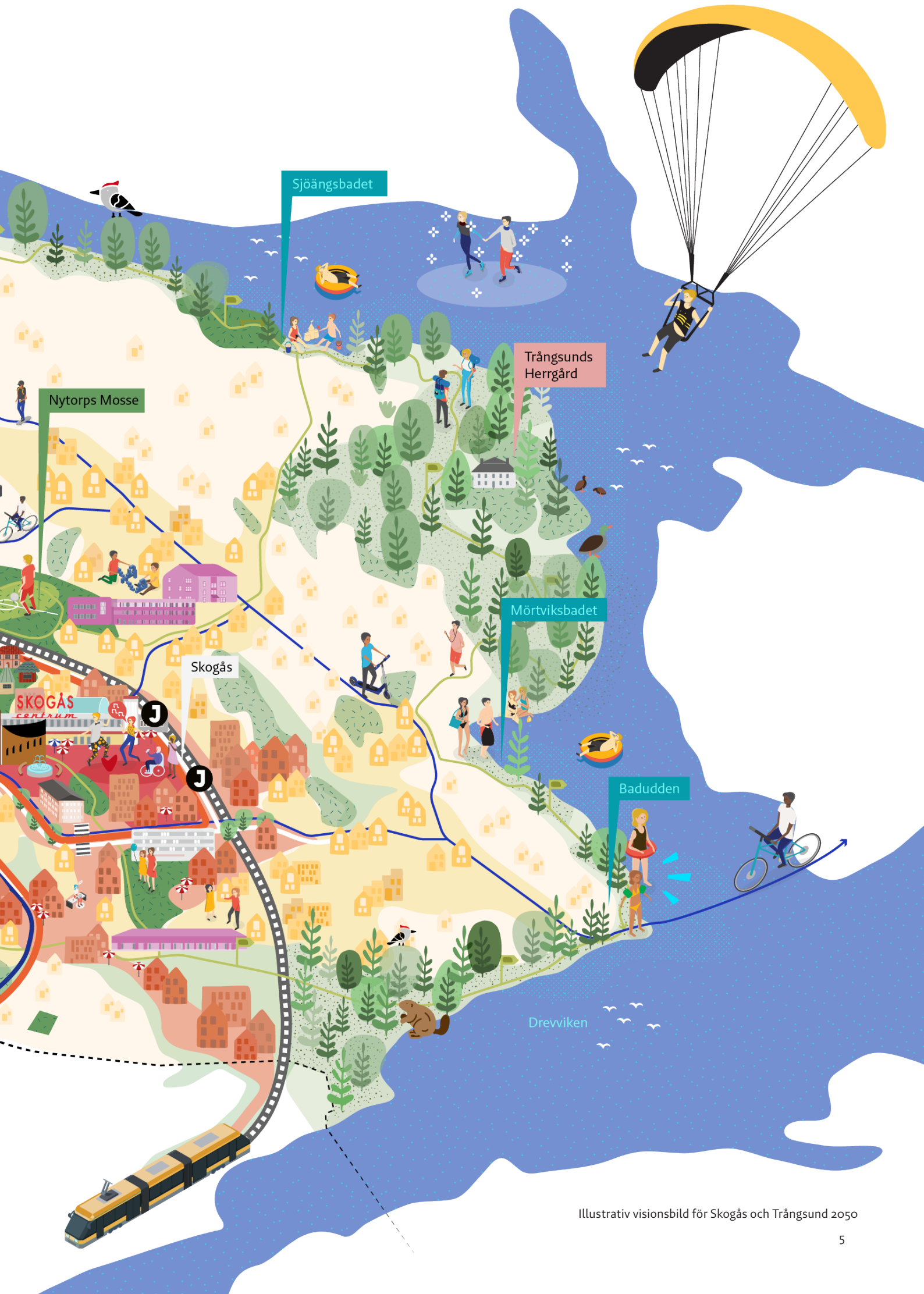
Genom förtätning i kommundelscentrumen och längs med stråken som förbinder dem görs Skogås och Trångsund mer sammanhängande. Bebyggelsen gestaltas med omsorg och lokal anknytning. Utvecklad service och utrymme för arbetsplatser ger möjlighet för mera levande miljöer och ett gott vardagsliv. Skogås centrum, Trångsund centrum och Entré Skogås studeras specifikt i avsnittet inzoomningar som ger fördjupad vägledning till pågående och kommande detaljplanering.

Grundläggande för utvecklingen är att den framtida planeringen ska genomsyras av en ambition om en minskad klimatpåverkan och en medvetenhet om utmaningar med bland annat varmare klimat och extrema väderhändelser.

Utvecklingsplanen är liksom kommunens översiktsplan inte juridiskt bindande. Den ska säkerställa en attraktiv helhet och därför ingår även den mark som kommunen inte har rådighet över. Ambitionerna för platserna som redovisas i utvecklingsplanen kan tillgodoses på många olika sätt. Huddinge kommun och dess invånare, föreningar, civilsamhälle, statliga och regionala organ samt aktörer på marknaden behöver alla vara en del i genomförandet.

**”Hemma mellan sjöarna, och i
gränslandet mellan stad och natur”**

Illustrativ visionsbild för Skogås och Trångsund 2050

Innehåll

INLEDNING	8
Utvecklingsplanen konkretiserar översiktsplanen	10
Geografiskt läge och avgränsning	11
Skogås och Trångsunds historiska framväxt	12
Områdesfakta	13
Dialog och visionsarbete - ett underlag till utvecklingsplanen	16
Vision	17
Översikt målstruktur	19
Fyra målbilder	20
Skogås och Trångsund 2050 - markanvändningskarta	22
TRYGGT & VÄLKOMNANDE	24
1. Bidra till ett vardagsliv med stolthet och platstillhörighet	26
2. Skapa social sammanhållning och goda livschanser	29
3. Öka tryggheten hela dygnet, året om	31
GRÖNSKANDE & HÄLSOFRÄMJANDE	32
1. Öka rekreationsmöjligheterna nära bebyggelsen	34
2. Skapa gröna miljöer med hög biologisk mångfald	37
3. Främja multifunktionella grönytor för dagvatten och skyfall	40
TILLGÄNGLIGT & NÄRA	42
1. Gestalta funktionella och trygga gaturum	44
2. Skapa ett attraktivt gång- och cykelnät	46
3. Stärk kollektivtrafiken som ryggrad i området	48
4. Utforma parkeringslösningar för ett hållbart resande	50
SAMMANHÄNGANDE & LEVANDE	52
1. Bygg för sammanhållning: två länkade centrum	54
2. Skapa närhet till service för ett gott vardagsliv	57
3. Ge utrymme för lokala arbetsplatser	59
4. Utforma bebyggelsen med hänsyn till kontext och klimat	61
INZOOMNINGAR	64
Centrala Skogås	65
Centrala Trångsund	66
Entré Skogås	67
HÅLLBAR UTVECKLING ÖVER TID	68
Förutsättningar, hänsyn och utmaningar	70
Utredningar	71

Inledning

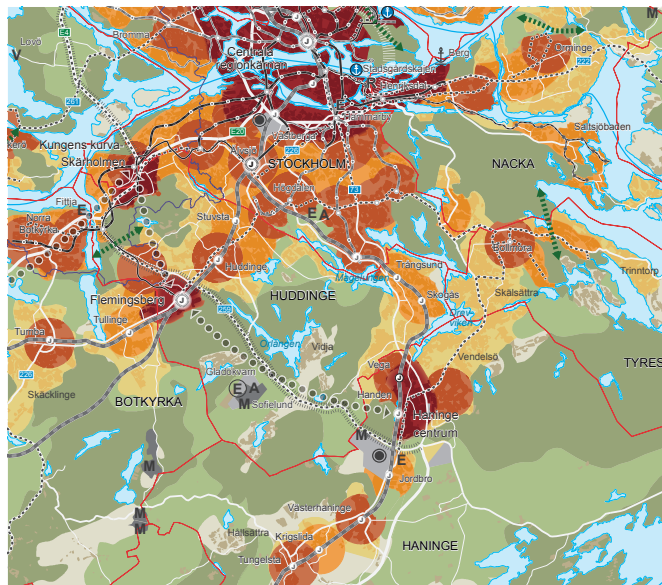
Skogås och Trångsund är viktiga utvecklingsområden i Huddinge kommun och är utpekade som tyngdpunkten för utvecklingen av bostäder och service i den östra delen av kommunen. Skogås och Trångsund är beläget mellan två stora stadsutvecklingsområden i grannkommunerna, Farsta i norr och den regionala stadskärnan Haninge i söder. Den regionala tillgängligheten till området är god med både Nynäsbanan och Nynäsvägen som går genom kommundelen i nordsydlig riktning.

Det bor idag ca 22 000 personer i Skogås och Trångsund och det finns ca 3 200 arbetsplatser. Större arbetsplatsområden finns i den angränsande kommundelen Länna. En utveckling av Skogås och Trångsund pågår redan med cirka 1500 nya bostäder i antagna och pågående detaljplaner. Utvecklingsplanen pekar ut en potential för ytterligare omkring 3000 bostäder. Det ges även plats för nya lokaler och verksamheter inom planområdet. Tillkommande bebyggelse planeras främst inom en radie av 600-1200 meter från de båda centrumen och pendeltågsstationerna i Skogås och Trångsund.

Den regionala utvecklingsplanen för hela Stockholmsregionen (RUF 2050) pekar ut stora delar av Skogås och Trångsund som primärt bebyggelseläge. Det innebär att områdena har potential att utvecklas till täta och sammanhängande miljöer med urbana kvaliteter.

I Huddinge kommuns översiktsplan 2050¹ är målbilden för Skogås och Trångsund en sammanvuxen, grönskande och vattennära kommundel med god service. Området fungerar som en trivsamt hemort såväl som en regional målpunkt för rekreation. I en växande huvudstadsregion är områdets centrala placering

¹ Översiktsplan 2050 är vid tiden för utvecklingsplanens godkännande antagen av kommunfullmäktige, men beslutet har ännu inte vunnit laga kraft.

Utsnitt ur den regionala utvecklingsplanen (RUF 2050).

Teckenförklaring (urval):

Bebyggelsestruktur

- Centrala regionkärnan och regionala stadskärnor
- Strategiskt stadsutvecklingsläge
- Primärt bebyggelseläge
- Sekundärt bebyggelseläge
- Landsbygdsnod

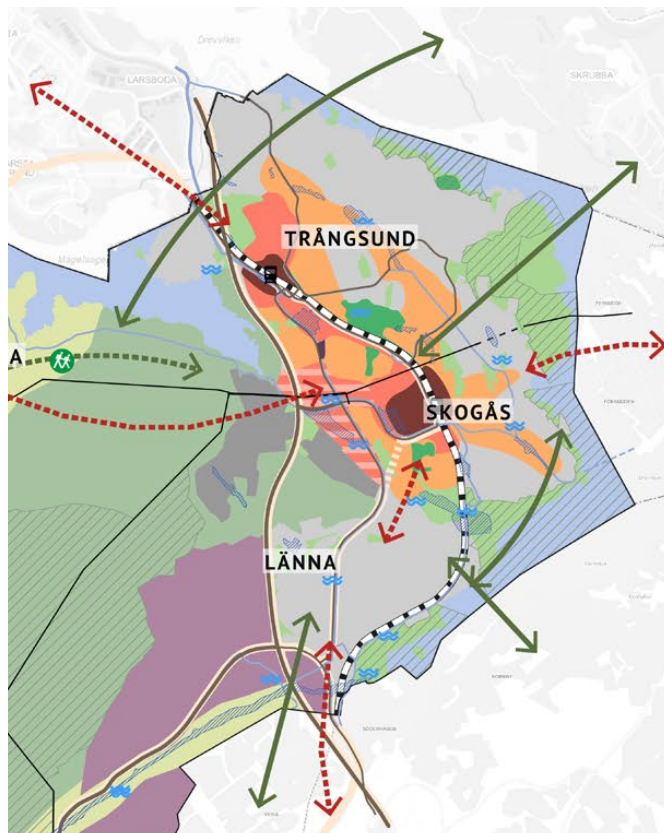
Grön- och blåstruktur

- Grön kil
- Grön värdekärna i grön kil
- Stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden
- Grönt svagt samband

med närhet till spårbunden kollektivtrafik, tillsammans med Drevviken och Ågesta friluftsområde ett nav för en aktiv livsstil året runt. Områdena kring Skogås och Trångsunds centrum pekas ut som lägen där ny och tät bebyggelse i första hand ska tillkomma. Området kring entrén till Skogås visas som utredningsområde.

Förslaget till utvecklingsplan för Skogås och Trångsund konkretiserar intentionerna i den regionala utvecklingsplanen och Huddinge kommuns översiktsplan. Målet är att säkerställa strategisk planering för att främja hållbar tillväxt och utveckling genom att göra rätt åtgärder på rätt plats och vid rätt tidpunkt.

Utsnitt ur Huddinge kommuns Översiktsplan 2050.

Teckenförklaring (urval):

Centrum		Område där komplettering kan prövas
Stadsdelscentrum		Fritidhusområde inför omvandling
Lokalt centrum		Verksamhetsområde
Potential för centrum		Stadsdelpark
Stadsutvecklingsområde för mindre förändring		Tätortsnära naturområde
Stadsutvecklingsområde för större förändring		Svagt grönt spridningssamband
Utvecklingsområde under utredning		Starkt grönt spridningssamband
Behov av stärkt samband		Behov av åtgärd översvämningsrisk
		Åtgärder för dagvatten

Utvecklingsplanen syftar till att:

- Ge en sammanhållen idé för hur Skogås och Trångsund ska utvecklas över tid. Genom utvecklingsplanen skapas förutsättningar för att kommande projekt hänger ihop i en helhet.
- Ge ramar och riktlinjer för kommande planering och investeringar i området.
- Vara ett underlag för fortsatt dialog om utvecklingen i Skogås och Trångsund.

Ett klimat i förändring

År 2050 står vi med all sannolikhet inför ett varmare klimat än idag och där extrema väderhändelser har blivit vanligare. För att möta de utmaningar som vi kommer att ställas inför behöver vi anpassa våra samhällen. Somrarnas värmeböljor kommer att bli fler och värre - och de slår oproportionerligt mot invånarna inom utvecklingsplanens område, där i synnerhet tätbebyggda centrumområden som Skogås centrum riskerar att drabbas av farlig hetta. För att motverka detta behöver vi bygga för ett hetare klimat, där svalkande grönska är ett självklart inslag i stadsbilden. Kraftigare och mer frekventa skyfall ökar risken för översvämningar och kan i extrema fall innebära direkta hälsorisker för människor. Trångsunds verksamhetsområde och Skogås Entré är tydliga exempel på områden som präglas av översvämningsrisk till följd av skyfall redan idag och där utmaningarna kommer att bli ännu större när områdena utvecklas.

Vi kan dock inte enbart anpassa oss. För att bidra till att mildra den globala växthuseffekten behöver vi skapa samhällen med liten klimatpåverkan: vi behöver minska vårt bilberoende, underlätta för folk att cykla och resa kollektivt, minska utsläppen från vårt byggande och skapa nya kolsänkor.

Klimatmedvetenheten ska löpa som en röd tråd genom hela samhällsbygget och alla som bor, vistas och verkar i Skogås och Trångsund ska känna att det är enkelt att agera klimatsmart.

Utvecklingsplanen konkretiserar översiktsplanen

Utvecklingsplanen konkretiserar översiktsplanen (ÖP), som baseras på den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUFs). Det kan ibland finnas behov av att ta fram fördjupat kunskapsunderlag för ett större område för att kunna ta ställning till genomförbarheten av ett enskilt projekt. Det kan till exempel handla om planprogram, åtgärdsvalsstudier för trafikåtgärder, lösningar för hantering av dagvatten och skyfall, lokaliseringsstudier för kommunalt finansierad service med mera.

Utvecklingsplanen är ett övergripande strategiskt dokument. Den är vägledande för utvecklingen men inte juridiskt bindande. Processen är inte lagreglerad i plan- och bygglagen. Vid efterföljande detaljplanering och genomförande finns en rad andra styrdokument, till exempel olika typer av program, strategier och handlingsplaner som styr och vägleder arbetet.

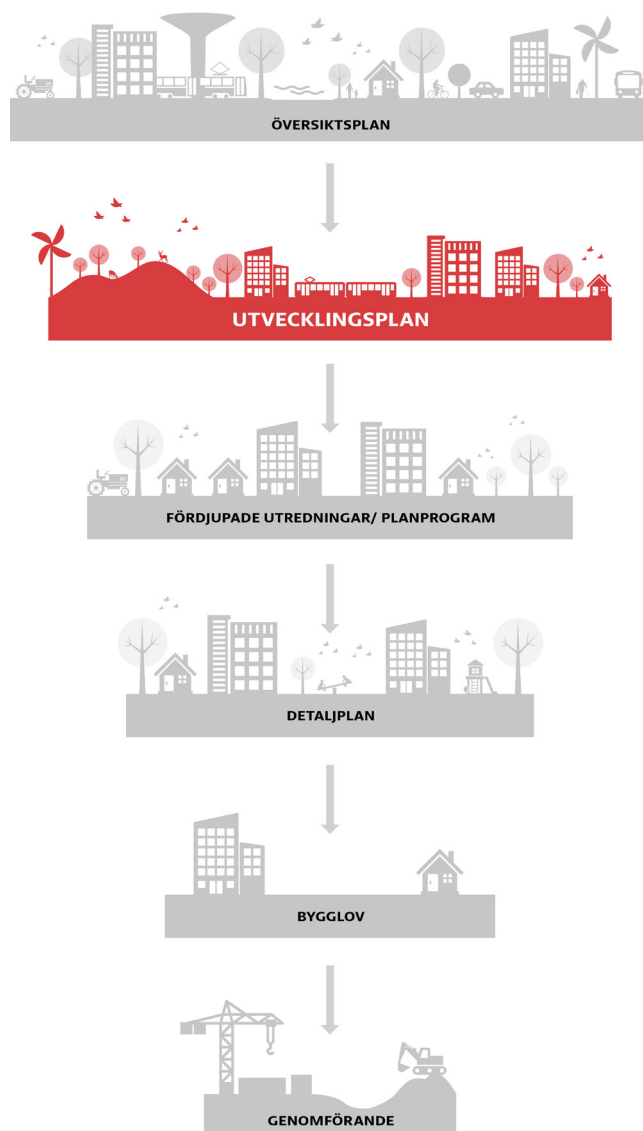
Utvecklingsplanen visar möjlig utveckling i Skogås och Trångsund på lång sikt fram till 2050 eller ännu längre. När och om utvecklingen faktiskt sker beror på marknadens och fastighetsägarnas intresse, kommunens ekonomiska förmåga och även på statliga investeringar.

Med utvecklingsplanen vill Huddinge kommun säkerställa en process som håller i olika konjunkturlägen. Planen ska ge ett stabilt ramverk som ska fungera som en långsiktig plan för att möta ett framtida behov av funktionsblandad och tät bebyggelse i en växande region.

Utvecklingsplanen har tagits fram i en bred dialog med tjänstepersoner inom kommunen. Arbetet har utgått från dialoger där över 700 invånare från Skogås och Trångsund har varit delaktiga samt i intervjuer med kommunens politiker.

Städernas utveckling och urbaniseringen spelar en avgörande roll för social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Utvecklingsplanen är framtagen i linje med FN:s globala mål.

I utvecklingsplanen har barnperspektivet beaktats i enlighet med FN:s barnkonvention, grundat i den barnkonsekvensanalys som togs fram för Skogås och Trångsund 2022. Viktiga frågor att beakta i sammanhanget är barns behov av friyta, gång- och cykelstråk som stärker möjligheten att röra sig på ett tryggt sätt, samt att lekplatser, grönområden och offentliga rum utformas med utgångspunkt från barns behov.

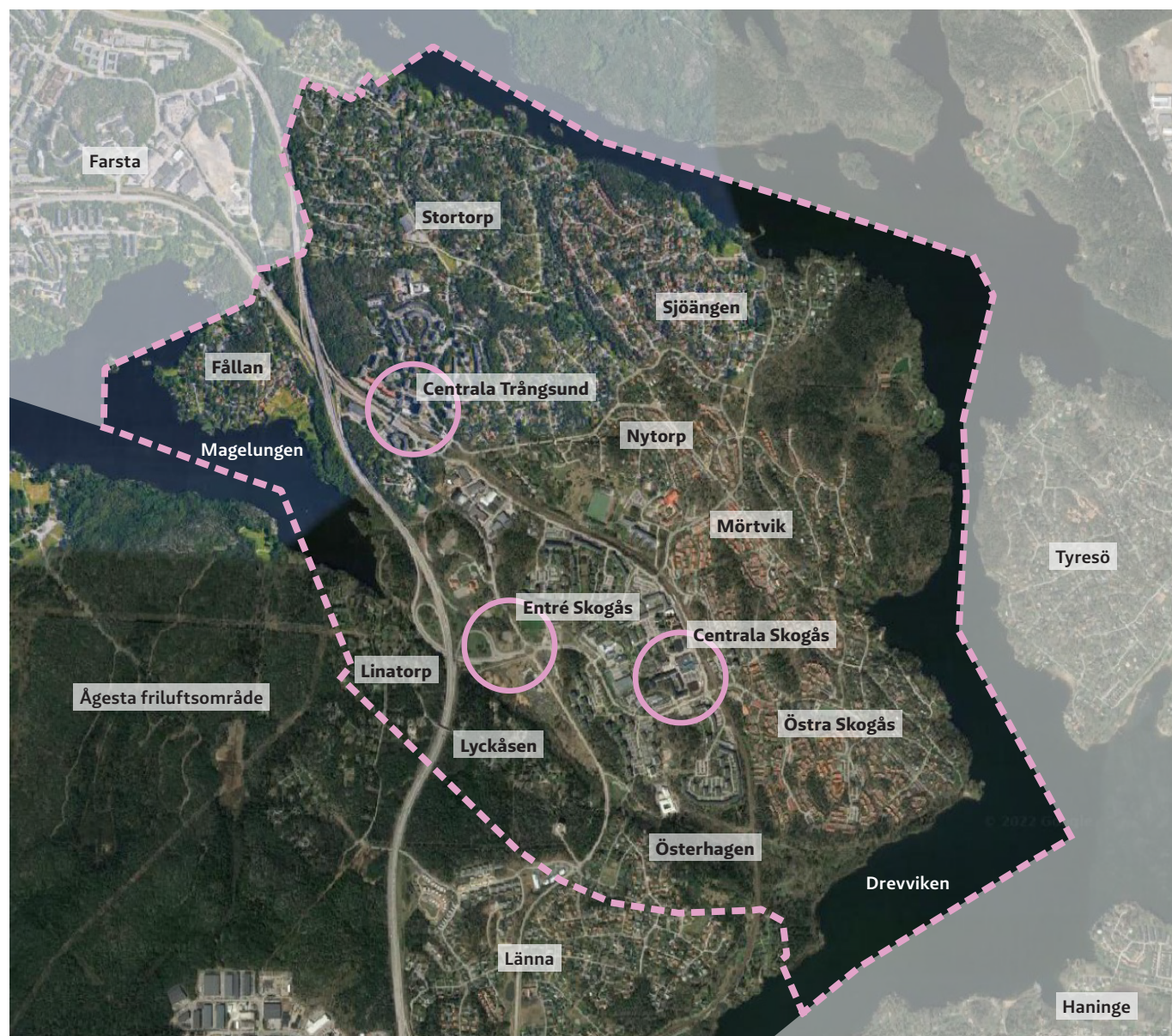

Geografiskt läge och avgränsning

Skogås och Trångsund är beläget ca 15 km söder om Stockholms centrala delar i den östra delen av Huddinge kommun. Området angränsar till Farsta inom Stockholm stad i norr och Haninge kommun i söder. I öster utgör sjön Drevviken den naturliga gränsen mot Tyresö kommun. I väster finns sjön Magelungen och vidsträckt natur av regional betydelse i Ågesta friluftsområde samt Orlångens och Lännaskogens naturreservat.

Till östra Huddinge hör även kommundelarna Vidja-Ågesta och Länna, som ligger i väster respektive söder om Skogås och Trångsund.

Geografiskt omfattar utvecklingsplanen kommundelarna Skogås och Trångsund samt den del av Länna som ligger inom 1200 meter från Skogås station.

Karta som visar avgränsning av planområdet.

Skogås och Trångsunds historiska framväxt

Landskapet och tidig bebyggelse

Skogås och Trångsunds bosättningshistoria sträcker sig tillbaka till stenåldern, vilket arkeologiska fynd vittnar om. Området bestod länge huvudsakligen av skog i kuperad terräng med inslag av ängsmark samt två större dalgångar mellan sjöarna Magelungen och Drevviken som separerats genom landhöjningen, ett karakteristiskt sprickdalslandskap som går att avläsa än idag.

Den första karta där ”Trångesundh” nämns är daterad 1636, namnet avser ett torp vid platsen där Trångsunds herrgård ligger idag. Torpet lydde under dåvarande Östergården i Länna by. Utöver enstaka bebyggelse utgjorde Dalarövägen som idag utgör Gamla Nynäsvägen länge en viktig förbindelse- och transportled för varor in mot huvudstaden från Södertörn och Östersjön.

Det moderna Skogås och Trångsund tar form

Vid 1900-talets början tar utvecklingen av det moderna Skogås och Trångsund fart. År 1901 färdigställdes Nynäsbanan med stationer vid först Trångsund och Länna vilket skapade förutsättningar för fortsatt utbyggnad under 1900-talet. Med stationen utvecklades Trångsund som bostadsområde, med enbostadshus, samtidigt som Skogås först etablerades som sportstugeområde

Trångsunds herrgård. Målning ”Trångsund vid Drevviken” konstnär Carl Peter Hilleström 1779. Källa: <https://stockholmskallan.stockholm.se/post/9083> Hämtad 2023-06-28

för Stockholmare som ville komma nära naturen vid Drevviken. Förutsättningar skapades därmed för Skogås station på Nynäsbanan som öppnade 1932.

På 1950-talet köper Huddinge kommun mark i västra Skogås och Trångsund som under 1960-talet byggs ut med bostäder, skolor, köpcentrum, sport- och simhall. I samband med att pendeltågen börjar trafikera Nynäsbanan under 1970-talet byggs ytterligare flerbostadshus i direkt anslutning till järnvägsstationerna i både Skogås och Trångsund. Norra Trångsund förtätas samtidigt med enbostadshus på avstyckade tomter. I slutet av 1970- och i början av 1980-talet byggs östra Skogås ut. Sportstugeområdet vid Drevviken omvandlades till permanentboende och ersätts med villa- och radhusbebyggelse. Den nya motorvägen väg 73 mot Nynäshamn byggs strax väster om Skogås och Trångsund.

Vid millennieskiftet växer befolkningen i Skogås och Trångsund snabbt. Vid tiden genomförs två folkomröstningar om att bryta loss Östra Huddinge till en egen kommun, i den senaste år 2008 röstar en majoritet nej till förslaget. År 2005 öppnar Östra Gymnasiet i Skogås och blir det första gymnasiet i östra Huddinge.

Bild som visar Skogås centrum inifrån. Skogås centrum byggdes först som fristående byggnader men fick sedan ett tak 1986. Sedan dess har centrumet varit ett inhomhuscentrum och en omtyckt mötesplats. Källa: SKOGÅS - Från torp till förort av Solveig G Hägglund, s.134

Områdesfakta

Förutsättningar för social sammanhållning

Socioekonomi: Den socioekonomiska utvecklingen i östra Huddinge har varit positiv sedan millennieskiftet. Samtidigt har skillnaderna blivit större mellan Trångsund och Skogås. Fenomenet ”lyckoparadoxen” uppstår i områden som kännetecknas av svag socioekonomi där individer som får en förbättrad livssituation, genom att få arbete (till deras lycka), tenderar att flytta från områdena (till områdenas olycka). Studier av flyttmönster över tid visar att Trångsund sedan år 2000 har ett positivt tillflöde av personer med arbete. I Skogås har under samma period cirka 2400 personer med arbete flyttat ifrån området.

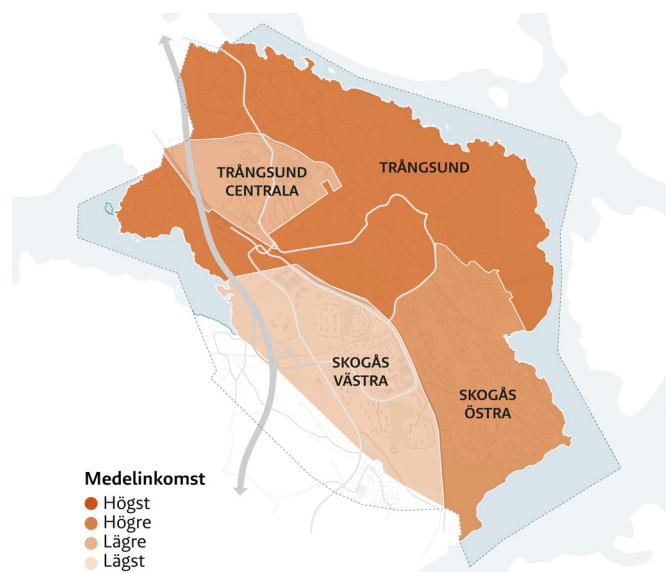
Barn och utbildning: I delområden med låg inkomststandard finns en högre andel barn som inte når gymnasiebehörighet.

Kön och inkomst: Inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor är större i områden med högre inkomster.

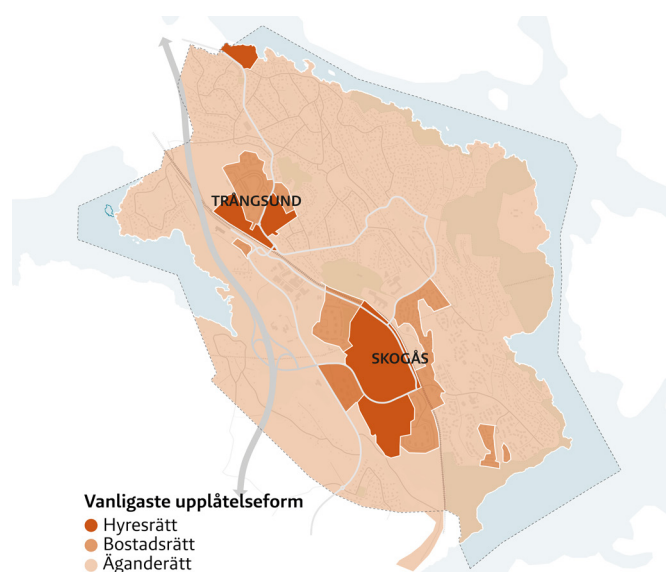
Bostäder: I områden där hyresrätt är den vanligaste upplåtelseformen är boendeytan per person mindre.

Nuvarande befolkningsmängd (2023):

Trångsund	9 296
Skogås	12 066
Totalt	21 362

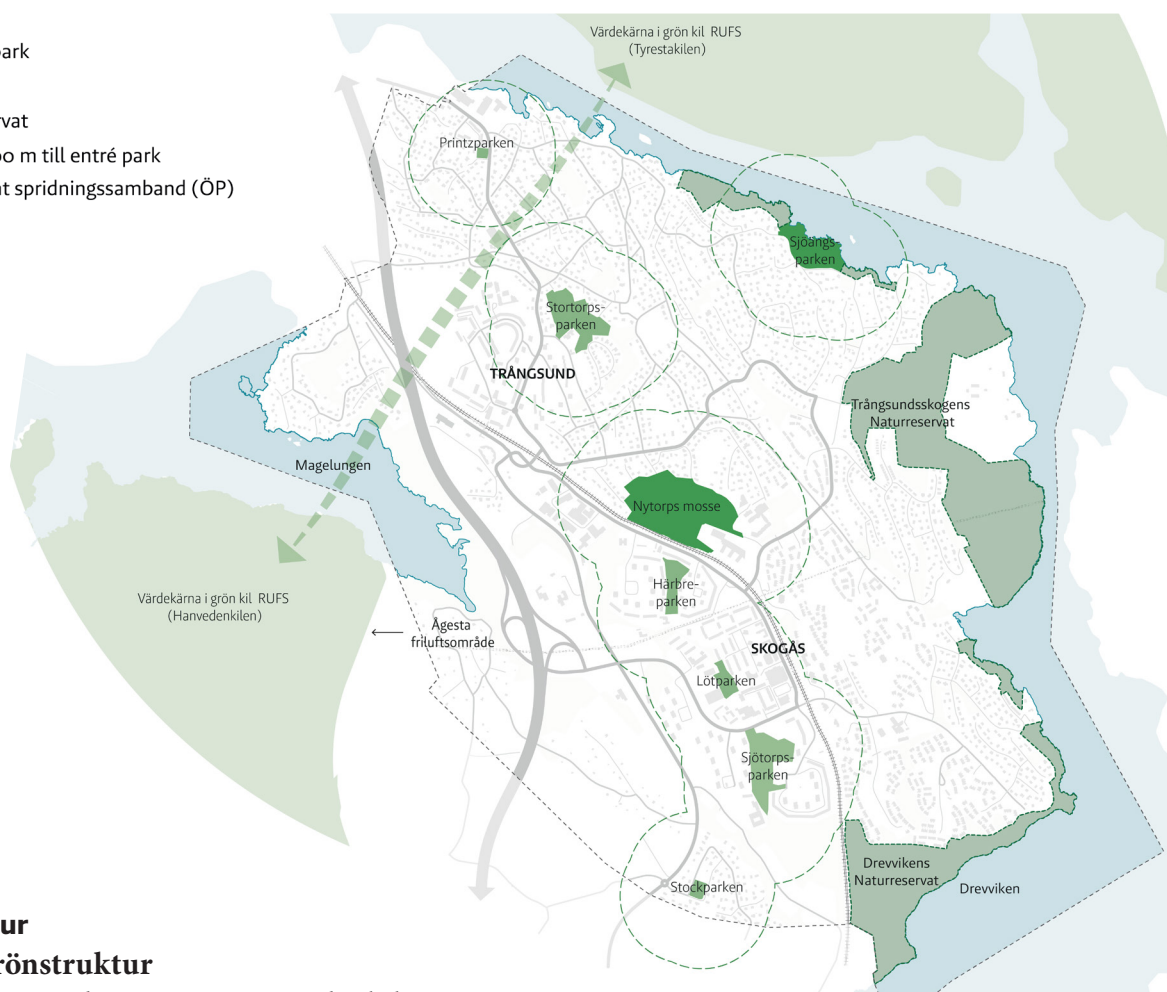
Karta som visar inkomstnivåer i de olika delområdena.

Karta som visar den vanligaste upplåtelseformen i de olika delområdena.

	Barn och utbildning			Nettoinkomst median (tkr)			
	Andel med eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer	Andel barn i familjer med låg inkomst	Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram	Män	Kvinnor	Skillnad	Genomsnittlig bostadsarea per person kvm
Trångsund centrala	24%	11%	91%	297	249	48	36
Trångsund	39%	1%	93%	425	347	78	43
Skogås västra	18%	17%	68%	266	220	46	31
Skogås östra	30%	3%	93%	328	281	47	39
Huddinge kommun	31%	7%	89%	324	275	49	36

- Stadsdelspark
- Närpark
- Naturreservat
- Avstånd 300 m till entré park
- ◆ Starkt grönt spridningssamband (ÖP)

Grönstruktur

Regional grönstruktur

Området ligger vid spetsen på Hanvedenkilen samt har koppling till Tyrestakilen. Det är även omgivet av insjöarna Drevviken och Magelungen.

Karta som visar befintliga parker och omgivande grönstruktur

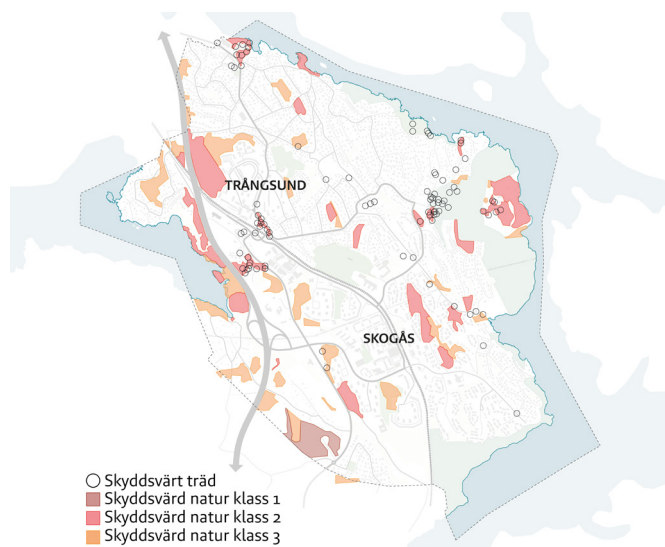
Rekreation

Det finns flera större rekreationsområden i nära anslutning till kommundelarna:

- Ågesta friluftsområde
- Drevvikens naturreservat
- Trångsundsskogens naturreservat
- Sjöarna Magelungen och Drevviken

Naturvärden

Höga naturvärden klass 1 och 2 finns förutom i naturreservaten i delar av både Skogås och Trångsund. De centrala delarna av båda områdena innehåller flera skyddsvärda träd, främst ekar.

Karta som visar skyddad natur och regionala värden

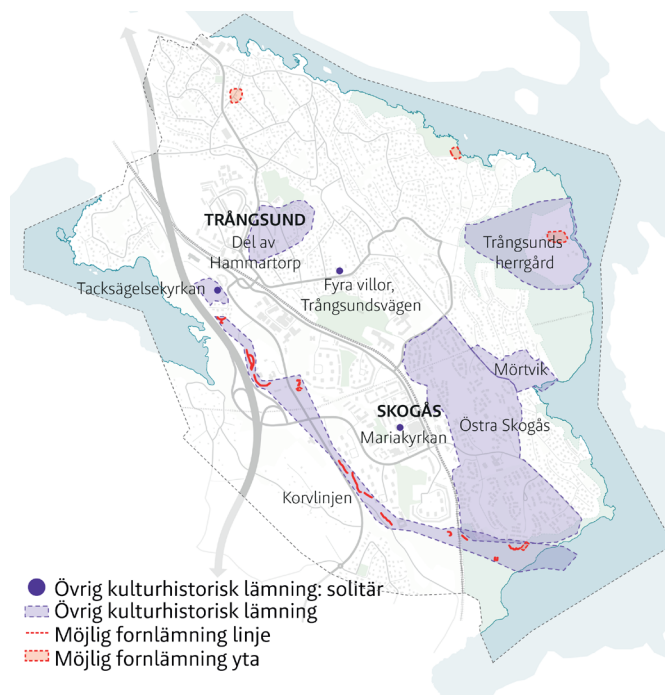
Kulturmiljö

Det finns flera kulturmiljövärden i området. Mörtvik är den sista resten som berättar om platsens tidigare historia som jordbruk och senare sommarboställe. Trångsunds herrgård har en lång historia som sträcker sig tillbaka till 1600-talet. Den moderna historien har också lämnat kulturmiljövärden, bland annat i form av välbevarade 60-talsmiljöer i Hammartorp i centrala Trångsund samt terränganpassad låghusbebyggelse från 70- och 80-talet i Östra Skogås. Det finns även ett antal solitärer som bidrar till att berätta om platsens historia, exempel värda att nämnas är Mariakyrkan och Tacksägelsekyrkan. Även Södra frontens befästningslinje (den så kallade "Korvlinjen") är historiskt intressant med flera välbevarade befästningar på höjdryggar i södra delen av området. Dessa var del av den före detta yttre befästningslinjen för Stockholms fasta försvar som byggdes ut i början av 1900-talet.

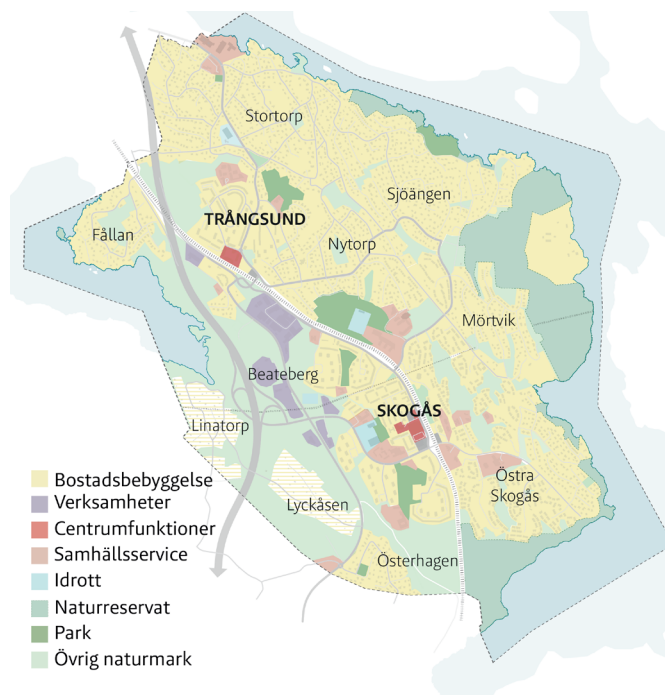
Näringsliv och arbetsplatser

I Östra Huddinge finns flera verksamhetsområden (bland annat i Länna industriområde) vilket gör att området har relativt många arbetsplatser i förhållande till andra delar av Huddinge. Lokalt i Skogås och Trångsund är dock antalet arbetsplatser lågt. 75% av den lokala arbetsmarknaden utgörs av branscherna utbildning, byggverksamhet, företagstjänster, transport och magasinering samt vård och omsorg.

Arbetsplatser i området (dagbefolkning): 3183
Utpendling (andel av nattbefolkning): 9000 (90%)

Karta som visar områden med höga kulturmiljövärden.

Karta som visar nuvarande markanvändning

Dialog och visionsarbete - ett underlag till utvecklingsplanen

Under 2020 gjordes ett omfattande arbete med medborgarenkäter, politikerintervjuer och workshops med tjänstepersoner. Arbetet resulterade i visionstexten på nästa sida, som har utgjort underlag för arbetet med utvecklingsplanen.

Under processen togs även ett antal målbilder och strategier fram. I arbetet med utvecklingsplanen har dessa vidareutvecklats för att passa till nuvarande förutsättningar och behov. Målbilderna redovisas på kommande uppslag.

Vision

”HEMMA MELLAN SJÖARNA I GRÄNSLANDET MELLAN STAD OCH NATUR”

Skogås och Trångsund är som sammanvuxen, grönskande och vattennära kommun del en attraktiv och trivsamt hemort mellan stadens puls och naturens vila.

Med närhet till spårbunden kollektivtrafik är området en självklar del i en växande huvudstadsregion där Drevvikens naturmiljöer tillsammans med Ågesta friluftsområde är ett nav för en aktiv livsstil året runt. Utvecklingen sker i samklang med naturen och lyfter området med ny service av hög kvalitet. Mellankommunala kopplingar är starkare vilket ger goda möjligheter för cykelpendling och möten över gränser.

Här finns plats för alla, att bo, verka och leva ett gott vardags- och fritidsliv med god service och i boendeformer som möjliggör kvarboende genom livets samtliga skeden.

Hit flyttar man gärna, stannar kvar länge och är stolt över att bo!

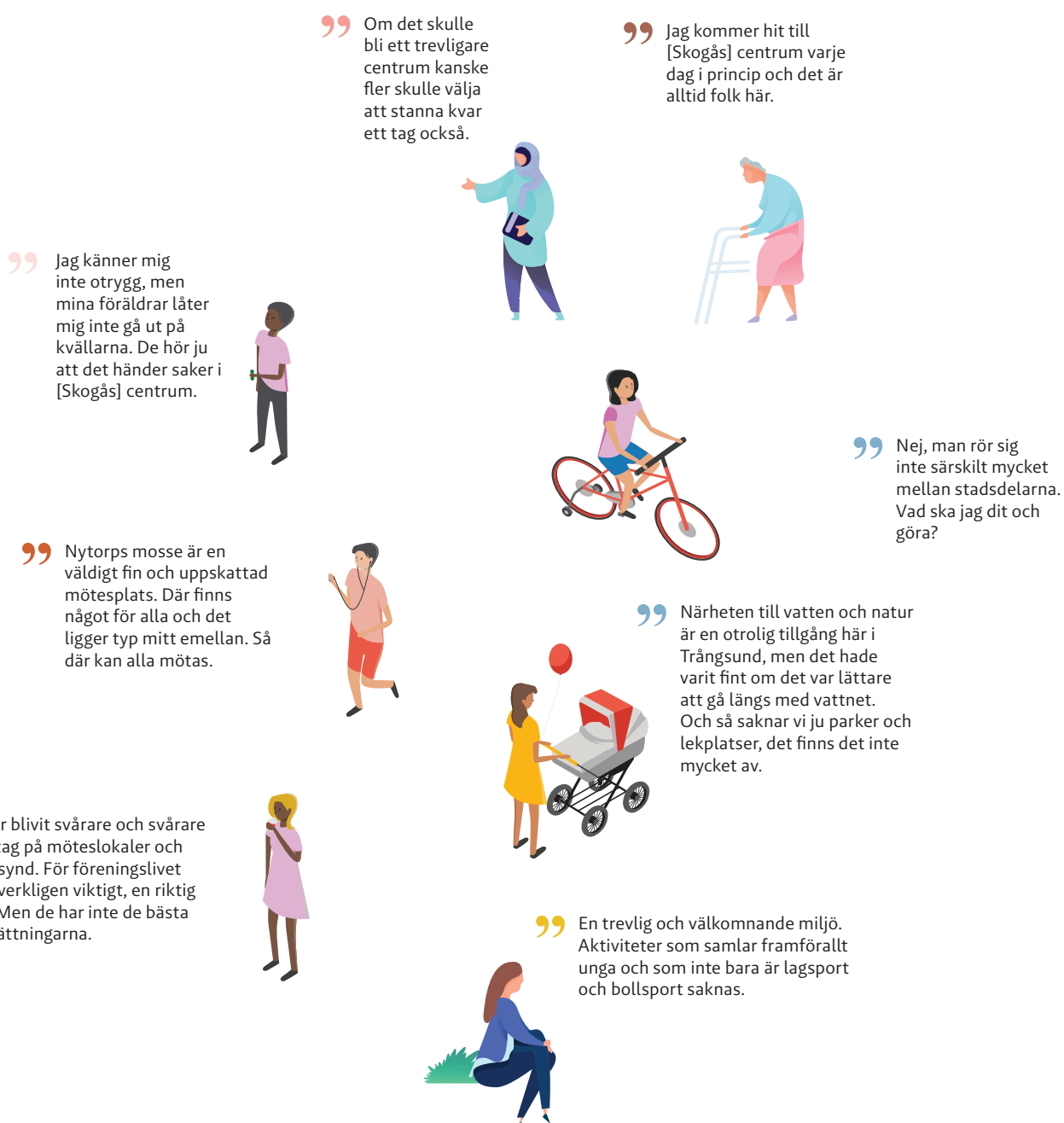

Kollagebild över Skogås och Trångsunds framarbetade vision.

Röster från invånare om Skogås och Trångsund

Citaten är tagna ur intervjuer gjorda inom ramen för den sociala konsekvensanalysen samt från enkätundersökningen som genomfördes i samband med visionsarbetet för Skogås och Trångsund.

Översikt målstruktur

VISION

”Hemma mellan sjöarna, i gränslandet mellan stad och natur”

MÅLBILDER

Sociala värden

Tryggt & Välkomnande

- en struktur som gynnar socialt välmående

Grönstruktur

Grönskande & Hälsofrämjande

- en struktur som gynnar rekreation och biologisk mångfald

Kommunikationer

Tillgängligt & Nära

- en struktur som gynnar tillgänglighet och hållbart resande

Bebyggelse

Sammanhängande & Levande

- en struktur som gynnar en hållbar och lokalt förankrad bebyggelse

STRATEGIER

1. Bidra till ett vardagsliv med stolthet och platstillhörighet
2. Skapa social sammanhållning och goda livschanser
3. Öka tryggheten hela dygnet, året om

1. Öka rekreationsmöjligheterna nära bebyggelsen
2. Skapa gröna miljöer med hög biologisk mångfald
3. Främja multifunktionella grönytor för dagvatten och skyfall

1. Gestalta funktionella och trygga gaturum
2. Skapa ett attraktivt gång- och cykelnät
3. Stärk kollektivtrafiken som ryggrad i området
4. Utforma parkeringslösningar för ett hållbart resande

1. Bygg för sammanhållning: två länkade centrum
2. Skapa närhet till service för ett gott vardagsliv
3. Ge utrymme för lokala arbetsplatser
4. Utforma bebyggelsen med hänsyn till kontext och klimat

UTVECKLINGSPLAN

Fyra målbilder

Tryggt & Välkomnande

God hälsa är en integrerad del av livet i Skogås och Trångsund. Ung som gammal trivs, mår bra och känner sig trygg under dygnets alla timmar. Invånare är delaktiga, medskapande och bidrar när området utvecklas. Man rör sig och vistas gärna i och runt området, hälsar på varandra och har en nyfikenhet kring vad som väntar runt nästa hörn. Variationen av idrottsaktiviteter, mötesplatser, föreningsliv, natur- och friluftsutbud sysselsätter de som bor här, och lockar till sig invånare från hela regionen. Flöden och möten skapas och frodas!

Grönskande & Hälsofrämjande

Naturens mångfald ger utrymme för sprudlande växt- och djurliv. Skogås och Trångsunds möjligheter till både aktivitet, rekreation och återhämtning gör att alla som bor, besöker och arbetar här hittar något som passar just dem. Till fots och med cykel finns mycket att upptäcka, och både det fysiska och mentala välmåendet är stort hos varje individ. Naturens och vattnets samspel med områdenas olika karaktärer och kvaliteter skapar vackra miljöer som stimulerar dina sinnen och får dig att känna stolthet och gemenskap.

Tillgängligt & Nära

Till, från och inom Skogås och Trångsund är det aldrig långt. Möjligheterna att resa både inom området och i alla väderstreck är stora, och det är alltid lätt att hitta. Det går lätt att ta sig fram till fots, med cykel eller kollektiva färdmedel. Områdets goda läge i regionen ger stora möjligheter att enkelt ta sig till andra områden, och för fler att upptäcka den pärla som Skogås och Trångsund är.

Sammanhängande & Levande

Att komma till Skogås och Trångsund är att komma hem. Att landa, trivas och må bra, oavsett om du bor, arbetar eller besöker platsen. Allt du behöver finns inom räckhåll, på ett sätt som passar dig och dina behov. En variation av både boendeformer, service och arbetsplatser gör att du har möjlighet att rota dig på platsen och bo kvar genom livets alla skeden. Husen och rummen mellan dem är gestaltade med omsorg och med koppling till varje plats unika identitet.

Skogås och Trångsund 2050 - markanvändningskarta

Utvecklingsplanen syftar till att möjliggöra för ett ökat antal invånare, skapa fler mötesplatser och rekreativa miljöer samt stärka kopplingar mellan områden. Sammantaget visar utvecklingsplanen en potential för cirka 4500 bostäder samt cirka 500 arbetsplatser i området.

Utvecklingsplanen är grundad i följande strukturella ställningstaganden:

Bebyggelse

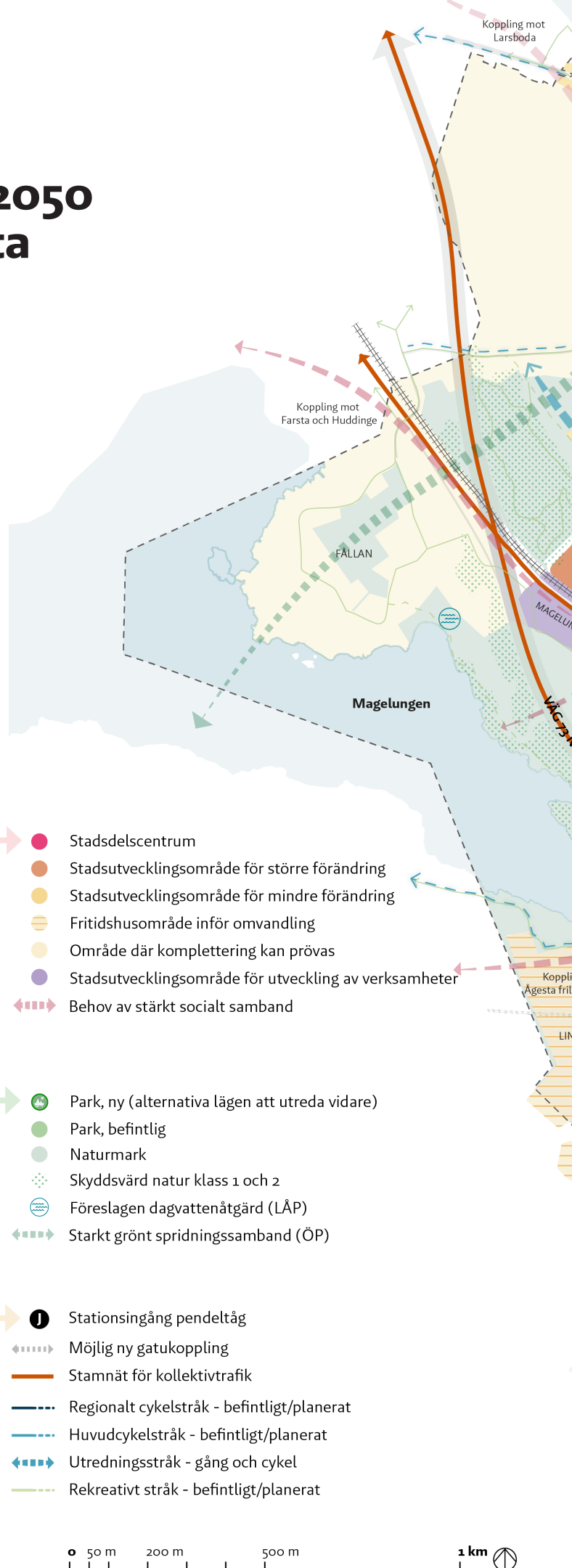
- Prioritera stadsutveckling i goda kollektivtrafiklägen genom att förtäta centrala Trångsund och Skogås samt stråken mellan dem. Skogås utvecklas som huvudcentrum i östra Huddinge.
- Möjliggör ökad variation av upplåtelseformer, bostadsstorlekar och hustyper.
- Säkerställ tillgång till ytor för service (skolor, förskolor, idrott) i relation till bostadsbebyggelsen.
- Ge utrymme för verksamheter att etablera sig med närhet till infrastruktur, exempelvis Entré Skogås.

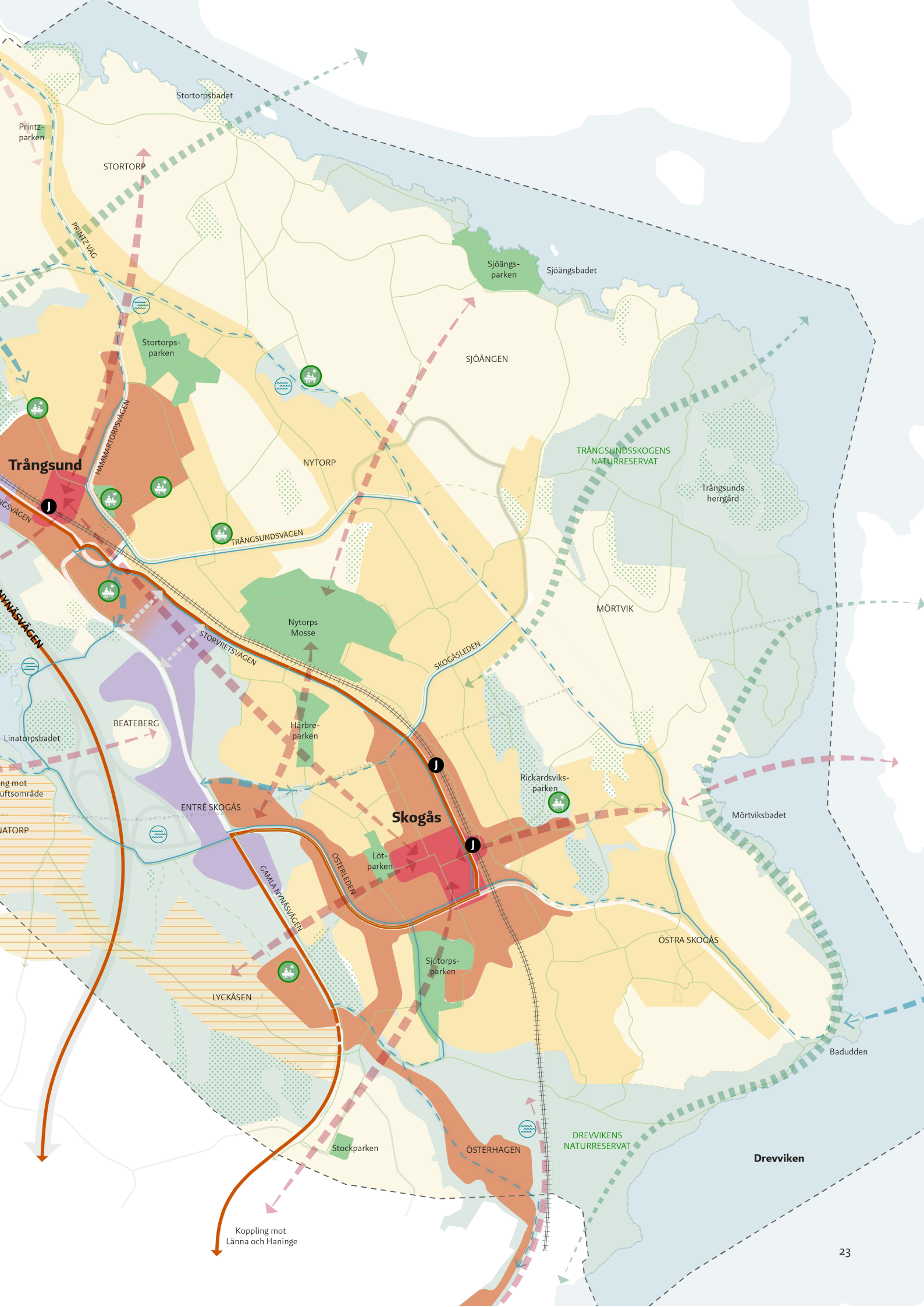
Grönstruktur

- Stärk ett centralt grönstråk med Nytorps Mosse som nav.
- Bevara områden med höga naturvärden för en sammanhängande grönstruktur.
- Skapa rekreativa gång- och cykelkopplingar till det yttre natur- och strandstråket

Kommunikationer

- Bygg om vägar som utgör barriärer till stadsgator
- Skapa nya gång- och cykelkopplingar för ökad tydlighet och förbättrad tillgänglighet.
- Säkerställ god framkomlighet för kollektivtrafik.

TRYGGT & VÄLKOMNANDE

- en struktur som gynnar socialt välmående

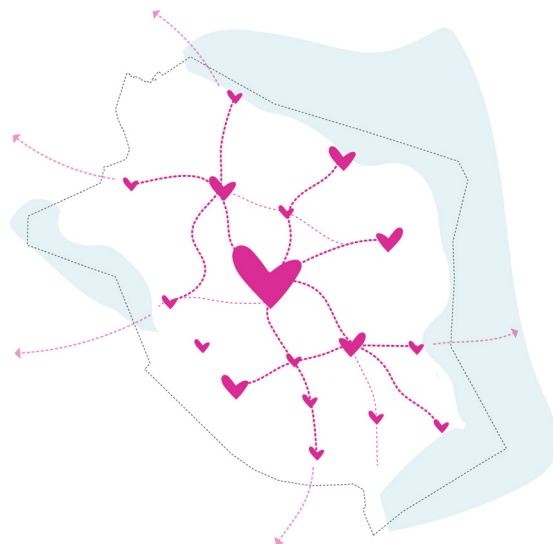
Social hållbarhet handlar om ett samhälle med jämlika och goda livsvillkor där människor har en grundläggande tillit till varandra och alla får del av välfärden. Inom stadsbyggnad handlar det om att binda samman stadsväven, skapa mötesplatser och fördela stadens resurser på ett jämlikt sätt. De sociala frågorna är ett paraply för strukturen och knyter an till såväl bebyggelsefrågor som allmänna platser, rörelsestråk och natur. Samtliga dessa frågor berörs kortfattat i detta kapitel som en introduktion till utvecklingsplanen. De fördjupas vidare i de tre följande strukturkapitlen Grönskande & Hälsofrämjande, Tillgängligt & Nära samt Sammanhängande & Levande.

Välmående lokalsamhälle med vissa utmaningar idag

Skogås och Trångsund är områden med stark sammanhållning och många kvaliteter såsom närhet till vatten och natur. Men det finns också problem med bristande trygghet, uppdelningar mellan områden och ekonomiska skillnader. Det är inte så vanligt att människor rör sig mellan de två områdena. Utmaningar inkluderar hinder, både fysiska och mentala, samt behovet av en mer blandad bostadsstruktur för att minska segregation och skapa en mer sammanhållen stadsmiljö.

Ökad sammanhållning och trygghet imorgon

Intentionen med utvecklingsplanen är att binda samman områden och skapa fler möjligheter att förflytta sig mellan dem. Målet är att bredda utbudet av olika boendeformer inom olika områden för att öka möjligheten att bo kvar över tid. Idén är en helhetstruktur som är anpassad för människor

Konceptkarta för tryggt & välkomnade

och som prioriterar orienterbarhet, trygga stråk, blandade bebyggelseområden och högkvalitativa rekreatiomsområden.

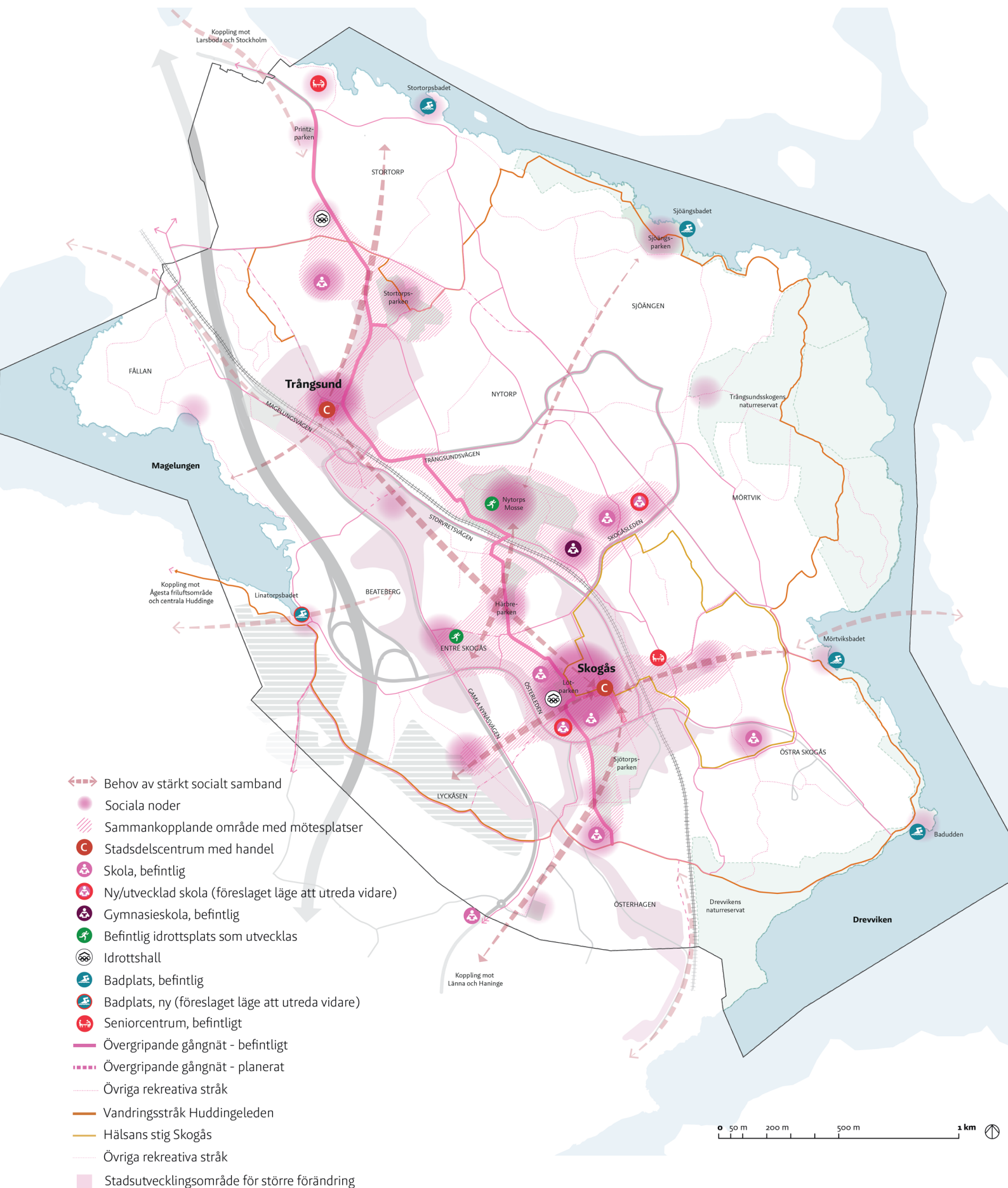
Sociala värden skapas inte enbart med fungerande fysiska strukturer utan kräver även god kommunikation och samverkan mellan aktörer. Exempelvis för att skapa sociala plattformar och arrangemang som uppmuntrar människor till möten och gemensamt medskapande av området. Dessa aspekter är betydelsefulla för kommunen, men behandlas bara övergripande i denna utvecklingsplan.

Strategier Tryggt & Välkomnade

1. Bidra till ett vardagsliv med stolthet och platstillhörighet
2. Skapa social sammanhållning och goda livschanser
3. Öka tryggheten hela dygnet, året om

Ställningstaganden för minskad klimatpåverkan

- Erbjud närliggande platser för rekreation och aktivitet
- Nyttja och förbättra befintliga lokaler för nya syften
- Främja lokal tillgång på arbetsplatser och service

1. Bidra till ett vardagsliv med stolthet och platstillhörighet

Dagens kvaliteter och utmaningar

Skogås och Trångsund har välmående områden med god sammanhållning. Kommunikationerna är goda och närheten till natur och vatten är värdefull, bland annat utgör Drevviken en populär bad- och skridskosjö som lockar människor från hela Stockholmsregionen under en stor del av året. I Skogås finns flera uppskattade parker och lekplatser och möjligheter att utöva spontanidrott och kulturverksamheter. Trångsund är dock inte lika välförsett med dessa kvaliteter vilket bland annat kan medföra att fler barn blir skjutsade i bil till aktiviteter och därmed rör sig mindre. Barn från hushåll med lägre inkomst deltar oftare i spontana aktiviteter än organiserad idrott, vilket betonar behovet av flera aktivitetsmöjligheter.

Det finns ett aktivt föreningsliv för barn och unga och ett gott samarbete mellan civilsamhälle, företagarföreningar och kommunen. Samtidigt finns många sociala utmaningar med segregation och barriärer som skiljer de två kommundelscentrumen åt. Centrala Skogås präglas av stora markparkeringar och bostadsenkla som vänder sig inåt snarare än ut mot de offentliga rummen. Centrumbyggnaden i sig utgör en barriär mellan stationen och torget och har en sluten och nedgången fasad. Trångsund centrum har ett begränsat utbud av mötesplatser och lyckas inte i så stor utsträckning locka invånarna till att stanna.

Skapa fler mötesplatser för att överbrygga befintliga fysiska och mentala barriärer

Att jobba med de två centrumen är ett viktigt fokus. Det handlar även om att se över lokaliseringen av olika verksamheter, så att de med stor potential att berika det offentliga rummet och bidra till trygghet placeras i bottenvåningen längs stråk med störst flöden av människor.

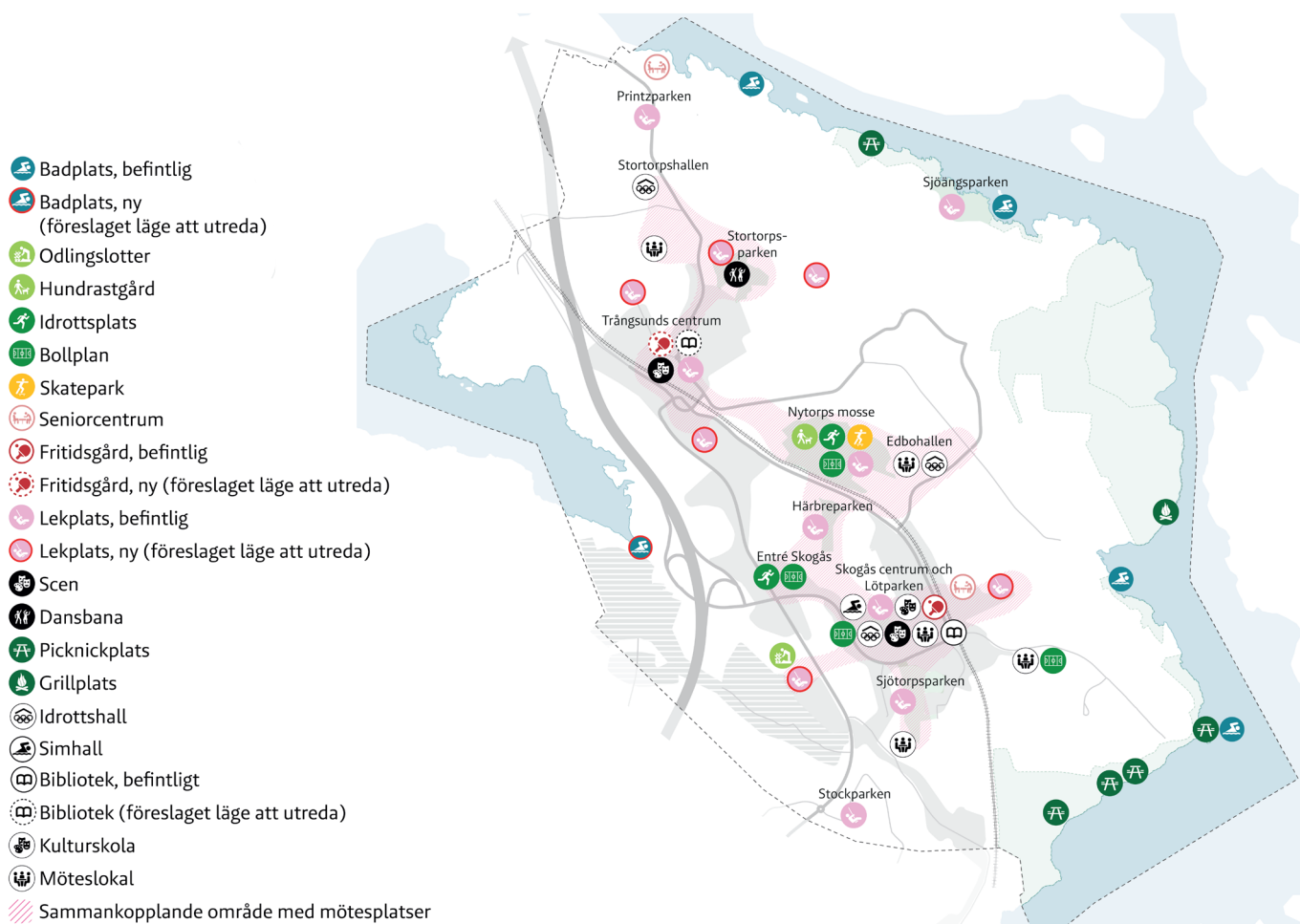
Kommunen behöver förbättra ungdomarnas möjligheter till en meningsfull fritid i både Skogås och Trångsund genom att skapa fler mötesplatser och aktiviteter som möter deras behov. Det lokala föreningslivet är en kraft och en stor tillgång, särskilt i Skogås. Detta kan stärkas och samtidigt bidra till stadslivet i de båda centrumen, till exempel genom centralt placerade föreningslokaler. En ny fritidsgård planeras i Trångsund och fritidsgården i Skogås föreslås lokaliseras i anslutning till Lötsparken som ges potential att stärkas som ett idrott-, kultur- och skolkluster. Nuvarande lokaler för fritidsgården i Skogås kan istället utvecklas så att de bidrar till att berika torgets offentliga rum. Centrala Skogås utvecklas till en attraktiv plats för barnfamiljer att bo och vistas i. Fokus ligger på förbättrad service och att lyfta fram befintliga kvaliteter, som att synliggöra och tillgängliggöra de fina parkerna. Tillgång till trevliga och trivsamma målpunkter ska säkerställas även när området förtätas.

Skolorna har också en viktig roll i den sociala sammanhållningen. Östra gymnasiet är populärt och lokalerna har även funktion för evenemang kvällstid. I syfte att stärka Östra grundskolans status och strategiska funktion för sammanhållningen i Skogås föreslås en upprustning och utveckling av lokalerna och förbättrat möte med omgivande gata och park.

Mer konkreta utvecklingsförslag för skolor, förskolor, kulturverksamhet och idrottsplatser beskrivs i kapitel *Sammanhängande & Levande*.

Utvecklade parker och lekplatser föreslås i Trångsund, både större parker som kan fungera som samlande mötesplatser i kommundelen och små fickparker och platsbildningar med möjligheter till lek och vistelseytor. Fler multifunktionella ytor för spontanidrott föreslås i de båda kommundelarna så att idrott kan utövas oftare och av fler.

Karta som visar huvudkluster med mötesplatser för kultur- och fritidsaktiviteter.

Dessa kan utvecklas i befintliga parker som Nytorps Mosse och Lötparken, eller i tillkommande parker som den mellan Lyckåsen och Gamla Nynäsvägen. Nytorps mosse kan exempelvis utvecklas som en överbryggande mötesplats för hela Skogås och Trångsund genom arbete med ett inkluderande perspektiv som tydligt riktar fokus mot olika gruppers behov. Det är viktigt att ha ett jämställdhetsperspektiv i planeringen av aktivitetsytor för att tilltala både flickor och pojkar, och barn i olika åldrar. Medskapandeprocesser som involverar olika målgrupper är ett sätt att öka förutsättningarna för inkludering och ett varierat utbud.

Mer om förslag kring natur, parker och lekplatser beskrivs i kapitel *Grönskande & Hälsofrämjande*.

Aktiviteter och evenemang

Socialt kapital och en positiv områdesidentitet kan också byggas genom aktiviteter och evenemang där boende, föreningar och invånare aktivt engagerar sig. Kommunen uppmuntrar initiativ som pop-up-parker, food trucks, tillfälliga lekytor, sittplatser med boklådor och andra tillfälliga platsaktiveringar som bidrar till ett mer levande och attraktivt område.

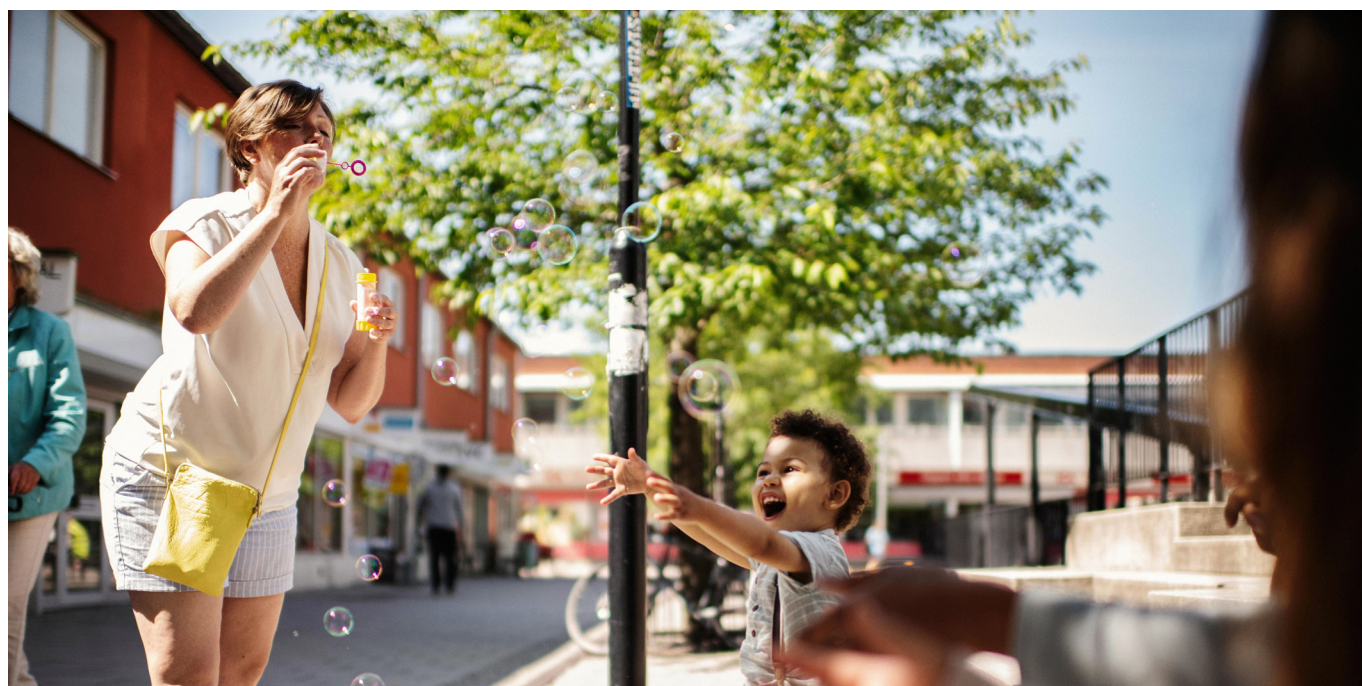
Kommunen avser att testa idéer som tagits fram i dialog med olika målgrupper och lokala aktörer. För att lyckas krävs lyhördhet mot föreningsliv, ungdomar och andra målgrupper och ett starkt samarbete mellan kommunen, privata fastighetsägare och kommunala bolag som Hüge och Huddinge samhällsfastigheter. Evenemang och aktiviteter behöver utformas så att de samlar människor från olika delar av området, där olika erfarenheter och kunskaper kan mötas.

Fler arbetstillfällen stärker området

En väsentlig faktor för social hållbarhet är möjligheter till arbete och egen försörjning. Tillgång till arbetsplatser och samhällsservice är grundläggande för ett rikt lokalt vardagsliv. Särskilt positivt är om arbetstillfällen kan skapas nära där människor bor. Utvecklingsplanen möjliggör ett tillskott av ytterligare arbetsplatser och arbetstillfällen i flera områden.

Huddinge har ett mycket diversifierat näringsliv med en bredd av olika branscher. Detta medför en mångfald av jobb som passar människors olika förutsättningar. Det är därför väsentligt att erbjuda detta även fortsättningsvis, exempelvis genom att möjliggöra för flera typer av jobb och arbetsplatser genom att både tillföra mer service, lokaler i bottenvåningar, planlägga ny verksamhetsmark samt utveckla centrumen.

Förslag på ytor för olika typer av arbetsplatser redovisas i kapitel *Sammanhängande & Levande*.

Trångsund torg. Foto: Maja Brand.

2. Skapa social sammanhållning och goda livschanser

Dagens kvaliteter och utmaningar

Skogås och Trångsund har en variation av boendeformer. Samtidigt är området segregerat mellan ensidiga bostadsområden. Vissa områden lider av "Lyckoparadoxen", där hushåll med svag socioekonomisk status tenderar att flytta när deras ekonomiska situation förbättras. Detta försvårar förbättring av områdenas socioekonomiska förhållanden och leder till ojämlika livschanser för barn. Mentala gränser mellan villa- och flerfamiljsbebyggelse förstärks av fysiska barriärer som järnvägen, Nynäsvägen och Österleden, höjdskillnader, brist på kopplingar och målpunkter. En stor utmaning är att minska segregationen och skapa en mer sammanhållen stadsstruktur.

Med goda livschanser syftas till att alla oavsett var de bor ska ha lika möjligheter till utbildning, hälsa, trygghet och andra viktiga aspekter för sin utveckling och framtid. Inom fysisk planering kan detta innebära att skapa en miljö där barn har tillgång till service och aktiviteter oavsett vilket område de bor i. Man bör exempelvis skapa en blandning av olika bostadsformer för att undvika att skapa ensidiga bostadsområden.

Binda samman områdets delar

För att uppnå bättre sammanhållning i den fysiska strukturen och öka orienterbarheten i områdena behöver huvudstråken mellan Trångsund och Skogås samt närliggande områden som Farsta och Länna utvecklas till attraktiva stadsrum som förbinder kommundelarna med varandra.

Karta som visar barriärer och behov av stärkt koppling inom området.

Ett arbete för att överbrygga barriärer och stärka rumsliga kopplingar medför inte i sig att de socioekonomiska skillnaderna försvinner men kan däremot bidra till att öka rörelserna mellan kommundelarna. När människor möts och upplever olika delar av staden finns också en möjlighet att mentala barriärer successivt bryts ner, med ökad förståelse och minskad stigmatisering som följd. Forskning visar också att sådana kontakter ökar människors benägenhet att flytta mellan stadsdelar. På sikt kan det bidra till att minska bostadssegregationen.

Blandade upplåtelseformer och hustyper

Att öka blandningen av upplåtelseformer, storlekar, hustyper samt prisklasser har betydelse för att minska områdets sociala barriärer och ökar möjligheterna att bo kvar inom områdena. Det ska finnas boende för alla livsskeden, från unga som flyttar hemifrån till barnfamiljer, par som får fler barn eller som separerar, eller äldre som flyttar till mindre. En blandning av boendemöjligheter är viktigt i socioekonomiskt svaga och starka områden för att underlätta kvarboende vid förändrade livssituationer. Kvinnor i socioekonomiskt starka områden drabbas oftare av brist på blandning, då de på grund av lägre medelinkomst ofta efterfrågar mindre bostäder vid till exempel separationer. Det ska finnas möjligheter för boende i socioekonomiskt svaga områden att göra bostadskarriär och finna större bostäder och olika upplåtelseformer i närområdet.

En jämnare fördelning av boende och socioekonomiska förhållanden i alla områden kan bidra till mer jämlikhet och trygghet för alla, oavsett kön eller ekonomisk ställning. Oavsett upplåtelseform är fler bostäder i Trångsund och Skogås positivt då det kan skapa underlag för service och ett utvecklat näringsliv. Kapitel *Sammanhängande & Levande* beskriver strategierna för utvecklingen av den fysiska strukturen.

Samverkan för utveckling

Samhällsplanering ska samverka med andra förvaltningar, bostadsbolag med flera för bostadsområden med sämre socioekonomiska förutsättningar för att skapa jämlika levnadsvillkor och stärkt sammanhållning. Fysiska och sociala insatser ska göras i samverkan för att förbättra barns livsvillkor i socioekonomiskt utsatta områden. Arbetet ska ske datadrivet för att säkerställa att insatser ger störst effekt. När man bygger om eller bygger nytt samverkar man också inom kommunen samt med näringsliv och civilsamhälle för att samtidigt göra sociala insatser.

3. Öka tryggheten hela dygnet, året om

Dagens kvaliteter och utmaningar

Det finns utmaningar när det gäller upplevelsen av otrygghet som kan påverkas av både områdets rykte och av faktiska händelser. Skogås och vissa delar av Trångsund har offentliga miljöer som är slitna och eftersatta, särskilt i centrum som fungerar som ett skyltfönster för besökare. Det kan förstärka känslan av att platsen inte är prioriterad, medan en välskött miljö kan förbättra självkänslan och stoltheten hos människor.

Trygg arkitektur

Det är viktigt att ny bebyggelse genomsyras av ett trygghetsperspektiv och att nya platser ges en brottsförebyggande utformning. Det handlar bland annat om "ögon mot gatan", levande bottenvåningar, mångfald av funktioner och målpunkter, orienterbarhet och valmöjligheter, belysning, överblickbarhet och siktlinjer. Dessa perspektiv lyfts också i kapitel *Sammanhängande & Levande*. Även drift och underhåll är viktigt, då områden som upplevs som välsköta och omhändertagna bidrar till trygghetskänslan.

Trygghet genom samverkan

Samverkan mellan kommunen, polisen, fastighetsägare och det civila samhället är viktigt för att skapa trygghet på både kort och lång sikt. Ett exempel på positiv samverkan är Föreningen Samverkan Huddinge, som genomför trygghetsskapande åtgärder i olika områden i kommunen. Målet är att göra områdena mer attraktiva att bo och verka i samt att fungera som en plattform för samarbete.

För att öka motståndskraften inför framtida kriser kan så kallade "resilienshubbar" skapas – lokala mötesplatser som stärker det sociala kapitalet och fungerar som sambandscentraler vid krissituationer. Vanligtvis används skolor och andra offentliga byggnader för detta ändamål. Det är dock viktigt att dessa hubbar även fyller en funktion utanför kriser genom att främja nätverk och kontinuerliga kontakter. På så sätt byggs förtroende och den kollektiva förmågan att samarbeta och lösa gemensamma problem stärks.

Skogås torg. Foto: Maja Brand.

GRÖNSKANDE & HÄLSOFRÄMJANDE

- en struktur som gynnar rekreation och biologisk mångfald

En hållbar grön- och blåstruktur ger möjlighet till såväl människors rekreation i park och natur, som levande ekosystem, ren miljö och förmåga att stå emot och ha återhämtningsförmåga från klimatutmaningarna. Dessa nyttor brukar benämnas ekosystemtjänster vilket innefattar de förmåner och resurser som människor får från naturen, exempelvis vattenrening, pollinering och reglering av klimatet. Grönstrukturen bör planeras så att befintliga ekosystemtjänster kan bevaras men också nyskapas. Detta kapitel behandlar de gröna strukturerna som i planeringssammanhang huvudsakligen inbegriper grön allmän platsmark, naturreservat och annan natur, men också grönska i gatumiljöer och på torg.

Levande natur och parktillgång idag

Skogås och Trångsund har god tillgång till natur genom närheten till Drevvikens stränder och Ågesta friluftsområde. Det finns flera naturreservat inom och intill området och en mängd mindre grönytor med varierande naturvärden insprängda bland bebyggelsen.

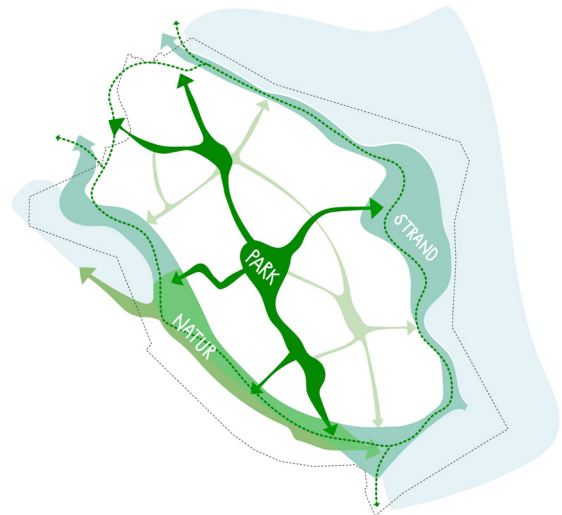
Struktur av sammanlänkade parker imorgon

Den föreslagna strukturen bygger på tre principer:

Yttre strand- och naturstråk: Ett yttre blågrönt stråk som lockar till rekreation i naturen och där vattenkontakt stärks och tillgängliggörs.

Centralt parkstråk: Ett pärlband av centrala parker med Nytorps Mosse som nav utvecklas med höjd standard och nya funktioner.

Gröna länkar: Mellan det centrala parkstråket och det yttre naturstråket fokuseras det på stärkta kopplingar för ökad möjlighet till rekreation, trygghet och tillgänglighet.

Konceptkarta för grönskande & hälsofrämjande

Utöver de strukturella principerna föreslås ett tydligt fokus på att öka den biologiska mångfalden och andelen grönska i de centrala, mer tätbebyggda områdena, med större tillgång till ekosystemtjänster som följd. Det är också viktigt att varje utvecklingsprojekt har målet att förbättra mark- och vattenkvaliteten i området.

Strategier Grönskande & Hälsofrämjande

1. Öka rekreationsmöjligheterna nära bebyggelsen
2. Skapa gröna miljöer med hög biologisk mångfald
3. Främja multifunktionella grönytor för dagvatten och skyfall

Ställningstaganden för minskad klimatpåverkan

- Bevara kolsänkor genom att skydda befintliga naturområden och träd som binder koldioxid
- Skapa nya kolsänkor genom att t.ex. anlägga stadsgrönska och våtmarker
- Använd grönytor för att hantera dagvatten och skyfall för att minska behovet av energiintensiva tekniska lösningar, samtidigt som ekosystemen skyddas

1. Öka rekreationsmöjligheterna nära bebyggelsen

Dagens kvaliteter och utmaningar

Skogås och Trångsund har många uppskattade parker, badplatser, naturområden och leder. Parktillgången är god i centrala Skogås, men något sämre i Trångsund och i stora delar av småhusbebyggelsen. I de två centrumområdena råder det brist på grönska och träd då ytorna till stor del är hårdgjorda.

Badplatser och vattenkontakt tillgängliggörs för fler:

Badplatserna Stortorpsbadet, Sjöängsbadet, Mörtviksbadet och Badudden är målpunkter som tillsammans med Drevvikens natur bidrar till rörelse ut från centrum. Satsningar på baden och anslutande stråk prioriteras. Badplatser underhålls och utvecklas enligt kommunens badplatsprogram (2015), bland annat genom tillgänglighetsanpassning och skyltning. Möjlighet till en ny badplats i Magelungen och lämplig placering av denna studeras närmare vid uppdatering av badplatsprogrammet.

Grönska och dagvattenhantering:

Området mellan Trångsund och Magelungen har potential att utvecklas till en mångfunktionell grön entré. Platsen har höga naturvärden och är viktig för skyfalls- och dagvattenhantering, vilket behöver beaktas vid en framtida utveckling av Trångsunds verksamhetsområde.

Stärkt stråk:

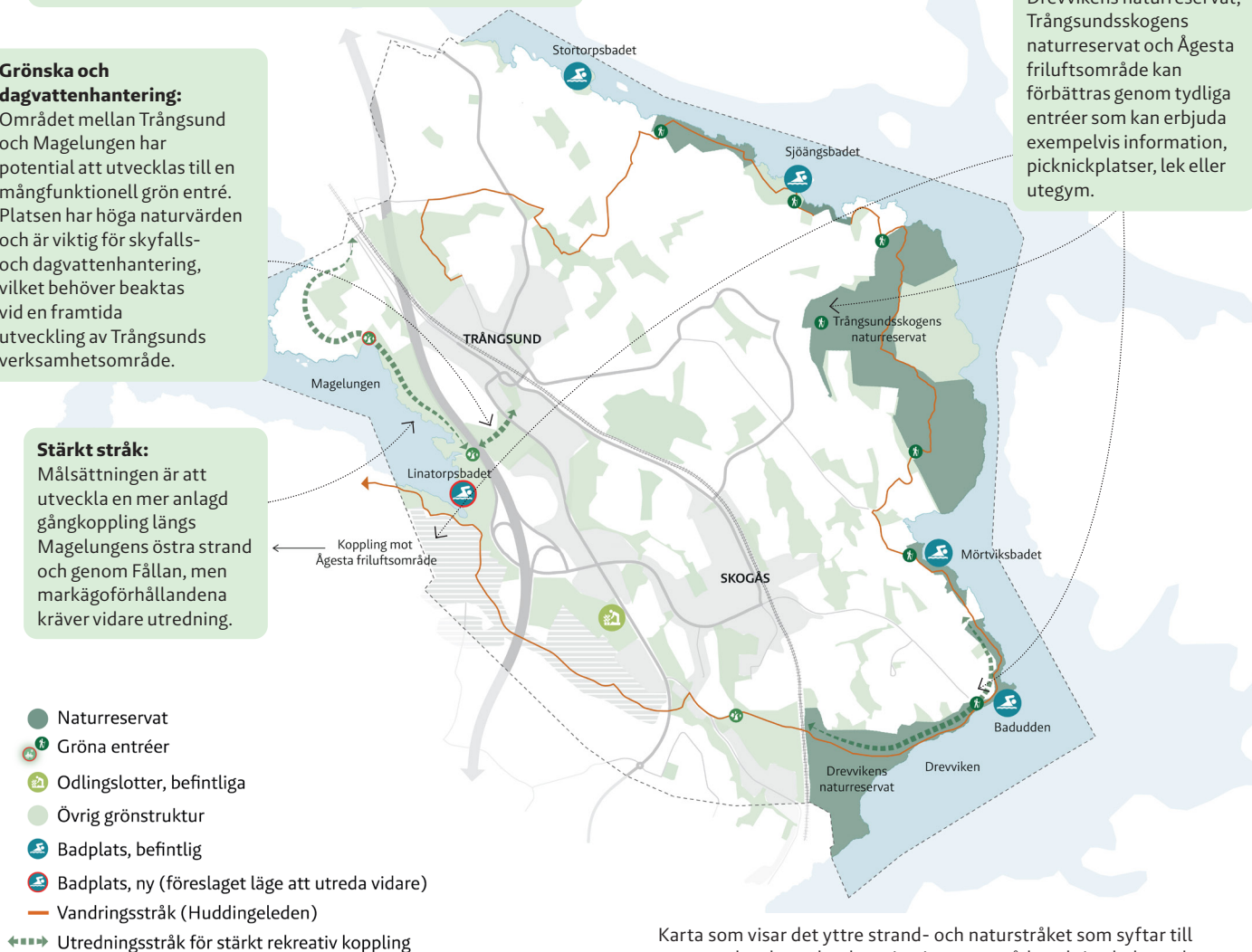
Målsättningen är att utveckla en mer anlagd gångkoppling längs Magelungens östra strand och genom Fällan, men markägförhållandena kräver vidare utredning.

Förstärk ett yttre strand- och naturstråk

Det yttre stråket runt Trångsund och Skogås sammanfaller i stora delar med Huddingeleden och knyter samman skyddade naturområden, badplatser och parker längs med vattnet. Genom att åtgärda ett antal svaga länkar och tillskapa rekreativa funktioner kan det yttre blågröna stråket stärkas ytterligare. Prioriteringar föreslås enligt kartan nedan.

Välkomnande entréer till naturen:

Tillgängligheten till de tre större naturområdena Drevvikens naturreservat, Trångsundsskogens naturreservat och Ågesta friluftsområde kan förbättras genom tydliga entréer som kan erbjuda exempelvis information, picknickplatser, lek eller utegym.

Karta som visar det yttre strand- och naturstråket som syftar till naturupplevelse och rekreation i naturområdena kring bebyggelsen.

Förstärk ett centralt parkstråk mellan Skogås och Trångsund

Förtätning innebär ett större användartryck på de gröna miljöerna och tillgången till parkmark behöver följa med bebyggelseutvecklingen. Det är inte lämpligt att exploatera befintlig parkmark utan tvärtom bör tillgången till kvalitativa grönytor öka när bostäder tillkommer. Det kan ske genom förädling av befintliga naturområden, utveckling av befintliga parker och till viss del även omvandling av hårdgjorda ytor.

Förslaget innefattar ett parkstråk som binder samman grönområden och mötesplatser i Skogås och Trångsund. Stråket sträcker sig från Sjötorpsparken i söder till Printzparken i norr och syftar till att främja rörelse och sammanhållning mellan de centrala delarna. Även om parkstråket är delvis tillgängligt idag krävs höjda standarder och utveckling av parkmiljöerna längs sträckan. Prioriteringar föreslås med hänvisning till Huddinge kommuns Parkprogram (2015) och Lekplatsprogram (2013) för mer detaljerade beskrivningar.

Park- och lekplatstillgång:

Mörtvik, Drevviksstrand, Fällan, Lyckåsen samt delar av Sjöängen uppnår inte riktlinjerna för närhet till anlagd park på kommunal mark. Där finns mindre parker med viss anläggningsgrad som ägs och sköts av lokala föreningar/samfälligheter, men parktillgången kan behöva förstärkas i strategiska lägen.

Trångsund Centrum:

Bristen på parker i centrala Trångsund kan åtgärdas genom att utveckla grönytor till mindre parker på någon av flera identifierade platser. Utveckling av en fickpark i Trångsunds centrum med lek- och sittplatser i lummig miljö föreslås.

Entré Skogås:

Tillgång på park tillgodoses i relation till bebyggelsen. En större park med integrerad dagvatten- och skyfallshantering kan anläggas i områdets låglänta delar, och därmed bli en viktig länk mellan sjöarna samtidigt som vatten fördröjs (se Huddinges parkprogram). Det befintliga odlingsområdet bevaras.

Stortorpsparken:

Utvecklas som central mötesplats med fler användningsområden och parkkvaliteter samt förbättrad tillgänglighet med kopplingar till fler omkringliggande gator. Det är viktigt med vistelsevärden som exempelvis möjlighet till picknick, lek och fysiska aktiviteter.

Norra Mörtviksvägen:

Studera möjlighet att komplettera med mindre park/lek i samband med ny gc-väg och dagvatten/skyfallshantering

Nytorps mosse:

Utvecklas som central mötesplats genom underhåll och tillägg efter behov, med ett inkluderande perspektiv och med särskilt fokus på barn och ungas mötesplatser.

Lötparken:

Utvecklas med fokus på unga, kultur, rörelse, idrott och lärande.

Rickardsviksparken:

Viktig mötesplats i skogsmiljö vid huvudstråk som kan länka samman västra och östra Skogås.

Sjötorpsparken:

Stärka och bevara befintliga värden med den nya lekplatsen.

- Park, befintlig
- Park, ny (förslaget läge att utreda vidare)
- Avstånd 300m till befintlig parkentré
- Avstånd 300m till ny parkentré

Karta som visar det centrala parkstråket med fokus på stärkta rekreativa kvaliteter nära den tätaste bebyggelsen.

Förstärk gröna länkar mellan centrum och naturen

Tillgängligheten till naturen prioriteras genom förbättrade trygga och orienterbara gångvägar och stråk samt ett nätverk av tillkommande stigar och mindre lokala parker i de omgivande bostadsområdena.

Belysning, förbättrad skyltning till naturen och gestaltningselement som tydliggör de viktigaste stråken mot vattnet kan också bidra. Nya bostäder och grönområden planeras så att alla Huddingebor har nära till ett grönområde. Från bostaden bör det vara max 300m till ett mindre grönområde och max 800m till ett större grönområde.

Tillgänglighet och trygghet: Åtgärda brister på trygghet längs stråken (detta gäller även det centrala parkstråket på föregående sida), bland annat vid tunneln under Nynäsbanan/Storvretsvägen och passagen av kraftledningsgatan i Skogås. Ej tillgängliga lutningar inom Skogås bör tillgänglighetsanpassas.

Stärk det rekreativa nätverket: Tillkomsten av mindre parker i småhusbebyggelsen anpassas till bebyggelsens behov. Lägen som bidrar till nätverket av stigar som leder till naturen prioriteras.

Kopplingar till Magelungen: Magelungens lågt utnyttjade potential kan nyttjas mer genom stärkta kopplingar från bland annat Trångsunds centrum. För att förkorta avståndet föreslås en genare gångväg i naturpark på berget mellan Trångsunds industriområde och bron över järnvägen vid Trångsunds överfart. Här finns potential till naturlek och andra rekreativsmöjligheter tillsammans med ett gångstråk nedför sluttningen. Detta ger i förlängningen även bättre tillgång till Ågesta stora friluftsområde.

Kopplingar till Drevviken: Flera nya rekreativa gångstråk som kompletterar befintligt gatunät och bidrar till en större finmaskighet föreslås. Bland annat föreslås en stärkt koppling till entrén till Trångsundsskogens naturreservat genom en gångstig för rekreativt syfte, samt ett nytt gångstråk genom skogsområdet norr om Trångsunds centrum.

Stärkta stråk genom punktinsatser: Tillägg som mindre lekobjekt, sittplatser eller utomhusträning längs med stråken bidrar till att befolka dem och göra det till en målpunkt i sig. Detta gäller särskilt för det centrala parkstråket mellan Skogås och Trångsund, men kan även appliceras på andra lämpliga platser. Även gallring, nyplantering samt översyn av belysning är värdefulla åtgärder.

- Prioriterat rekreativt stråk - befintligt
- - - Prioriterat rekreativt stråk - planerat
- Kompletterande rekreativt stråk - befintligt
- - - Kompletterande rekreativt stråk - planerat

Karta som visar den finmaskiga stråkstrukturen med länkar som binder samman de gröna kvaliteterna till en helhet.

2. Skapa gröna miljöer med hög biologisk mångfald

Dagens kvaliteter och utmaningar

Skogås och Trångsund är till stor del grönskande och hyser höga naturvärden, som i Trångsundsskogens och Drevvikens naturreservat. I de mer tätbebyggda delarna kring de två pendeltågsstationerna är dock bristen på grönska och biologisk mångfald påtaglig. Här finns potential att utveckla stadsmiljön med gröna förtecken. Utvecklingsplanen pekar ut ett antal fokusområden för att åtgärda detta.

Satsa på utveckling av biologisk mångfald med särskilt fokus på de tätbebyggda områdena

Eftersom det är i de centrala delarna som bristen på grönska är som störst är satsningar särskilt viktiga här. Att på allmän plats plantera olika typer av växtlighet, exempelvis gatuträd, busk- och perennplanteringar och ängsvegetation samt se till att erbjuda ett brett urval av olika arter stärker den biologiska mångfalden. Detta knyter ihop grönstrukturen och skapar fler livsmiljöer och föda för olika arter.

Även gröna biotop, gårdar med biotopträdgårdar, ängsmiljöer samt småmiljöer för insekter och andra landskapselement på kvartersmark är värdefulla för att skapa variation och biologisk mångfald. Kommunen kan uppmuntra byggaktörer till att vidta frivilliga åtgärder för att genomföra detta, samt har möjlighet att vid markanvisningar ställa krav på kommunens mark.

Genom att skapa vattenmiljöer, till exempel dammar och våtmarker, erbjuder man livsmiljöer för vattenlevande arter såsom fiskar, grodor och fåglar och ökar den biologiska mångfalden. Även användning av naturliga material som trä, sten och jord kan hjälpa till att skapa livsmiljöer för olika arter.

Varför främja biologisk mångfald?

Miljöer med hög biologisk mångfald utmärks av en mångfald av arter och livsmiljöer, vilket är avgörande för att upprätthålla livet och skapa en balanserad natur. Förutom det självklara värdet för växt- och djurlivet ger dessa miljöer även betydande fördelar för människor. Forskning visar att sådana miljöer kan minska stress, öka kreativiteten och förbättra hälsan. Genom att besöka biologiskt rika miljöer kan människor få en djupare förståelse för betydelsen av levande ekosystem och vårt beroende av dem. Genom att främja biologisk mångfald kan vi skapa en hälsosammare och mer hållbar värld för oss själva och andra arter.

Ta hand om befintlig natur och träd som en kvalitet i miljöerna som utvecklas

Det finns många värdefulla träd, främst ek och tall, inom den täta bebyggelsen samt sammanhållen naturmark på höjderna mellan tomterna i villaområdena. Dessa gröna kvaliteter ses som viktiga byggstenar vid utveckling av området. Alléer, gamla ekar och tallar skapar karaktär och ekologiska värden och bör värnas i så stor utsträckning som möjligt. I sista hand, om det inte är möjligt att undvika att naturvärden skadas eller tas bort, ska dessa kompenseras.

Gamla ekar utgör livsmiljöer som är viktiga för den biologiska mångfalden. Vy vid Sjöängsparken. Foto: Maja Brand

På den större skalan är det viktigt att bevara men också tillskapa spridningsvägar för arter för att bibehålla och stärka den biologiska mångfalden i området och regionen. Starka spridningssamband bevaras och de svaga spridningssambanden stärks genom planens förslag på utveckling av biologisk mångfald inom planområdet. Eventuella intrång i spridningssamband ska föregås av utredningar om hur skada kan undvikas och i sista hand kompenseras.

Vid detaljplanering och planprogram tas riktade utredningar fram för att säkerställa att hänsyn tas till de naturvärden, arter och livsmiljöer med mera som har pekats ut i naturvärdesinventeringen. Särskild hänsyn bör tas till områden med rödlistade arter och naturvårdsarter med mycket högt indikatorvärde, samt att stora, sammanhängande naturområden bevaras.

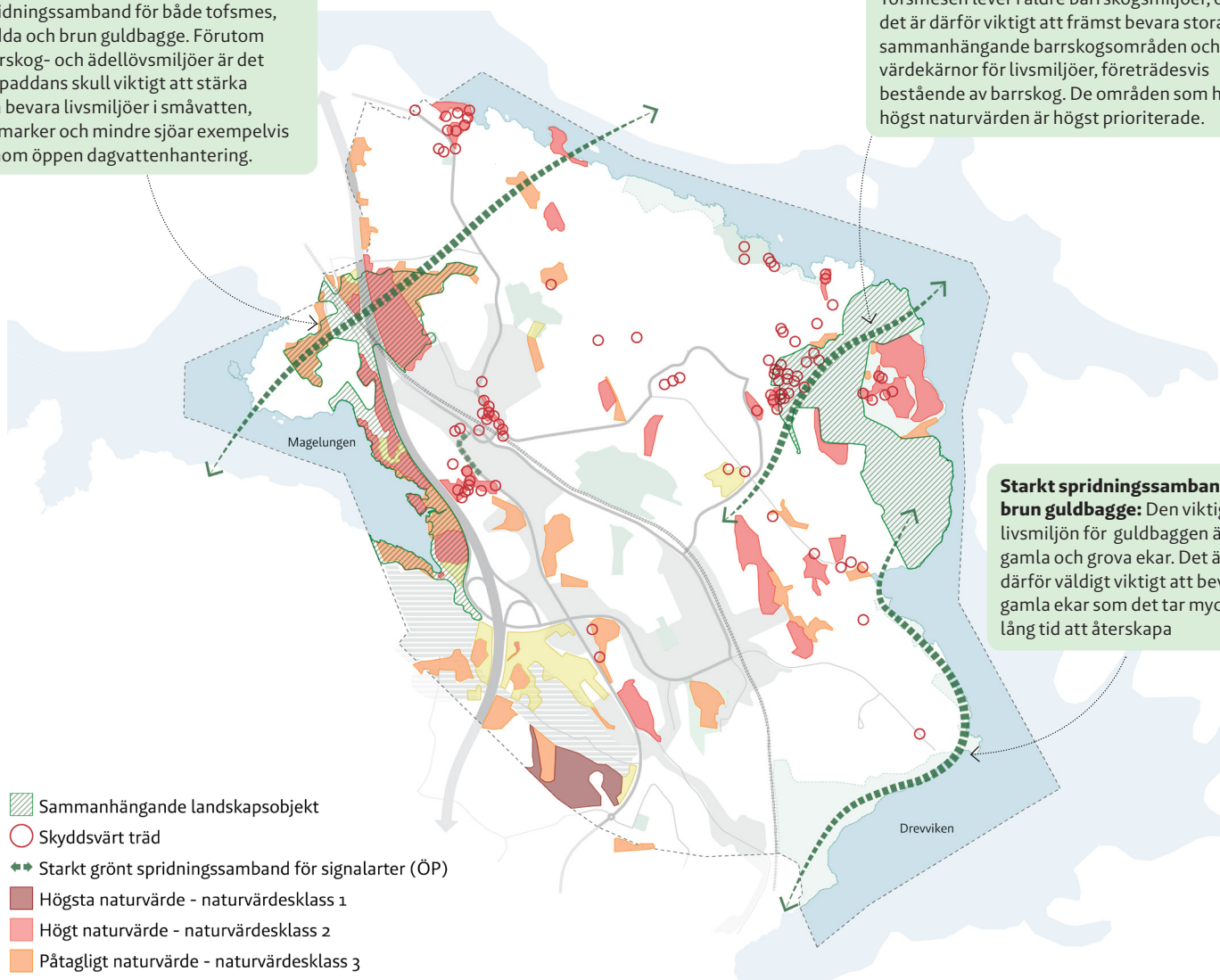
Multifunktionellt stråk: Starkt spridningssamband för både tofsmes, padda och brun guldbagge. Förutom barrskog- och ädellövsmiljöer är det för paddans skull viktigt att stärka och bevara livsmiljöer i småvatten, våtmarker och mindre sjöar exempelvis genom öppen dagvattenhantering.

Starkt spridningssamband för tofsmes:

Tofsmesen lever i äldre barrskogsmiljöer, och det är därför viktigt att främst bevara stora sammanhängande barrskogsområden och värdekärnor för livsmiljöer, företrädesvis bestående av barrskog. De områden som har högst naturvärden är högst prioriterade.

Starkt spridningssamband för brun guldbagge:

Den viktigaste livsmiljön för guldbaggen är gamla och grova ekar. Det är därför väldigt viktigt att bevara gamla ekar som det tar mycket lång tid att återskapa

Karta som visar kärnområden för befintliga naturvärden.

Säkerställ stadsgrönska för reglering av lokalklimat

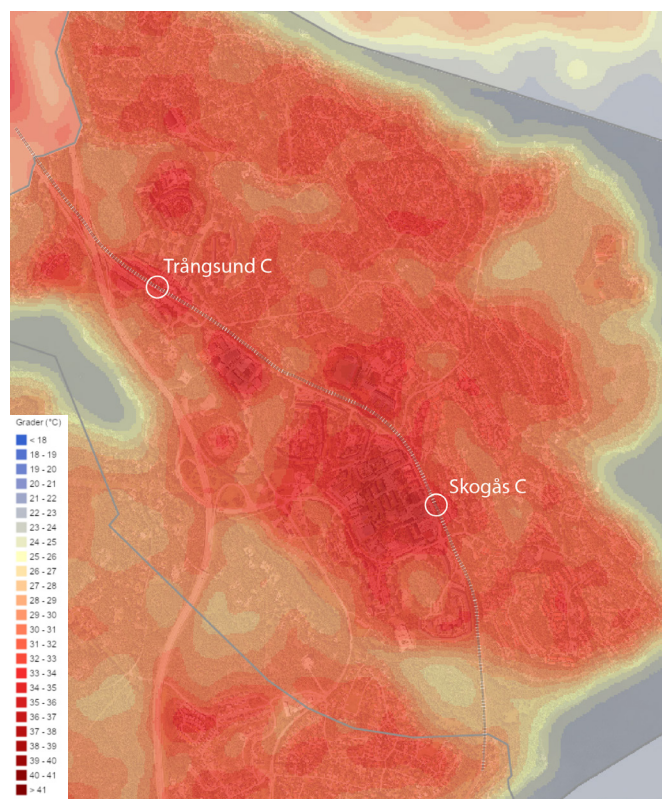
Tätbebyggda områden är ofta bristområden för ekosystemtjänster. Exempelvis har Skogås och Trångsund centrum (och stråket mellan dem) enligt ekosystemtjänstanalysen en stor andel hårdgjorda ytor och tak vilket minskar tillgången på svalka under heta sommandagar. Detta kan leda till värmeöar, det vill säga områden där temperaturen är betydligt högre än i omgivningen. Värmeöar uppstår när stadens infrastruktur lagrar och avger värme, vilket höjer temperaturen lokalt. Genom tillförande av grönska och framför allt träd med skuggande kronor kan risken för att det bildas värmeöar minskas. Även övriga ekosystemtjänster stärks på detta vis och det skapas nya kolsänkor som bidrar till att minska den byggda miljöns klimatpåverkan.

Typiska villa- och småhusområden präglas idag av betydligt mildare lokalklimat än utvecklingsplanens två centrumområden, i synnerhet Skogås kan ha flera grader högre temperatur. Utvecklingen av området ska bidra till att säkerställa alla människors rätt till en hälsosam livsmiljö, oavsett inkomstnivå, genom att öka grönskan och minska värmeöeffekter i tätbebyggda områden. Värmekarteringen i ekosystemtjänstanalysen visar tydligt behovet av att bevara befintliga grönområden, samt att tillskapa ny grönska inom planområdet.

Använd grönytefaktor och andra styrmedel för att öka andelen grönska

Effektiva styrmedel bör användas för att säkerställa att gröna perspektiv integreras i den fortsatta planeringen.

Det finns olika verktyg för att göra detta. Ett verktyg är grönytefaktor, som mäter andelen grönytor och gröna kvalitéer i förhållande till områdets totalyta. En hög grönytefaktor innebär bättre förmåga att påverka stadens klimat genom att absorbera

Värmekarta max ytemperatur, som visar skillnad i temperatur mellan tätbebyggda områden, småskalig bebyggelse och grönområden. Ju mörkare röd färg, desto högre temperatur. Källa: Länsstyrelsen

koldioxid och luftföroreningar, minska värmeöar och öka luftfuktigheten. En hög grönytefaktor har också positiva effekter på människors hälsa genom att skapa en mer attraktivare miljö för rekreation och fysisk aktivitet. Grönytefaktor kan tillämpas både på allmän plats och på kvartersmark. Kommunen bör ta fram grönytefaktorer för relevanta områden och använda dessa som incitament för byggaktörer. En hög grönytefaktor kan säkerställas genom exploateringsavtal och bör ingå som krav vid markanvisningar där det är relevant.

En enkel tumregel för att kunna uppnå många av de ekosystemtjänster som växtligheten bidrar med är att uppnå 30 procent krontäckningsgrad inom ett område. Krontäckningsgrad innebär den andel av all mark inom ett område som täcks av kronorna på träd och större buskar.

3. Främja multifunktionella grönytor för dagvatten och skyfall

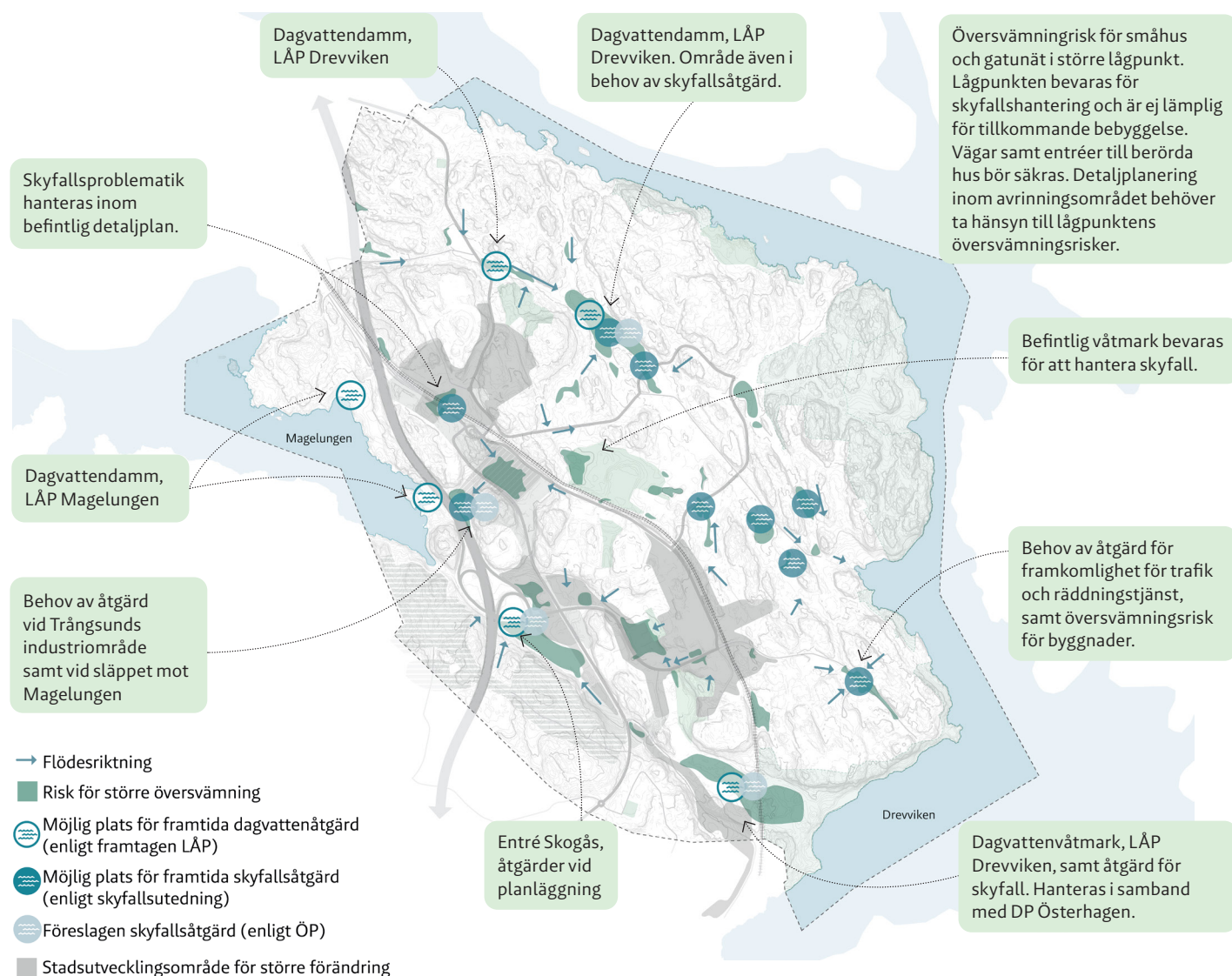
Dagens kvaliteter och utmaningar

Läget mellan två sjöar och det karaktäristiska sprickdalslandskapet innebär att Skogås och Trångsund präglas av utmaningar kopplade till vattenhantering. Både Magelungen och Drevviken har bristande vattenkvalitet och i landskapets många lågpunkter kan nederbörd ansamlas som leder till översvämningar. Utvecklingsplanen ger därför förslag på storskaliga åtgärder som ska leda till renare vatten och ett samhälle som står rustat för intensiva skyfall. Planen belyser också de mervärden som en genomtänkt vattenhantering kan åstadkomma.

Renare sjöar och vatten

Historiskt sett har dagvattnet bidragit till att båda sjöarna drabbade av övergödning till följd av för höga fosforhalter, samt förhöjda halter av ett flertal miljögifter i vatten, sediment och fisk. Sjöarna uppnår inte god status enligt våra lagstadgade miljökvalitetsnormer.

Föreslagen utveckling innebär att grönytor kan tas i anspråk, vilket orsakar ökad belastning av förorenande ämnen i Magelungen och Drevviken. För att uppnå god vattenstatus kan behovet av dagvattenhantering därmed öka.

Karta som visar översvämningssområden och behov av skyfall- och dagvattenåtgärder. (LÅP=lokalt åtgärdsprogram)

Dagvatten

Det vatten som rinner längs hårda ytor som byggnader och gator för med sig föroreningar som så småningom hamnar i grundvatten, vattendrag och sjöar - som Magelungen och Drevviken.

I bebyggda områden med stor andel hårdgjorda ytor finns goda möjligheter att vid detaljplaneläggning vidta åtgärder för att minska föroreningsbelastningen på sjöarna. Samtidigt måste hänsyn tas till att flera områden har befintliga föroreningar som kan spridas med dagvattnet och påverka sjöarna.

Det finns ofta fördelar med att samordna dagvattenhanteringen över större områden. I Entré Skogås och Trångsunds verksamhetsområde kan möjligheten att anordna områdesgemensamma lösningar utredas inom ramen för planprogram. Områdena har redan föreslagna åtgärder i lokala åtgärdsprogram (LÅP) som tagits fram för sjöarna och det bör utredas om dessa kan utökas för att även ta höjd för kommande planering. I övriga planområdet behöver behovet av storskaliga dagvattenåtgärder utredas vidare i syfte att säkerställa miljö kvalitetsnormernas efterlevnad. Där storskaliga åtgärder inte föreslås behöver varje enskild detaljplan bidra till att miljö kvalitetsnormerna följs i Magelungen respektive Drevviken. Utöver de krav som finns angivna i rådande lagstiftning har Huddinge kommun en dagvattenstrategi, som ska tillämpas vid all detaljplaneläggning.

Skyfallsanpassning för trygghet och robusthet

I framtiden förväntas skyfallen bli fler och värre i takt med att klimatet förändras. I kombination med svårare skyfall medför den lokala geografin stora utmaningar, då dess många lågpunkter som riskerar att översvämmas antingen är bebyggda eller planeras bebyggas.

Tillsammans med utvecklingsplanen har en

skyfallskartering genomförts, där de områden som är mest benägna att översvämmas vid kraftiga skyfall har identifierats. För att säkerställa samhällsviktiga funktioner och undvika skador på byggnader, infrastruktur och människor behöver de stora vattenmängder som alstras vid kraftiga regn ledas till ytor där de inte orsakar några störningar. Ytor med behov av skyfallshantering/åtgärder har markerats ut i kartan här intill. Skyfallshanteringen bör samordnas i planprogram eller genom andra områdesgemensamma lösningar för att underlätta vid detaljplanering.

Multifunktionell vattenhantering

Hantering av dagvatten och skyfall integreras i grönstrukturen och även i gatumiljöer och på kvartersmark, där dagvattnet kan framhävas som en resurs i den fysiska miljön. De grönytor som avsätts för vattenhantering ska även kunna erbjuda andra funktioner. Till exempel kan ytor för dagvatten- och skyfallshantering även bidra till rekreation och biologisk mångfald.

Våtmarker utgör naturliga ytor som är effektiva på att fånga upp vattenburna föroreningar som fosfor och tungmetaller, och kan dessutom bidra med biologisk mångfald, upplevelsevärden och upptag av växthusgaser med mera. Där ytor behöver avsättas för skyfalls- eller dagvattenhantering kan det samtidigt passa bra att anlägga våtmarker.

Ny dagvattendamm vid Mörtviksvägen. Foto Erik Sundin

TILLGÄNGLIGT & NÄRA

-en struktur som gynnar tillgänglighet och hållbart resande

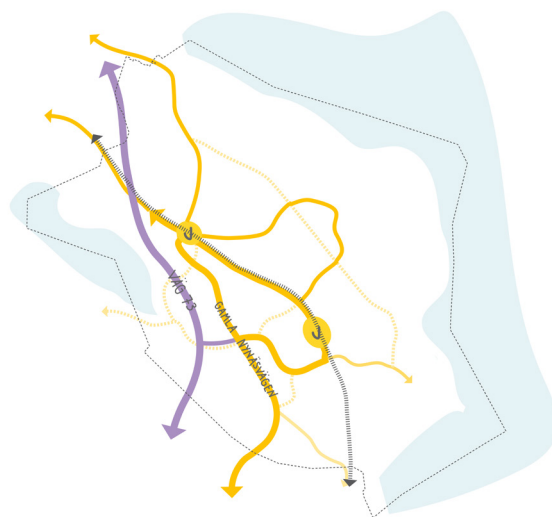
Ett hållbart transportsystem handlar om att bidra till resande som är mer energisnålt än idag genom att fler använder gång-, cykel- och kollektivtrafik och samtidigt tryggare och hälsosammare genom att exempelvis göra det enkelt att röra sig mellan platser och att skapa trygga stråk. Tillgänglighet handlar om hur lätt man kan nå det utbud som man önskar. Med en blandning av bebyggelse, arbetsplatser och service så ökar tillgängligheten samtidigt som behovet att transportera sig långa sträckor minskar. Sammantaget bidrar detta även till minskad klimatpåverkan.

God tillgång till kollektivtrafik, men svårorienterad gatustruktur idag

Pendeltågssystemet är ryggraden i Skogås och Trångsunds transportstruktur och kollektivtrafiken är en förutsättning för många människor att klara sin vardag. Majoriteten av invånarna bor stationsnära vilket skapar goda förutsättningar för hållbart resande. Höjdskillnader och barriärer i form av infrastruktur samt trafikseparering i vissa delar gör att området är svårorienterat och det saknas i många fall tydliga stråk. Det innebär också ogena kopplingar och en upplevelse av att behöva ta omvägar för att nå sitt mål. Höjdskillnaderna kan också göra det svårt att skapa nya gena länkar, framförallt för gång- och cykeltrafik, men även för kollektivtrafik. Det finns goda kopplingar i nordsydlig riktning, men sämre förbindelser västerut mot Huddinge C. Det gäller såväl gång- och cykel som kollektivtrafik. För biltrafiken kommer tillgängligheten västerut stärkas i och med genomförandet av tvärförbindelse Södertörn.

Ett tillgängligt nätverk imorgon

Det ska vara enkelt att välja hållbara färdmedel, därför lokaliseras ny bebyggelse huvudsakligen inom gångavstånd från kollektivtrafik. Infrastrukturen för

Konceptkarta för tillgängligt & nära

hållbara färdmedel utvecklas så att dessa färdmedel blir mer attraktiva, med prioriteringsordningen 1. gång, 2. cykel, 3. kollektivtrafik, 4. näringslivets transporter och 5. privatbilism. Med en ökad bebyggelse inom området kommer även efterfrågan på resor att öka. För att ökad biltrafik inte ska förstärka redan existerande barriärer och för att klimatmålen ska kunna uppnås, är det nödvändigt att skapa goda förutsättningar för hållbart resande. Detta kräver att främjandet av hållbara transportmedel konsekvent integreras i projekt, samtidigt som man ser över hur dessa lösningar kan förbättras i befintlig bebyggelse och infrastruktur. Utvecklingsplanen följer mål om ökad andel hållbara färdmedel i trafikstrategin och åtgärdsplaner, samt översiktsplanen.

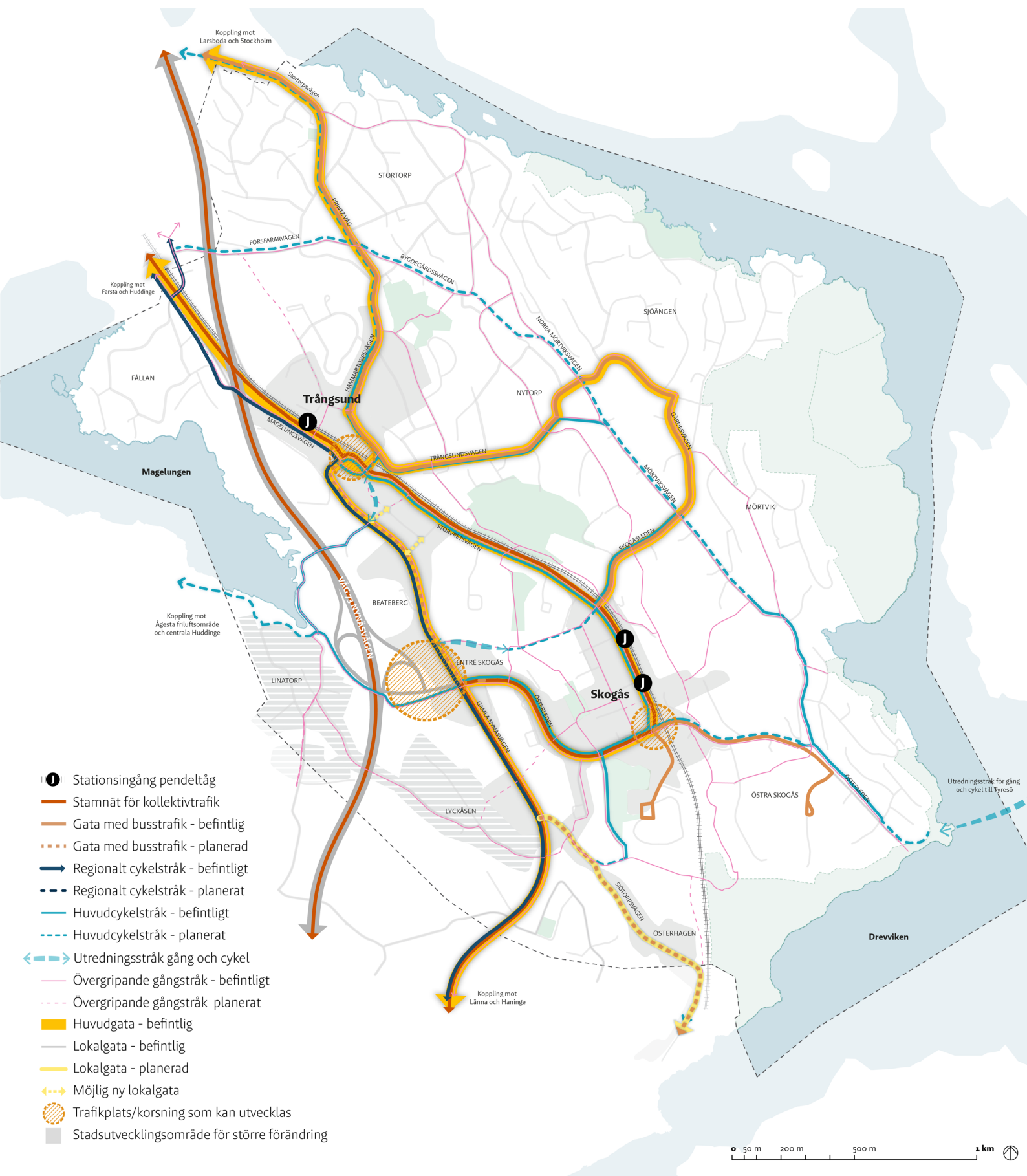
Strategier Tillgängligt & Nära

1. Gestalta funktionella och trygga gaturum
2. Skapa ett attraktivt gång- och cykelnät
3. Stärk kollektivtrafiken som ryggrad i området
4. Utforma parkeringslösningar för ett hållbart resande

Ställningstaganden för minskad klimatpåverkan

- Prioritera åtgärder för att öka gång- och cykeltrafik
- Tillgodose tillgänglig kollektivtrafik
- Samordna och minimera ytanspråk på parkeringar

1. Gestalta funktionella och trygga gaturum

Dagens kvaliteter och utmaningar

Huvudnätet för bil utgör länkar till de olika delarna av området, viktiga målpunkter och det statliga vägnätet i form av Nynäsvägen. Nynäsvägen har en viktig regional funktion men är samtidigt en kraftig barriär mellan kommundelarna och naturområdena runt Magelungen. Järnvägen utgör en barriär mellan olika delområden och övergångarna över eller under järnvägen kan upplevas som otrygga, särskilt på kvällen. De större vägarna inom området har breda gaturum, få entréer mot gatan och präglas ofta av trafikseparering. Anslutningar till huvudgator i området är platskrävande och utformningen påminner om motortrafikleders. Flera korsningspunkter är oattraktiva och otrygga kopplingar för gående och cyklister.

Tydliga huvudgaturum med vistelsevärden

För att förbättra området föreslås att huvudgator, där ny bebyggelse planeras, prioriteras för omvandling med målet att förändra vägmiljöer till mer gestaltade gaturum med integrerad gång- och cykelinfrastruktur. Flera av huvudgatorna utgör även stamnät för kollektivtrafik och behöver upprätthålla en god framkomlighet. Detta gäller till exempel Österleden som är en viktig infart till hela Skogås och som även utgör del av stamnätet för kollektivtrafik. En viktig faktor att beakta i omvandlingen är trygghetsaspekten, och därför behöver överdimensionerade ytor för trafik eller parkering byggas bort. En annan viktig del i omvandlingen är utveckling av bebyggelsen längs med gatorna, vilket beskrivs vidare i kapitel *Sammanhängande & Levande*. Det bör även finnas en strävan efter att tillföra nya gatuträd och bevara befintliga, samt ge plats för generösa gångytor, cykelbanor, sittplatser och platsbildningar.

Entrén till Trångsund via Magelungsvägen förbi Trångsunds station har en stark trafikledskaraktär och har potential att på sikt utformas bättre anpassat till den låga hastigheten. Funktionen

som avfart från väg 73 är viktig att behålla men gatumiljön behöver rustas upp för att skapa en välkomnande karaktär, överbrygga barriärer och tydliggöra att man närmar sig en stadsmiljö.

Ett vägnät som håller över tid

Den trafikanalys som tagits fram visar på en fortsatt god framkomlighet för bil i huvudvägnätet inom området. Däremot ökar trafikmängderna,

Principer som visar hur trafikleder kan omvandlas till gaturum med vistelsevärden.

och därmed buller och barriäreffekter om inga åtgärder görs för att minska bilresandet. För att kunna genomföra den utveckling som föreslås i denna plan behöver stort fokus vara på att välja hållbara färdssätt. Om fler aktivt väljer att gå, cykla eller åka kollektivt så minskar trängseln och underlättar för dem som verkligen behöver bilen. Med den planerade utvecklingen i området riskerar avfartsrampen för norrgående trafik på väg 73 vid Trafikplats Skogås att drabbas av köproblem under eftermiddagens maxtimme. Detta kan sannolikt lösas genom en förändrad utformning av avfartsrampen. Även cirkulationsplatsen i

korsningen Österleden-Gamla Nynäsvägen kan då behöva byggas om till en tvåfältig cirkulationsplats för att köerna inte ska flytta dit.

Utformningen av gaturummen och cirkulationsplatsen vid Entré Skogås bör studeras vidare i kommande planering då det är en betydande del i att göra platsen mer välkomnande. Även korsningarna Österleden-Storvretsvägen samt Magelungsvägen-Trångsunds överfart-Storvretsvägen behöver utredas om utformningen kan förändras för att skapa mer välkomnande entréer.

Karta som visar huvudnätet för biltrafik.

2. Skapa ett attraktivt gång- och cykelnät

Dagens kvaliteter och utmaningar

Det regionala cykelnätet knyter ihop Skogås och Trångsund med Haninge, Farsta och Stockholm. Genom området går det regionala cykelstråket i nordsydlig riktning. Det är till stor del utbyggt men det saknas gena kopplingar såväl i norr vid Magelungsvägen som i söder mot Haninge. Överlag behöver standarden förbättras för att cykel ska bli ett attraktivt trafikslag för pendlingsresor.

Tillgängligheten till det regionala cykelstråket är på vissa håll dålig på grund av barriärer i form av höjdskillnader och infrastruktur och en svårorienterad struktur med slingrande trafikseparerade matargator. Gång- och cykeltunnlarna är viktiga för trafiksäkerheten, i synnerhet för barn, men kan upplevas som otrygga. I de centrala delarna av Skogås och Trångsund är gångnätet väl utbyggt, men en stor del av det lokala gång- och cykelvägnätet går på mindre villagator med låga hastigheter där det saknas gångbanor. Här fungerar oftast cykling i blandtrafik väl men orienterbarheten behöver öka för att fler ska kunna hitta till rekreationsområden och andra målpunkter. Här saknas dessutom oftast utrymme att bygga separerade gångbanor och det är därför viktigt att tillse att den lugna trafikmiljön bibehålls.

Regionalt nät och huvudcykelnät kompletteras

Det finns en stor potential att öka cyklandet både inom utvecklingsplanens område och ut mot angränsande områden och mot Stockholm, men för det krävs att cykelnätets kvalitet höjs och att cykling prioriteras. Det kan göras genom utbyggnad av saknade länkar samt breddning och förbättrade passager där gående och cyklister prioriteras. Förslaget utgår från Huddinge kommuns cykelplan och gångplan med vissa justeringar avseende ytterligare utveckling till 2050¹.

¹ Tillägg: Skogåsleden nytt huvudcykelstråk. Huvudcykelstråk mellan Mörviksvägen och Printz väg. Huvudcykelstråk från Trångsunds verksamhetsområde mot ny gång- och cykelväg mot Ågesta. Huvudcykelstråk förbi Sjötorpsparken till Skogås centrum justerad.

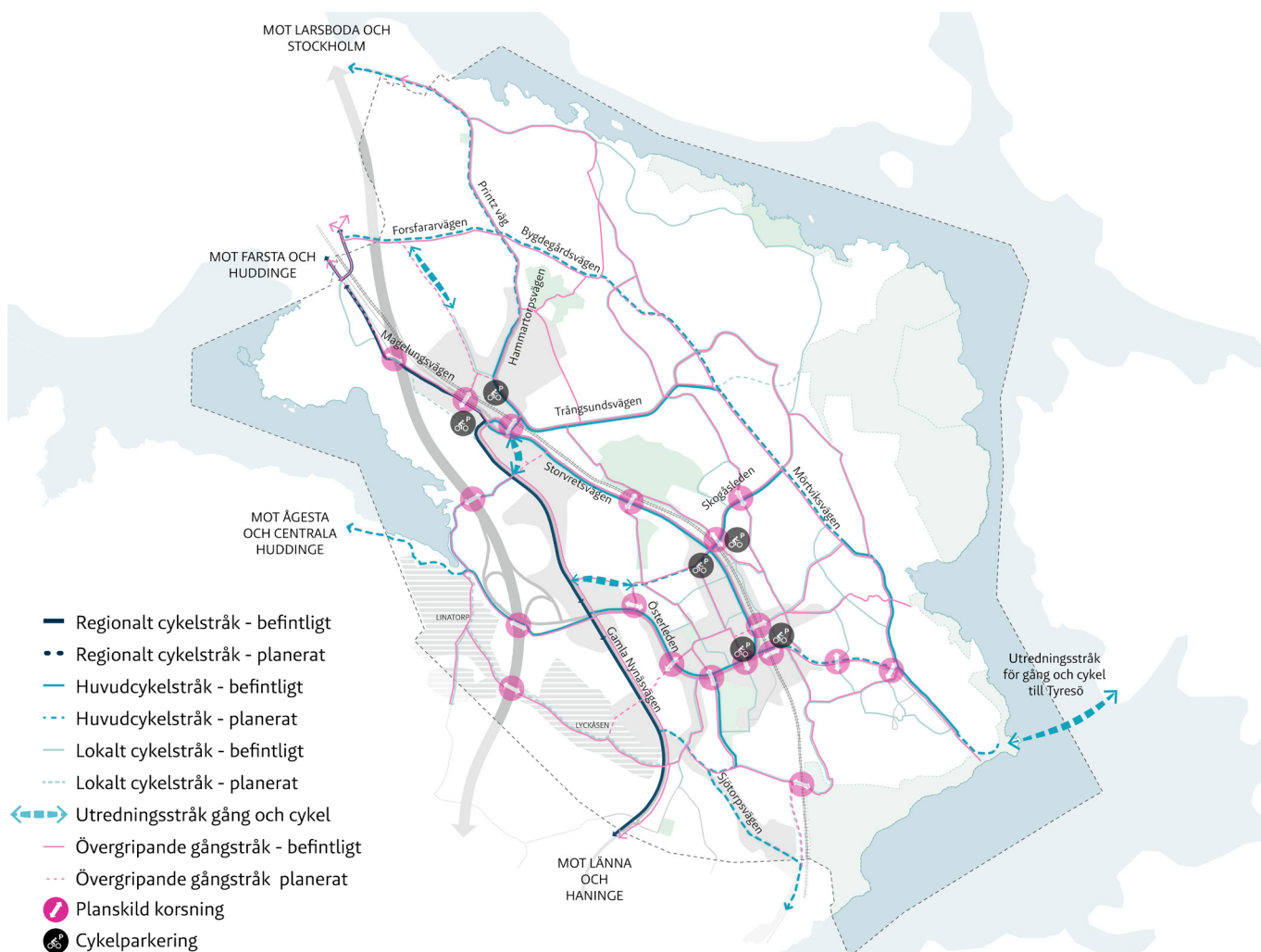
Det regionala cykelstråket mot Farsta och Haninge behöver stärkas. Huvudcykelstråket längs Hammartorpsvägen, Printz väg och Stortorpsvägen föreslås byggas ut för att skapa ett stråk med såväl ihopsamlade som regional funktion öster om järnvägen mot Stockholm och Farsta. Forsfararvägen är idag ett viktigt lokalt cykelstråk med koppling mot Farsta strand och Huddinge som kan utvecklas för att på sikt bli ett huvudcykelstråk. Kopplingar västerut mot Huddinge behöver också förstärkas, genom en gång- och cykelväg genom Ågesta. På längre sikt kan en gång- och cykelbro till Tyresö utgöra såväl ett stråk för rekreation som för pendling. Från Österhagen utvecklas gång- och cykelstråket via Sjötorpsparken mot Skogås centrum till ett huvudcykelstråk.

Trygga tunnlar i trafiken

Trafikseparering är positiv för trafiksäkerheten och rörelsefriheten, särskilt för barn. Vissa gång- och cykeltunnlar kan utredas om de kan tas bort (t ex under Laduvägen) och gång- och cykelvägnätet istället integreras i gaturummet. Tvärs Österleden bedöms gång- och cykeltunnlar fortsatt spela en viktig funktion men gång- och cykelnätet kan behöva differentieras för olika behov. Där gång- och cykeltunnlarna upplevs avskilda och otrygga så behöver utformningen ses över och tillkommande bebyggelse planeras för att skapa trygghet.

Gång- och cykelvägen som idag snirklar sig fram och tillbaka på båda sidor om Österleden via tunnlar, byggs ihop till ett sammanhängande stråk, integrerat med gatan. Längs flera av de större vägarna, som Österleden, kan behov finnas av cykelvägar på båda sidor av gatan.

En tryggare gång- och cykelkoppling mellan västra sidan av tågspåren och Nytorps Mosse föreslås för att förbättra passagerarna mellan olika sidor av järnvägen. Dagens långa tunnel under Storrötsvägen och spåren föreslås att omgestaltas.

Karta som visar cykel- och gångnät med befintliga och tillkommande stråk.

Gångnät och lokalt cykelnät kompletteras

Vägvisning för gång- och cykeltrafik behöver tillskapas och målpunkter som badplatser och entréer till naturreservat är särskilt viktiga att skylta, i syfte att tydliggöra närheten från centrumen.

Det finns även några saknade länkar i det lokala gång- och cykelnätet som föreslås kompletteras. Ett tydligt gång- och cykelstråk som en förlängning av Skogåsleden mot Gamla Nynäsvägen via befintligt krafledningsstråk skulle kunna förbättra orienterbarheten i kommundelen avsevärt genom en gen dragning och integration i befintliga rörelsemönster. Platsens topografiska höjdskillnader medför utmaningar och dess utformning behöver utredas. Om stråket går att genomföra med god

standard så kan det bli ett huvudcykelstråk. En ny koppling till Forsfararvägen direkt från Trångsunds centrum via Norströms väg och grönområdet kan bli ett viktigt lokalt stråk.

Gångstråket mellan Lyckåsen/Länna och Skogås behöver utvecklas för att bättre knyta ihop områdena. Vid en utveckling av Trångsunds industriområde behövs en gen koppling mellan detta område och Trångsunds centrum för att överbygga järnvägen och höjdskillnaderna. En gång- och cykelväg längs med kanten på kullen föreslås som koppling upp till Trångsunds överfart. Stråket leder även vidare söderut till Magelungen.

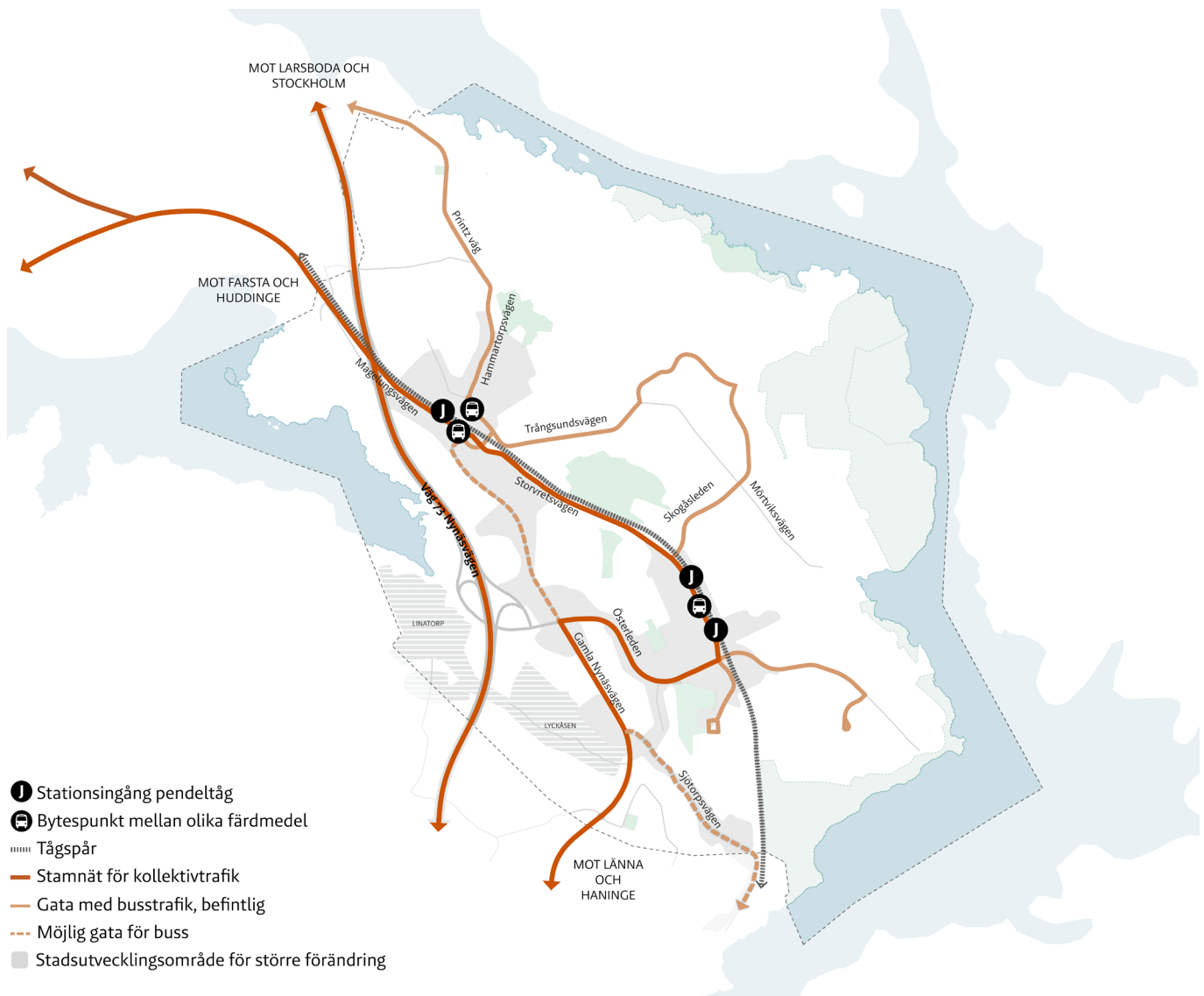
3. Stärk kollektivtrafiken som ryggrad i området

Dagens kvaliteter och utmaningar

Skogås och Trångsund har goda kopplingar till stora delar av regionen genom pendeltåget och bussar mot Haninge och tunnelbana i Farsta. Framförallt i nord-sydlig riktning är tillgängligheten god.

Möjlighet till utvecklad kollektivtrafik

I översiktsplanen och i Huddinge kommuns kollektivtrafikplan finns ett stamnät för kollektivtrafik utpekad. Stamnätet utgörs av järnvägen och delar av Gamla Nynäsvägen, Österleden, Storstretsvägen och Magelungsvägen. Pendeltågstrafiken är ryggraden i kollektivtrafiksystemet för Skogås och Trångsund. Trafikupplägget med skip-stop innebär att vissa pendeltåg inte stannar i Skogås och Trångsund vilket har inneburit en sämre turtäthet för dessa

Karta som visar kollektivtrafiknätet.

stationer. Kommunen för dialog med Region Stockholm för att kapacitet på Nynäsbanan ska komma östra Huddinge till del i högre utsträckning än idag.

Framkomligheten för busstrafiken behöver säkerställas i stamnätet och framkomlighetsåtgärder för buss kan komma att behövas i delar av nätet vid utveckling av gator och bebyggelse. I Huddinge kommuns översiktsplan och kollektivtrafikplan finns en stamnätskoppling för buss utpekad mellan Skogås och Länna via Vallhornsvägen. Denna koppling har utretts och föreslås att inte tas vidare i kommande planering. Fördelarna med att ha en stamnätskoppling för buss via Vallhornsvägen uppväger inte de negativa effekterna i form av uppdelat linjenät och sämre tillgänglighet vid exempelvis Entré Skogås. Bristande kollektivtrafikförsörjning för Österhagen kvarstår. Det bör utredas om bussar kan köra in i området och sedan vända tillbaka.

Linatorp är sannolikt svårt att kollektivtrafikförsörja. Möjligen skulle kollektivtrafikförsörjning kunna ske via norra Länna industriområde och/eller via Lyckåsen. Hänsyn till en eventuell framtida utbyggnad av Linatorp behöver därmed tas då Lyckåsen planeras. För Lyckåsens del är gena gång- och cykelförbindelser till busshållplats på Gamla Nynäsvägen av stor betydelse. Gamla Nynäsvägens norra del trafikeras inte av buss i linjetrafik i dagsläget. För att möjliggöra för framtida busstrafikering bör höjd tas för detta i en omvandling av gaturummet.

Trygga stationer och hållplatser

Kollektivtrafik ska vara ett självklart val, med hållplatser som erbjuder god överblick och är utformade för trygghet och trivsel. Gångvägarna till och från hållplatserna behöver också bli tryggare och mer inbjudande, bland annat genom alternativ till trafikseparerade stråk. Framförallt finns behov av att öka attraktiviteten kring busstationerna vid Skogås (Storvretsvägen) och Trångsund (Magelungsvägen). Med en utveckling av området och en ökad kollektivtrafikförsörjning i framtiden behöver behovet av att utveckla busshållplatserna vid Skogås och Trångsunds centrum undersökas, framförallt med avseende på ökad kapacitet. Även vid pendeltågsstationerna bör trygghetsåtgärder prioriteras, exempelvis vid gångtunneln vid Skogås C och entrén till Trångsunds torg.

4. Utforma parkeringslösningar för ett hållbart resande

Dagens kvaliteter och utmaningar

Idag tar markparkeringar stora ytor i anspråk, framförallt i de centrala delarna av Skogås och Trångsund vilket bidrar till miljöer som är obefolkade under stora delar av dygnet. Det råder samtidigt brist på cykelparkeringar av god kvalitet, framförallt vid målpunkter och kollektivtrafik. I områden med flerbostadshus saknas i många fall attraktiv och säker cykelparkering, vilket är en förutsättning för att fler ska välja cykel som trafikslag.

Nya parkeringslösningar för cykel

Det är viktigt att skapa goda möjligheter till cykelparkering vid stationerna, till exempel i form av cykelgarage, framförallt med tanke på att locka dem som har lite längre till kollektivtrafiken att cykla första delsträckan. Cykelparkeringarna bör vara lokaliserade direkt vid stationerna från inkommande cykelstråk. Parkeringen måste vara säker och trygg för att människor ska våga parkera sin cykel där också över natten. Även vissa busshållplatser kan behöva cykelparkering. Genom att tillföra nya cykelparkeringsplatser i synliga lägen kan cyklande uppmuntras och möjliggöras.

Trygga cykelparkeringsmöjligheter vid bostaden och målpunkter behöver också tillföras, i såväl befintlig som tillkommande bebyggelse.

Nya former för bilparkering

Gång, cykel- och kollektivtrafik är redan idag förstahandsvalet för många men det behöver bli det för fler. Det finns stor potential att främja hållbart resande med hjälp av nya former av parkeringslösningar och att på andra sätt främja kollektivtrafik, cykling, gång och delning av fordon (så kallad mobility management). I de stationsnära lägena, och särskilt i direkt anslutning till centrumen behöver dagens ytkrävande markparkering göra plats åt bebyggelse och mötesplatser. Skogås ses som centrum för ett större område vilket innebär att bilparkeringsplatser

behöver finnas kvar - men i annan form.

Parkeringar bör om möjligt samlas och göras mer yteffektiva, exempelvis i parkerings- eller mobilitetshus, vilka fungerar som en kombination av ett parkeringshus för bil och cykel och en knutpunkt för olika transportsätt. De kan erbjuda tjänster så som laddstationer för elbilar och elcyklar, cykel- och bilpool, cykelservice, utlämningsställen för paket, förvaring av leveranser, butiker och även mötesplatser. Mobilitetshus kan också bli en samlingsplats med samlingslokaler, bytesrum och liknande. På så sätt kan de främja socialt samspel på platsen då det kan bli en viktig målpunkt som folk rör sig till och från och uppehåller sig på. Mobilitetshusen ska gestaltas så att de skiljer sig från traditionella parkeringshus och arkitekturen ska vara öppen och välkomnande. Mobilitetshus ger också möjlighet till förbättrad mobilitet för den del av befolkningen i Skogås och Trångsund som inte har tillgång till bil eller cykel.

Mobilitetshus och mobilitetstjänster kan appliceras på såväl befintlig som ny bebyggelse. Mobilitetshus bör anläggas i flera av de nya bebyggelseområdena, framförallt i dem som anläggs på befintliga parkeringsytor.

För att minska ytorna för parkering ytterligare bör möjligheten till samnyttjande av parkeringsytor undersökas. För detta krävs samverkan mellan fastighetsägare, bostadsbolag och kommunen. Fördjupade utredningar av parkeringsbehov och alternativ för att minska parkeringsytorna behövs i kommande planeringsskeden, såsom i planprogram eller detaljplan.

Flexibla parkeringstal är ett annat möjligt styrmedel, vilket innebär att fastighetsägare åtar sig att genomföra åtgärder som kan minska efterfrågan på bilparkering samtidigt som kommunen erbjuder en sänkning av parkeringstalen. Det ska finnas attraktiva alternativ till att äga bil för att kunna

minska efterfrågan på bilparkering vid bostäder. Exempel på sådana alternativ är ett brett utbud av bil- och cykelpooler för boende samt leveransskåp för mat och varor.

Det finns en stor efterfrågan på infartsparkering för bil vid pendeltågsstationerna. Den största delen av bebyggelsen har dock redan i nuläget närhet till kollektivtrafik och ny bebyggelse planeras främst inom gång- och cykelavstånd

till stationerna. Efterfrågan kommer dock finnas kvar inom överskådlig framtid. Befintligt antal infartsparkeringsplatser för bil bör därför finnas kvar men kan på sikt behöva flytta till annan plats för att bereda plats för andra verksamheter eller bebyggelse. I ett längre perspektiv, då cykelnätet byggts ut och kollektivtrafiken förbättrats, kan antalet platser minskas.

Strukturen ska främja aktiva färdmedel som cykling. Foto: Maja Brand

SAMMANHÄNGANDE & LEVANDE

-en struktur som gynnar en hållbar och attraktiv bebyggelseutveckling

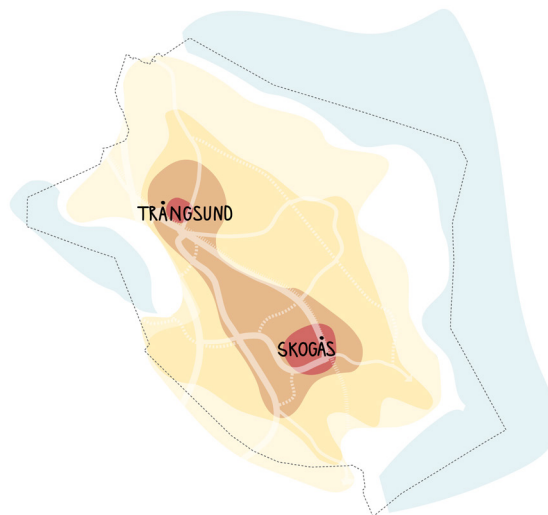
Hållbar stadsutveckling handlar om att skapa stadsdelar som är miljö- och klimatmässigt hållbara, socialt inkluderande och ekonomiskt livskraftiga. Målet är en väl gestaltad livsmiljö som är hälsosam och trygg för invånarna och stärker sammanhållningen med bland annat god tillgänglighet och trivsel, utan att göra avkall på miljö- och naturvärden. Detta kapitel behandlar huvudsakligen kommunens långsiktiga ambitioner för bebyggelseutvecklingen med bostäder, handel, verksamheter, skolor och annan kommunal service.

Tydligt uppdelade områden idag

Närheten till kollektivtrafik och tillgång till rekreation är ett bra utgångsläge för området, dock finns det barriärer som delar upp området och ett behov av mötesplatser och trygga stadsrum. Tillgång till service är ganska god men det kommersiella utbudet är sparsamt. Fördelningen av upplåtelseformer är ojämn mellan de olika områdena. Tillgången till arbetsplatser inom kommundelarna är relativt låg.

Mer diversifierade stadsdelar imorgon

Utvecklingsplanen syftar till att stärka de centrala delarna av Skogås och Trångsund med fler invånare och ett rikare folkliv. I *stadsdelscentrum* koncentreras arbetsplatser, service och bostäder. Här byggs det högst och tätast i relation till den omgivande bebyggelsen. Stor vikt läggs vid att skapa levande stadsmiljöer. Runt respektive centrum koncentreras utvecklingen främst utmed förtätningsstråk som binder samman området. I *stadsutvecklingsområden* för större förändring tillkommer huvuddelen av den nya bebyggelsen. Här möjliggörs högre hushöjder och täthet och bebyggelsen består främst av flerbostadshus blandat med arbetsplatser och samhällsservice. I *stadsutvecklingsområden* för mindre förändring möjliggörs bostäder i

Konceptkarta för sammanhängande & levande

flerbostadshus och tät småhusbebyggelse där hänsyn tas till befintlig miljö. I *område där komplettering kan prövas* finns det möjlighet att pröva ny bebyggelse i mindre skala på fastighetsägares initiativ.

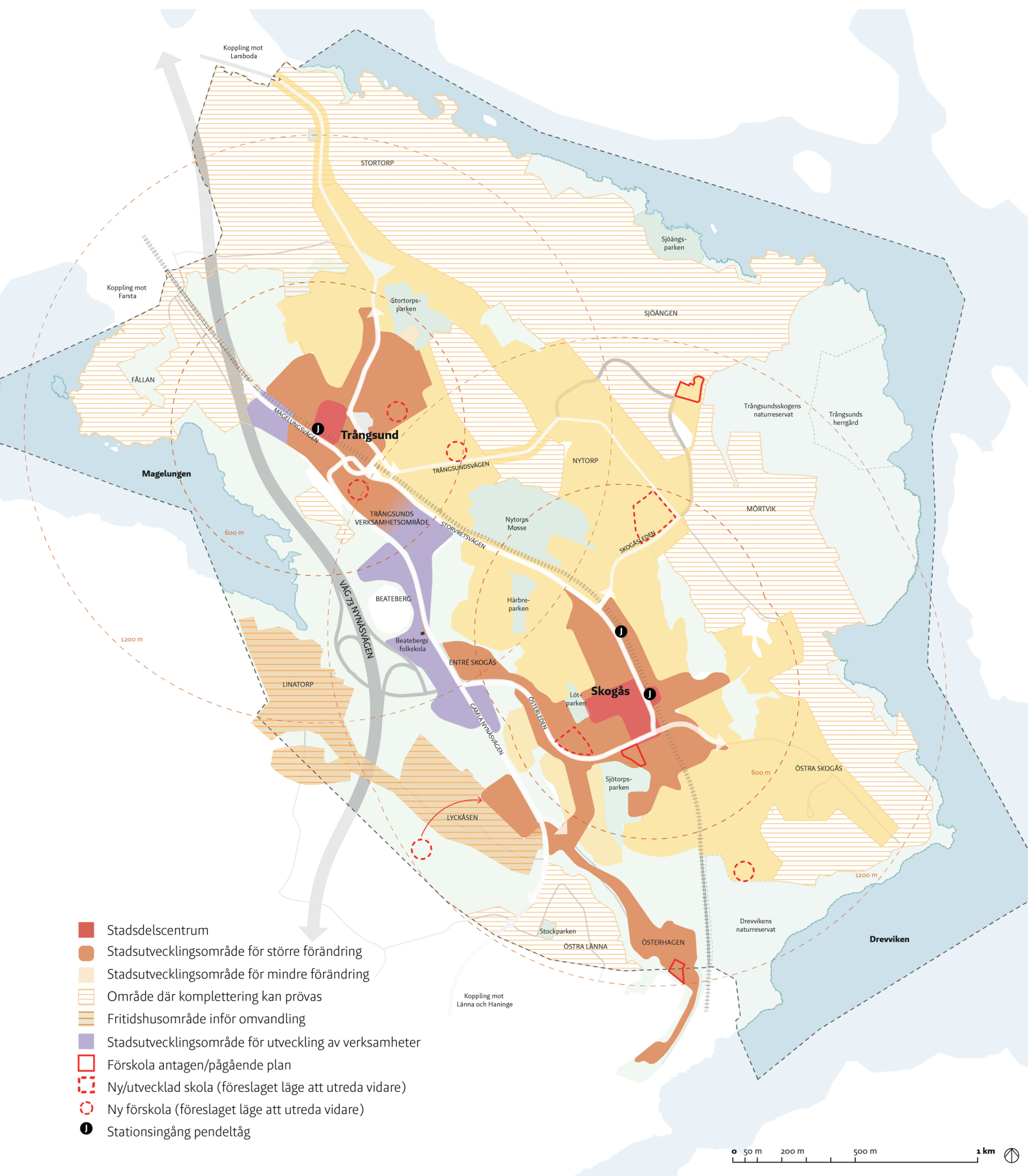
Ambitionen är att tillföra underrepresenterade upplåtelseformer och hustyper för att öka variationen i området. Ny bebyggelse ska planeras och utformas med hänsyn till områdets karaktär, bidra med trivsamma publika platser och höja kvaliteten på resterande grönytor. Ny mark för företagsetableringar föreslås i anslutning till befintlig infrastruktur.

Strategier Sammanhängande & Levande

1. Bygg för sammanhållning genom två sammanlänkade lokala centrum
2. Skapa närhet till service för ett gott vardagsliv
3. Ge utrymme för lokala arbetsplatser
4. Utforma bebyggelsen med hänsyn till kontext och klimat

Ställningstaganden för minskad klimatpåverkan

- Förtäta redan exploaterade ytor
- Förtätning prioriteras i kollektivtrafikhöga lägen
- Ny bebyggelse bör anpassas till natur och terräng
- Sträva efter klimatsmarta byggprocesser genom bland annat cirkulärt byggande, återbruk och nyttjande av förnybar energi

1. Bygg för sammanhållning: två länkade centrum

Dagens kvaliteter och utmaningar

Skogås och Trångsund har ett bra kollektivtrafikläge och god tillgång till rekreation, grönska och vatten. Det är ett bra utgångsläge för att skapa goda boendemiljöer, men samtidigt finns stora fysiska och mentala barriärer som delar upp området och ett behov av fler mötesplatser och trygga stadsrum. Fördelningen av upplåtelseformer är ojämn mellan de olika delområdena och det finns behov av större variation. I respektive centrum finns huvudsakligen flerbostadshus med upplåtelseformen hyresrätt medan de kringliggande områdena består nästan uteslutande av småhus med äganderätt. Flerbostadshus med bostadsrätter är något underrepresenterade i hela området.

Tyngdpunkt för bebyggelseutveckling i stationsnära lägen

Förtätning prioriteras i centrum och kollektivtrafiknära lägen, dels för att fler bostäder ger bättre kundunderlag och mer levande centrum och dels för att öka andelen som har möjlighet att nyttja hållbara transporter. Skogås ses fortsatt som huvudcentrum för Östra Huddinge och tyngdpunkt för förtätningen men även Trångsunds centrum har potential att utvecklas med tillkommande bostäder. Flera förtätningsprojekt pågår redan, exempelvis i centrala Skogås och i anslutning till Trångsunds station. Fler ytor, exempelvis centralt belägna markparkeringar och drivmedelsstation i Skogås,

skulle också med fördel kunna lämna plats för bebyggelseutveckling.

Förtätningsstråk länkar samman de två kärnorna

Längs med stråk både på östra och västra sidan om järnvägen föreslås ny bebyggelse för att öka närvaron och tryggheten, och bättre nyttja mark som redan har god tillgång till hållbara transporter. Avsikten med en mer sammanhållen bebyggelse längs med dagens relativt obebyggda stråk är även att överbrygga mentala barriärer och därmed skapa en större sammanhållning mellan Skogås och Trångsund. Även kopplingen över järnvägen kan förstärkas genom förtätning i anslutning till tvärgående stråk. Nedan ges en översiktlig beskrivning av de föreslagna förtätningsstråken. Förslagen för de olika delarna beskrivs vidare i kapitlet *Inzoomningar*.

Den långsiktiga visionen är att ta vara på det kollektivtrafiknära läget och möjliggöra en omvandling av Trångsunds industriområde till en stadsmiljö med bostäder, arbetsplatser, service och mötesplatser. Utvecklingsplanen pekar ut kommunens avsikt för markanvändningen men en förändring är först aktuell om den sker på initiativ av fastighetsägarna på platsen. En omvandling ska ske varsamt och i etapper, med start norrifrån.

Lyckåsen är ett av kommunens fritidshusområden som står inför omvandling enligt översiktsplanen. Som fritidshusområde ligger det relativt stationsnära med endast 750 meter fågelvägen till Skogås pendeltågsstation. Området har ett potentiellt fördelaktigt sammanhang i mötet med västra Skogås och norra Länna. Kommunen ser positivt på en utveckling av permanentboende i Lyckåsen, som utöver småhus även kan inbegripa flerbostadshus, radhus och viss samhällsservice. En förutsättning för utvecklingen är att området kan anslutas till det kommunala VA-nätet, samt höjd gatustandard vilket kan ske först efter detaljplaneläggning.

Upplåtelseformer och bebyggelsetypologier

är termer som relaterar till hur en bostad är utformad och vilka rättigheter och skyldigheter som följer med att bo där.

- **Upplåtelseform** beskriver hur bostaden upplåts till de boende. Bostadsmarknaden i Sverige består av fyra olika upplåtelseformer: bostadsrätt, hyresrätt, kooperativ hyresrätt och äganderätt.

- **Bebyggelsetypologi** syftar på själva byggnadens utformning, exempelvis villa, radhus, lägenhet eller parhus.

Gamla Nynäsvägen: Ny bebyggelse och aktivering av ytor längs vägen kan bidra till att stärka kopplingen mellan Trångsund och Skogås. Kommunens avsikt är att möjliggöra för verksamheter och idrottsytor samt på lång sikt bostäder i kombination med handel vid delar av Entré Skogås. Det finns dock flera utmaningar med en sådan utveckling, bland annat ställer den befintliga kraftledningen krav på områdets utformning. Utvecklingsplanen förordar en stegvis utveckling där verksamheter, utvecklad idrottsverksamhet och handel kan vara ett första steg.

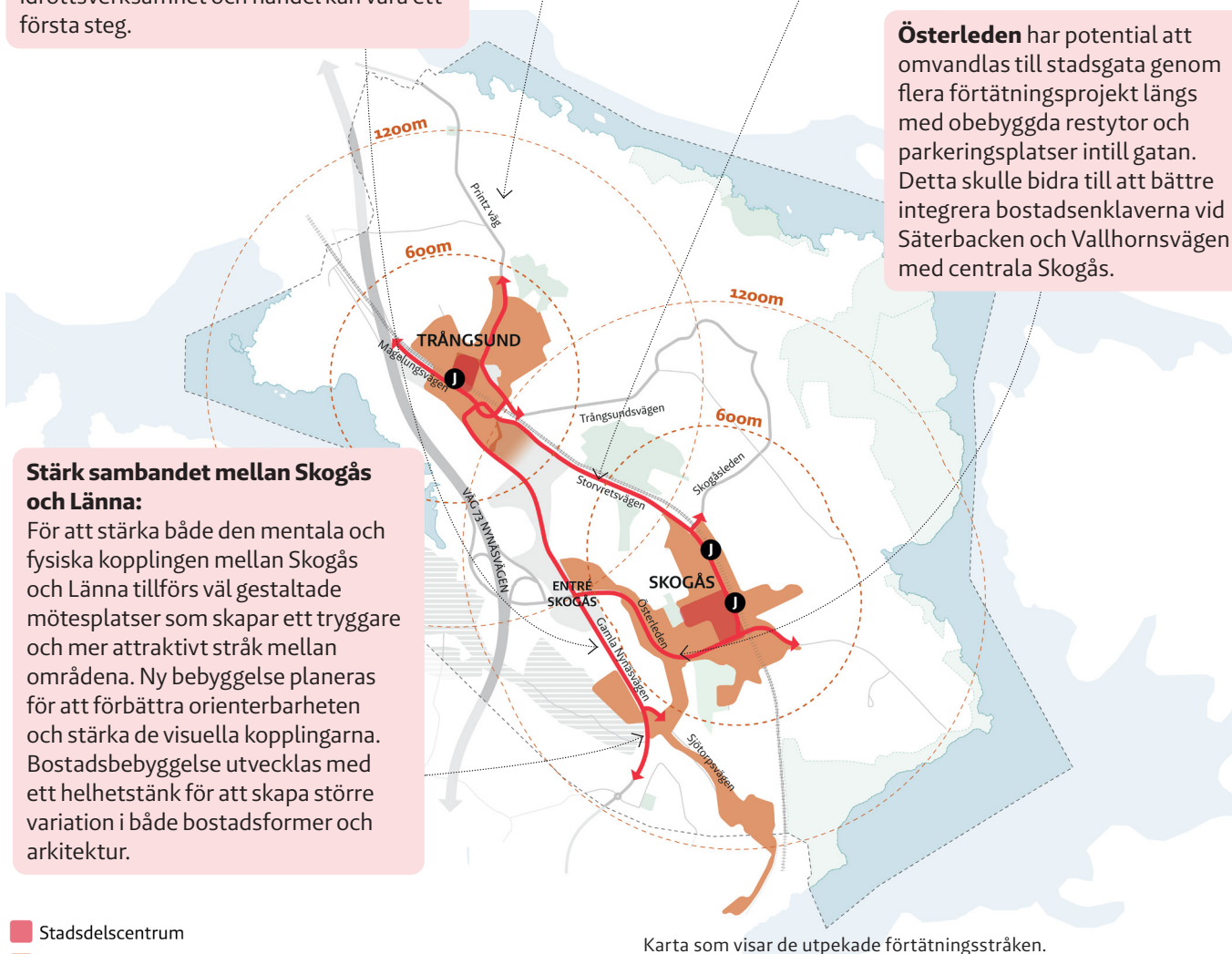
Utmed **Stortorpsvägen - Printz väg - Hammartorpsvägen** finns potential att stärka sambandet mot Farsta, via Perstorpsvägen som Stockholm stad håller på att omvandla till stadsgata. Stråket är utpekade som Stadsutvecklingsområde för mindre förändring.

Längs **Storvretsvägen** finns flera fastigheter som också har potential att bebyggas vilket skapar en mer sammanhållen front mot järnvägen. Anslutning över järnvägsspåren kan förstärkas, både i korsningen med Österleden, Skogåsleden samt i korsningen med Trångsunds överfart.

Österleden har potential att omvandlas till stadsgata genom flera förtätningsprojekt längs med obebyggda restytor och parkeringsplatser intill gatan. Detta skulle bidra till att bättre integrera bostadsenklaverna vid Säterbacken och Vallhornsvägen med centrala Skogås.

Stärk sambandet mellan Skogås och Länna:

För att stärka både den mentala och fysiska kopplingen mellan Skogås och Länna tillförs väl gestaltade mötesplatser som skapar ett tryggare och mer attraktivt stråk mellan områdena. Ny bebyggelse planeras för att förbättra orienterbarheten och stärka de visuella kopplingarna. Bostadsbebyggelse utvecklas med ett helhetstänk för att skapa större variation i både bostadsformer och arkitektur.

Karta som visar de utpekade förtätningsstråken.

- Stadsdelscentrum
- Stadsutvecklingsområde för större förändring
- Huvudsakliga förtätningsstråk
- Stationsingång pendeltåg och radie 600 och 1200 m

Komplettera med underrepresenterade upplåtelseformer och hustyper

För att öka utbudet inom de olika delområdena bör ambitionen vara att komplettera med underrepresenterade hustyper och upplåtelseformer. Inom varje delområde och utbyggnadsetapp bör det finnas bostäder med olika storlekar och upplåtelseformer. Även olika typer av kategoriboenden och boendekoncept såsom studentbostäder, äldreboenden och byggemenskaper bidrar till en blandad stad, vilket beskrivs vidare i kapitel *Tryggt & Välkomnande*.

Det finns dock vissa utmaningar för att lyckas med att skapa större blandning, eftersom ambitionen samtidigt är att bygga tätt i de stationsnära lägena där flerbostadshus redan är överrepresenterade. Här kan komplettering med bostadsrätter bidra till större diversifiering i områden där hyresrätter i dagsläget dominerar, tillsammans med inslag av stadsradhus eller marklägenheter i två plan med uteplats. Även större etagelägenheter i de övre våningarna kan öka diversifieringen. Det finns också exempel på radhus som byggs ovanpå parkeringshus vilket kan bli aktuellt om nya mobilitetshus etableras i området.

Volym i utvecklingsplanen

Bostäder	Tomtyta (kvm)	Antal bostäder
Tillkommande kvarter	270 000	3000
Pågående/antagna planer		1500
Övriga ändamål	Tomtyta (kvm)	
Centrumändamål	5 000	
Samhällsservice	50 000	
Övrig verksamhet	60 000	

Förslaget ska möjliggöra för en utveckling med blandade upplåtelseformer och bostadstyper även i småhusbebyggelsen, vilket skulle bidra till ökad sammanhållning och social hållbarhet samt ett förbättrat underlag för service. Utvecklingen behöver förhålla sig på ett respektfullt sätt till småhusområdenas karaktär. Tvåvåningshus med lägenheter, både bostadsrätt och hyresrätt, eller radhus med hyresrätt är exempel på hustyper som skulle kunna passa in i de mer småskaliga områdena. Fastighetsindelningen i dessa områden gör dock att förändringar kan vara svåra att få till. Kommunen tar inte fram nya detaljplaner för befintliga enskilda småhusfastigheter som redan omfattas av detaljplan.

Villabebyggelse vid Sjöängsparken. Foto: Maja Brand

2. Skapa närhet till service för ett gott vardagsliv

Dagens kvaliteter och utmaningar

Tillgång till samhällsservice är relativt god i kommundelarna, men samtidigt efterfrågas en större närvaro från kommunen i området. Antalet skolor och förskolor är anpassat till nuvarande bostadsbestånd, men med tillkommande bostäder behöver ytor för samhällsservice tillgodoses i planeringen. Det behöver lyftas tidigt då det är ytkrävande verksamheter, och även effektivisering av nuvarande bestånd kan vara aktuellt.

Ett välbesökt bibliotek, kulturskola samt simhall finns i Skogås och möjligheterna för ett nytt bibliotek ses över. Generösa aktivitetsytor och idrottsplats finns vid Nytorps mosse och intill Lötparken i centrala Skogås. I Trångsund är tillgången till idrottsfunktioner mindre. Det råder generell brist på både sporthallar och idrottsplatser (såväl 11-spel som 7-spel och 5-spel) som är tillgängliga för föreningslivet.

Det kommersiella utbudet är sparsamt. Skogås centrum är den största kommersiella målpunkten tillsammans med några mindre lokaler kring Skogås torg och Trångsunds torg.

Utveckling av skolor och förskolor i takt med bostadsbebyggelsen

Behovet av nya förskolor utvärderas i takt med att området utvecklas. Utvecklingsplanen pekar ut ett antal potentiella platser där förskola kan utredas i samband med planering av nya bostäder.

Behov av förskolor:

Bostadspotentialen i utvecklingsplanen ger ett behov av ca 750 förskoleplatser, varav 420 kan tillgodoses i befintliga planer. Utöver detta kvarstår ett behov av 320 förskoleplatser, vilket motsvarar 2-3 förskolor.

Strategi för att hantera behovet;

- 1: använda befintlig kapacitet
- 2: utvidga befintliga enheter
- 3: bygga nya förskolor.

Behov av grundskolor:

En full utbyggnad enligt utvecklingsplanen innebär ett behov av 1400 nya grundskoleplatser. Det motsvarar 1,5 grundskola - vilket skulle kunna tillgodoses genom tillkomst av en ny skola samt utökning av kapacitet i befintliga skolor (se karta på nästa sida).

Kultur- och fritidsfunktioner för ett levande föreningsliv

Idrottsfunktioner som nya utomhusplaner och idrottshallar är också ändamål som är ytkrävande och behöver säkras samordnat med bebyggelseutvecklingen. Utöver att se över effektivisering av nuvarande lokaler och idrottsplaner möjliggör utvecklingsplanen en utökning av dessa funktioner genom utveckling vid Nytorps Mosse samt att Vretens BP (inom Entré Skogås) permanentas och utvecklas som en målpunkt för idrott. Därutöver finns behov att på sikt tillföra ytterligare en fullstor idrottshall i Östra Huddinge vars lokalisering behöver utredas i senare skede, en möjlighet är samlokalisering med en framtida ny skola.

Lötparken föreslås fungera som ett kluster för kultur- och fritidsverksamheter och skola med exempelvis potentiellt nytt läge för fritidsgård och kulturskola som skulle kunna samordnas med utvecklade skollokaler för Östra grundskolan. Det efterfrågas också en ny fritidsgård i anslutning till Trångsund C. Här skulle även verksamheter med konst- och musikverksamhet för unga kunna inhysas. Även mötesplatser för äldre skulle kunna samordnas inom ett kultur- och fritidskluster kring Lötparken samt vid Trångsunds centrum. Lokalisering av ett nytt bibliotek utreds.

Vårdboenden

Behovet av LSS och särskilda boenden för äldre är kommunövergripande och utvärderas i takt med att kommunen växer för att kunna tillgodoses i områden där nya bostäder utvecklas.

Förslag på utveckling av befintlig grundskola:

Östra grundskolan har ett centralt och attraktivt läge men når idag inte full kapacitet. Det finns god potential att utveckla den del av fastigheten intill Österleden som idag hyser skolbyggnader av delvis temporär karaktär, samt att samnyttja lokaler under dag- respektive kvällstid. En ny skolbyggnad med kapacitet att ta emot fler elever och samtidigt möta Österleden på ett stadsmässigt sätt vore önskvärt. Skolan skulle dessutom bidra till mötet med Lötsparken och potentiellt kunna samordnas med kvällsaktiviteter för kultur och fritidsverksamheter. Detta skulle tillföra mötesplatser, arbetsplatser, föreningslokaler med mera i centrala Skogås.

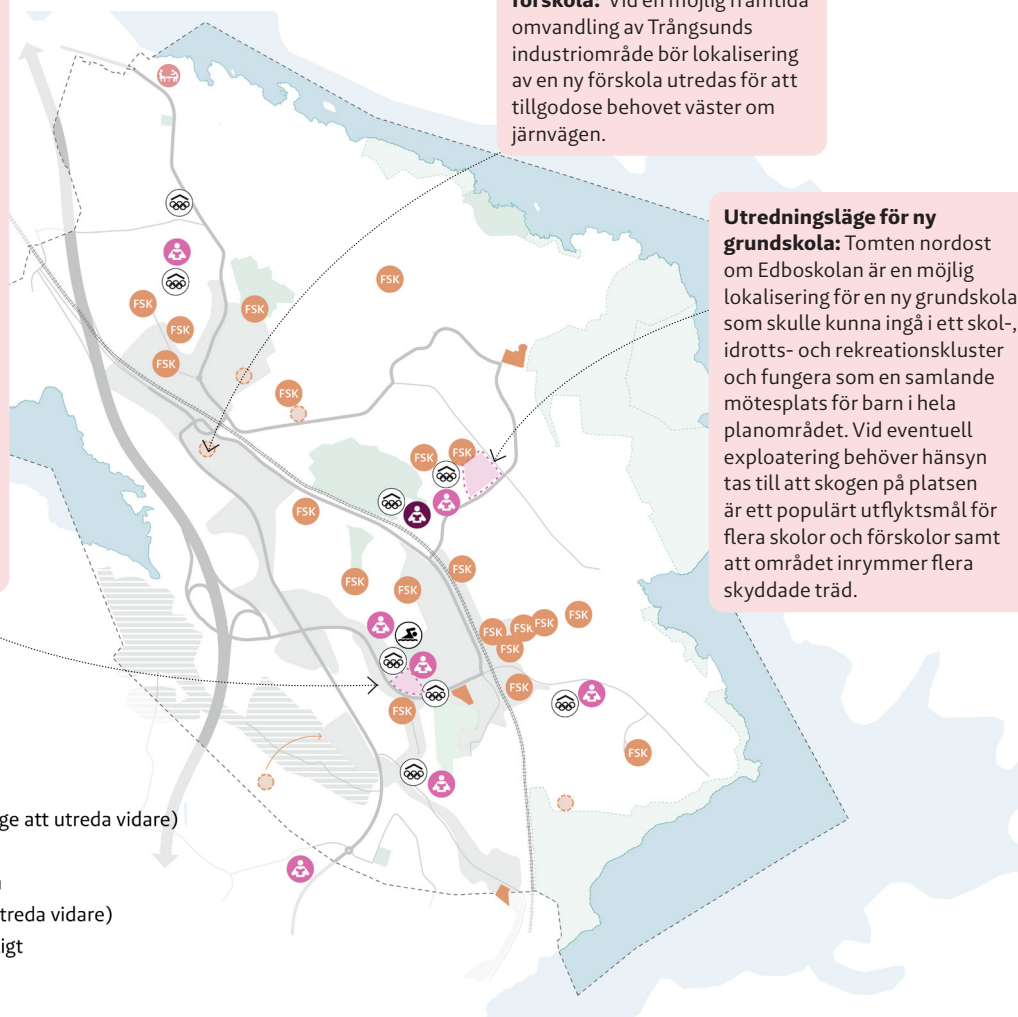
Utredningsläge för ny förskola:

Vid en möjlig framtida omvandling av Trångsunds industriområde bör lokalisering av en ny förskola utredas för att tillgodose behovet väster om järnvägen.

Utredningsläge för ny grundskola:

Tomten nordost om Edboskolan är en möjlig lokalisering för en ny grundskola, som skulle kunna ingå i ett skol-, idrotts- och rekreationskluster och fungera som en samlande mötesplats för barn i hela planområdet. Vid eventuell exploatering behöver hänsyn tas till att skogen på platsen är ett populärt utflyktsmål för flera skolor och förskolor samt att området inrymmer flera skyddade träd.

- Gymnasieskola, befintlig
- Grundskola, befintlig
- Ny/utvecklad skola (föreslaget läge att utreda vidare)
- Förskola, befintlig
- Förskola, antagen/pågående plan
- Ny förskola (föreslaget läge att utreda vidare)
- Vård och omsorgsboende, befintligt
- Idrottshall, befintlig
- Simhall, befintlig

Karta som visar funktioner för samhällsservice.

Skola: Zon A

15 m² friyta/barn.
Total area 25878 m²

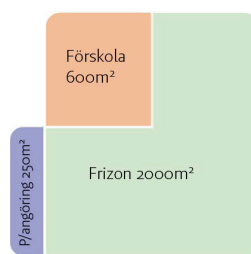
Skola inom en radie av 600 m från attraktiv kollektivtrafik. Exemplet är baserat på en F9-skola med 900 barn och tre parallellklasser för respektive årskurs.

Skola: Zon B

23 m² friyta/barn.
Total area 32 628 m²

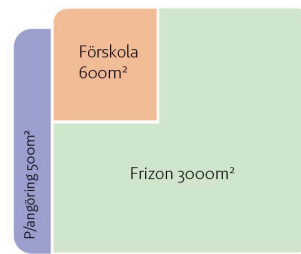
Skola inom en radie av 1200 m från spårbunden trafik. Exemplet är baserat på en F9-skola med 900 barn och tre parallellklasser för respektive årskurs.

Förskola: Zon A

20 m² friyta/barn (minst 2000 m² sammanhängande yta).
Total area 2850 m²

Förskola inom en radie av 600 m från spårbunden trafik. Exemplet är baserat på en förskola med 100 barn.

Förskola: Zon B

30 m² friyta/barn (minst 3000 m² sammanhängande yta). Total area 4100 m²

Förskola inom en radie av 1200 m från spårbunden trafik. Exemplet är baserat på en förskola med 100 barn.

Diagram med räkneexempel över Huddinge kommuns utrymmeskrav för skola och förskola

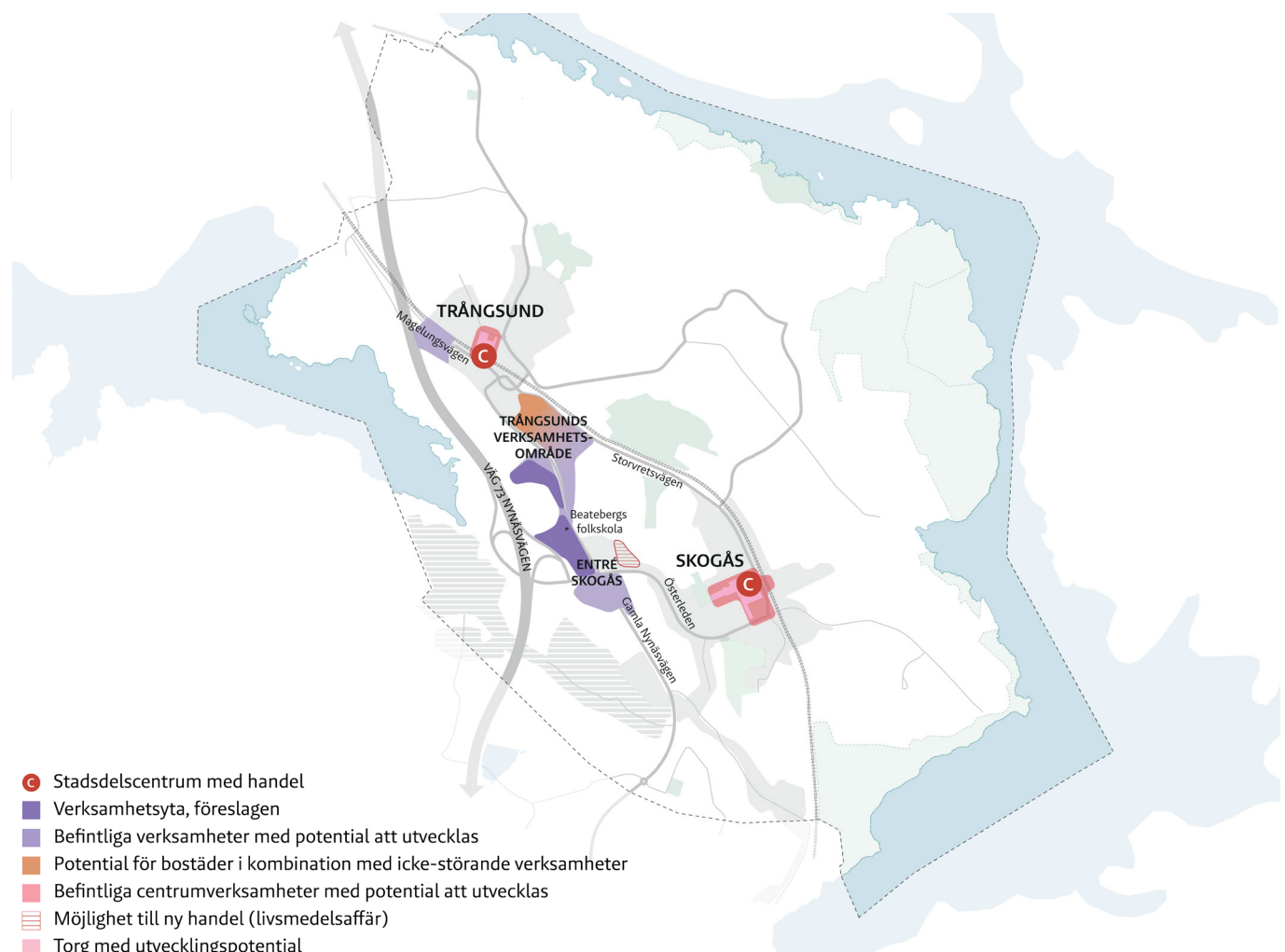
3. Ge utrymme för lokala arbetsplatser

Dagens kvaliteter och utmaningar

Näringslivet i området är idag begränsat med relativt låg tillgång till arbetsplatser, dock finns möjlighet att arbeta i närområdet såsom i Länna, Farsta och Haninge. Cirka 90% av invånarna arbetspendlar dagligen ut, varav 50% till Stockholm. Det är angeläget att ytterligare verksamheter kan tillkomma i den östra kommundelen som inte berörs av Spårväg syds influensområde inom vilket många verksamhetsområden omvandlas till förmån för bostäder. Dock begränsas möjligheten att tillskapa arbetsplatser av liten tillgång på mark för etablering av ytkrävande verksamheter och att efterfrågan på lokaler för kontor och handel påverkas negativt av den regionala konkurrensen.

Ge utrymme för verksamheter att etablera sig med närhet till infrastruktur

Fler arbetstillfällen kan skapas genom att möjliggöra nya verksamhetsytor i lägen som är buller- eller riskutsatta utmed Väg 73 eller som av andra skäl är mindre lämpliga för bostäder. Tyngdpunkten i det lokala näringslivet i Skogås och Trångsund finns idag inom branscher som utbildning, transport och magasinering, bygg- och fastighetsverksamhet där utvecklingen drivs av efterfrågan från en växande befolkning och ett växande näringsliv i regionen.

Karta som visar verksamhetsytor, handel och andra kommersiella funktioner.

Dessa branscher har goda förutsättningar för fortsatt framtida tillväxt och kan ges ytterligare utrymme i den utsträckning det är möjligt sett till den begränsade marktillgången och utveckling som föreslås i området.

Utvecklingsplanen pekar därför ut ny mark för verksamheter vid Entré Skogås i anslutning till trafikplats Skogås. Utformningen av verksamhetsmarken behöver anpassas för att göra infarten till Skogås mer attraktiv och tilltalande.

På sikt möjliggör utvecklingsplanen för en varsam omvandling av Trångsunds industriområde om intresset skulle uppstå från områdets fastighetsägare. Det kan medföra behov av omlokalisering av vissa verksamheter. Inom östra Huddinge kan ersättningsmark utredas i Länna, där pågår planering för utökning av Gräsvreten och Länna industriområde. Vid en omvandling av området kan det skapas förutsättningar för fler verksamheter som kan kombineras med bostäder i form av servicefunktioner eller icke-störande verksamheter.

Utveckla handel och service i centrumnära läge

Utveckling som föreslås i Skogås och Trångsund skapar förutsättningar att tillskapa lokaler för handel, service och i viss mån kontor. De bör lokaliseras i kollektivtrafknära och centrumnära lägen för att tillskapa sammanhängande miljöer där verksamheterna är klustrade eller utmed stråk med större flöden av människor.

Verksamheter kan även integreras i bostadsbebyggelsen. Exempelvis kan kvarter med upphöjd gård och hel bottenvåning inhysa olika typer av företagande eller service. Kommunen ser positivt på denna typ av initiativ, men det kräver noggrann planering av bland annat utfarter och begränsningar för att minimera störningar för boende. Även små kontorshubbar kan möjliggöras i anslutning till centrumen om intresse finns. Vid planering av verksamheter inom exempelvis handel, service, kontor ska kommersiella analyser göras så att dessa verksamheter planeras och dimensioneras utifrån rådande marknadsförutsättningar.

Trots ökat antal arbetstillfällen väntas arbetsplatskvoten minska något över tid på grund av en ännu större ökning av antalet bostäder.

Arbetsplatskvot i området

(Arbetsplatskvoten mäter antalet arbetstillfällen per förvärvsarbetande invånare)

Område	Arbetsplatskvot
Trångsund	0.38
Skogås	0.24
Östra Huddinge	0.62
Hela Huddinge	0.82
Huddinge kommuns målsättning	1.0

4. Utforma bebyggelsen med hänsyn till kontext och klimat

Dagens kvaliteter och utmaningar

Bebyggelsemiljön är mångsidig och det finns flera kulturhistoriska värden i Skogås och Trångsund. Samtidigt finns det brister i den byggda miljön. Flera viktiga stråk kantas av bebyggelse som upplevs som sluten och saknar entréer mot gatan vilket minskar trygghetskänslan. Flertalet bostadsområden är utformade som enklaver med byggnader vars entréer vänder sig bort från gatorna. Detta gör att huvudgatorna uppfattas mer som baksidor än som huvudstråk, vilket gör att de också upplevs som otrygga och mindre attraktiva att röra sig längs med.

Bevara kulturhistoriska värden vid förändring av stadsmiljön

De kulturhistoriska värdena på platsen ska i ett så tidigt skede som möjligt inventeras och synliggöras, det gäller både byggnader och gröna kulturmiljövärden. Byggnader och platser som är kulturhistoriskt värdefulla, det vill säga är tidstypiska och har hög arkitektonisk kvalitet, bör tillvaratas och behålla sitt huvudsakliga uttryck. Förändringar som inte förvanskar byggnadens huvudsakliga uttryck kan tillåtas då de bidrar till den omgivande stadsmiljön på ett positivt sätt, nya arkitektoniska kvaliteter tillförs och säkerställer byggnadens användbarhet. Se vidare utpekade värdefulla miljöer i Huddinge kulturmiljöprogram (2019).

Inkluderande, tillgängliga och trygga stadsrum

Ögon mot gatan

Byggnader utmed gångstråk med fönster, balkonger och entréer som vänds mot stråket bidrar till trygghet då det ger en känsla av att stråket är under uppsikt. Tillkommande byggnader föreslås utformas med medvetenhet kring dessa trygghetsaspekter.

Bottenvåningsstrategi

Bottenvåningarna ska så långt som möjligt bidra till att aktivera stadsrummet. Lokaler i

bottenvåningar, entréer mot gata och varierade fasader och fönsterliv är exempel på sådan aktivering. Detta skapar kontakt mellan det privata och offentliga och tillför fler ögon ut mot gaturummen. Beroende på områdets karaktär kan detta tillföras på olika sätt. I de centrala delarna där det finns bättre förutsättningar för kommersiella ändamål av olika slag bör man möjliggöra för lokaler i bottenvåningar. I mera bostadsorienterade områden, där förutsättningar för kommersiella lokaler inte är lika stor, skapas en annan karaktär av levande bottenvåningar med tvättstugor, föreningslokaler, cykelrum, cykelverkstad eller kontor samt släpp mellan byggnader och öppningar för vyer in i kvarteret. I andra lägen kan med fördel ett avstånd skapas mellan den privata bostaden och stadsrummet genom förhöjd bottenvåning eller väl gestaltad och möblerad förgårdsmark.

Flerbostadsbebyggelse i anslutning till umgängesyta. Foto: Maja Brand

Skala och täthet

Byggnader, gator och stadsrum ska ha en varierad skala och goda proportioner anpassat till den specifika platsen. I centrumnära lägen kan en högre exploatering prövas och skalan kan varieras med till exempel högre punkthus. Tätt bebyggelse ska utformas med extra omsorg om upplevelserika fasader med hög kvalitet på gestaltning, material och detaljer.

Variation och form

Det är viktigt att eftersträva variation i den nya bebyggelsen. Detta gäller färg, material, skala, storlek, fönstersättning, taklandskap med mera. Gestaltning och formspråk kan med fördel vara nutida för att skapa en tydlig årsring. Referenser till tidstypisk arkitektur kan dock vara en fördel för att binda samman området. Taklandskapet har stor betydelse för stadsbilden och hur området upplevs på håll. Takform, takfot och material har inverkan på hur väl anpassat taklandskapet uppfattas i relation till omgivande bebyggelse. Fasader, mark

och andra ytor i stadsrummen ska vara omsorgsfullt bearbetade för att ge ett tilltalande estetiskt uttryck och för att bidra till stadsrummets helhet.

Naturanpassad bebyggelse

Naturmark ska bevaras i största möjliga mån, markparkeringar bör undvikas och gröna inslag bör tillkomma i samband med exploateringsprojekt. Om ny bebyggelse trots allt tar naturvärden i anspråk ska grönytor som försvinner kompenseras.

Konst i det publika rummet

Kulturen har en bärande funktion i det hållbara samhället. Möjligheten att tillföra konst och kultur ska beaktas i varje projekt i syfte att berika stadsrummen med konstupplevelser och inspirera till lek och kreativitet. Konst ger identitet och karaktär till platsen, är intresseväckande och kommunikativ. Konst i stadsrummet är också ett sätt att tillgängliggöra konsten för fler, och kan underlätta orientering genom att skapa igenkänning i det offentliga rummet

Exempel på bebyggelse där stor hänsyn har tagits till befintlig natur och terräng då byggnaderna anpassats till topografin.
Källa: Kulturmiljöprogram 2019, s.159.

Bostadsbebyggelse med vertikal grönska i Norra Djurgårdsstaden. Foto: Mandaworks

Bygga med minskad klimatpåverkan

Det ska vara en ambition att bygga med minskat klimatavtryck genom återbruk, cirkulärt byggande, användning av trä med mera. Det ska även undvikas att spränga berg eller orsaka stora masstransporter, då det är resurskrävande ingrepp. Särskild strävan ska läggas på att undvika att sulfidhaltiga bergmassor uppstår, eftersom dessa ofta måste deponeras - med längre transporter som följd. Om möjligt bör höjder undvikas att bebyggas, och i andra hand bör gator och byggnader terränganpassas. Bevarande av terrängen har även estetiska värden. Mer om dessa perspektiv finns att läsa i arkitekturstrategin samt i kommunens översiktsplan.

Ett sätt att öka variation och bidra till ett attraktivt inslag i stadsbilden är vegetation på tak och fasader. Detta välkomnas då det även är ett smart sätt att tillgodose delar av behovet av grönska i området. Gröna väggar och tak bidrar till biologisk mångfald, temperaturreducering, bullerreducering samt förbättrar luftkvaliteten och kan hantera viss mängd dagvatten.

Vid fortsatt planering av projekten i Skogås och Trångsund behöver statusen och kapaciteten för de tekniska försörjningssystemen ses över. Vid all nyproduktion ska energi- och effektanvändningen vara förnybar och optimerad efter de lokala behoven. All tillkommande bebyggelse ska byggas energisnålt och kräva ett så litet tillskott av energi som möjligt.

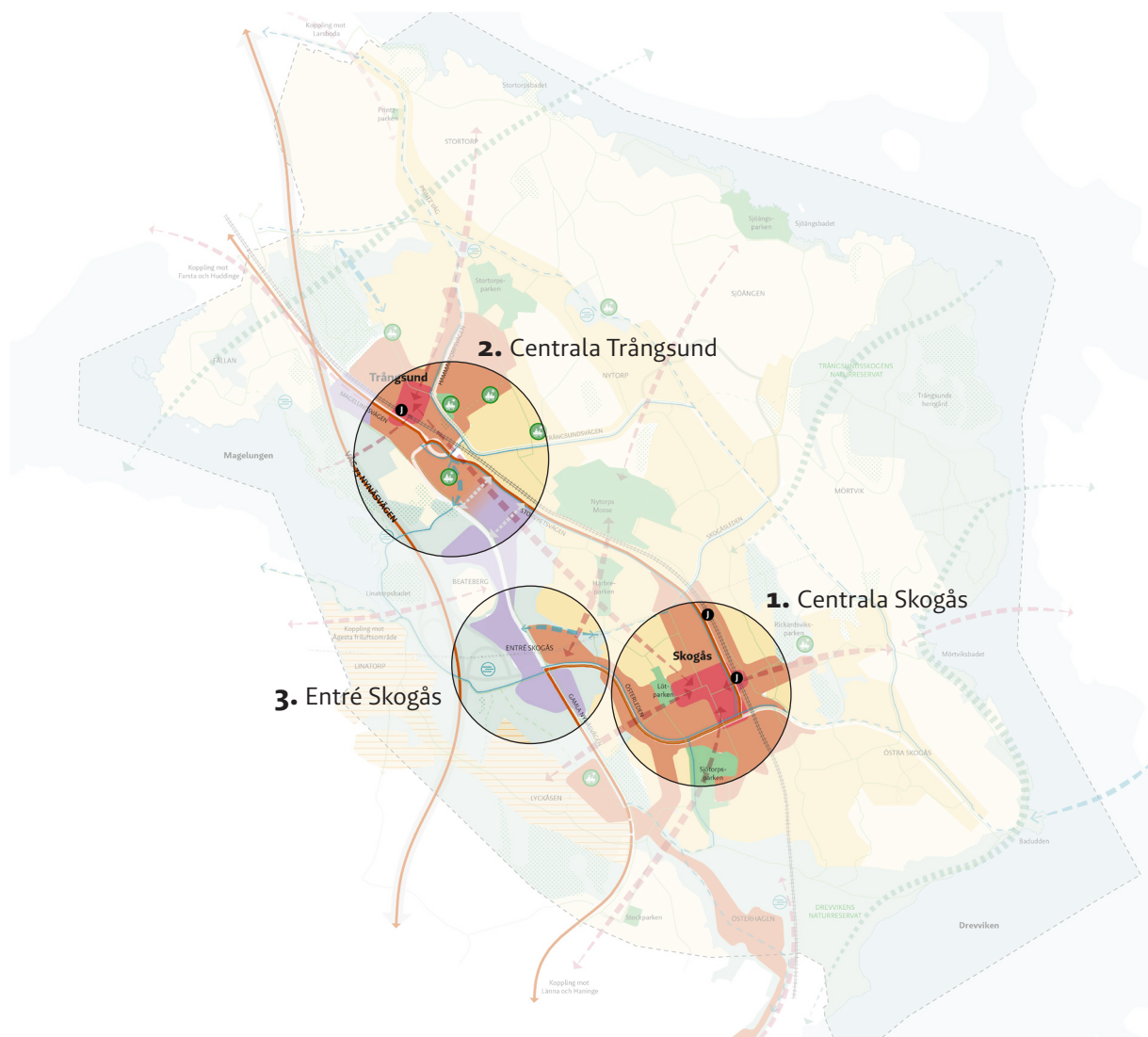
Nya smarta lösningar i energisystemet uppmuntras för att minska energibehovet, effektutjämna, skapa flexibilitet i nätet och tillgängliggöra energi för områdets invånare, samt laddning av elektrifierade fordon. Passivhusteknik och andra byggmetoder som syftar till att minska energikonsumtionen uppmuntras. Komplement som solfångare för varmvatten och solceller för elproduktion är positivt att använda för att minska energiuttaget. Området är delvis självförsörjande med lokal energiproduktion och lagring.

INZOOMNINGAR

Detta kapitel ger en mer detaljerad nivå för planens tre fokusområden.

Det handlar om områdena inom bekvämt gångavstånd till pendeltågsstationerna; centrala Skogås och centrala Trångsund, samt om Entré Skogås där utveckling av verksamheter, service och handel föreslås.

Centrala Skogås

Mötesplats med bristande trygghet idag...

Centrala Skogås är kommundelens primära centrum, med handel i stationsnära läge och närhet till parkstråket vid Lötsparken. Dock lider området av brist på grönska, och centrumets baksida upplevs som relativt ödlig och otrygg. Brist på orienterbarhet och visuell kontakt är också något som bör åtgärdas, med målet att stärka kopplingen till Östra Skogås.

...utvecklas till en tät och trygg stadsmiljö.

Målet är att ge plats för fler invånare och mera folkliv över dygnet. Därför föreslås en aktivering av torget samt utveckling av närliggande bebyggelse. Vid en sådan utveckling bör hela centrumet ses över, med möjlighet att expandera torgmiljön under järnvägen för en tryggare koppling österut. Växtlighet bör tillföras i centrumet för att förbättra trivsel, mikroklimatet och biologisk mångfald, och skyltning och information bör förbättras för att underlätta tillgängligheten till rekreationsområden.

Medskick till efterföljande planering

- Verka för tillfälliga, identitetsskapande åtgärder; pop-ups, foodtrucks, evenemang, aktivitetsytor, konst mm.
- Kommun och fastighetsägare behöver samverka för effektiva parkeringslösningar, exempelvis gemensamma parkeringshus/mobilitetshus.
- Utred möjligheten att förlägga kvartersbebyggelse och garage på nedsänkta parkeringar (exempelvis vid Kullstigen och Fäbodvägen).
- Utred möjligheten att förtäta utmed planskilda passager. T.ex. vid Kullstigen under Österleden).

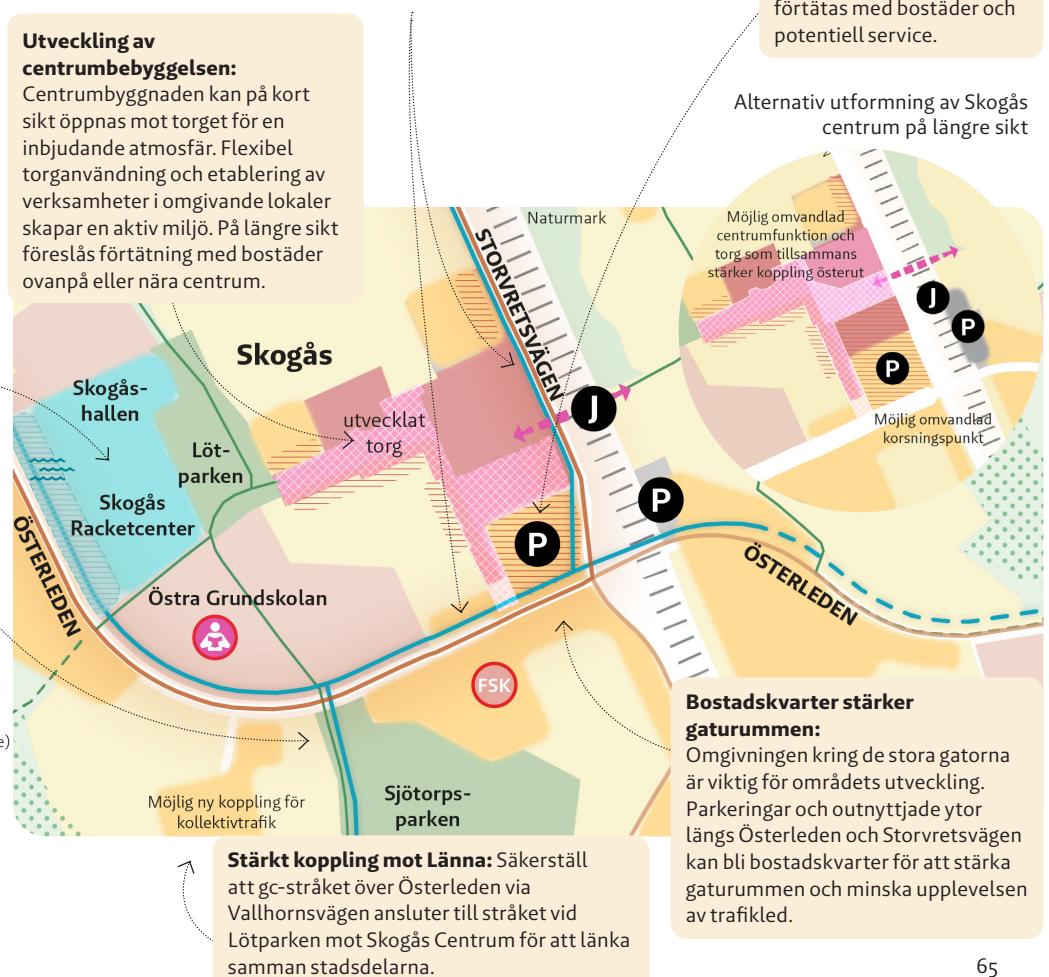
Gång och cykel: Sammanhängande gång- och cykelväg längs Österleden bör skapas för att minska omvägar genom tunnlar och koppla samman sträckor som helt saknar cykelbanor. Stärkt koppling under järnvägen, samt attraktiva cykelparkeringar vid stationsentréer föreslås för att främja hållbart resande.

Omvandla trafikytor: De ytor som idag endast upptas av trafikrelaterade funktioner, såsom p-hus, markparkering och bensinmack, föreslås förtätas med bostäder och potentiell service.

Skola och idrott: Ett skol-, idrotts- och kulturkuster föreslås mellan Lötsparken och Österleden, inkluderande utveckling av Östra Grundskolan och förstärkning av stråket mot Sjötorpsskolan i söder. Samlokalisering av fritidsgård och kulturskola med skolan föreslås. Vid omlokalisering av nuvarande lokaler bör dessa användas för verksamheter som berikar centrum, exempelvis butiker eller kulturverksamhet.

Utveckling av centrumbebyggelsen: Centrumbyggnaden kan på kort sikt öppnas mot torget för en inbjudande atmosfär. Flexibel torganvändning och etablering av verksamheter i omgivande lokaler skapar en aktiv miljö. På längre sikt föreslås förtätning med bostäder ovanpå eller nära centrum.

Alternativ utformning av Skogås centrum på längre sikt

Centrala Trångsund

Hemtrevligt men underutnyttjat centrumområde...

Trångsund har ett trevligt centrum vid pendeltågsstationen med butiker kring torget. Dock besöks det huvudsakligen av de närboende, medan övriga söker sig till alternativa handelslägen, vilket gör att kontaktytor mellan kommunens olika invånare minskar. Stationen och dess mer obefolkade ytor upplevs dessutom som otrygga, och verksamhetsområdet skapar en mental distans till Skogås, då det bland annat är folktomt kvällstid.

... förtätas och aktiveras med bostäder och allmänna platser.

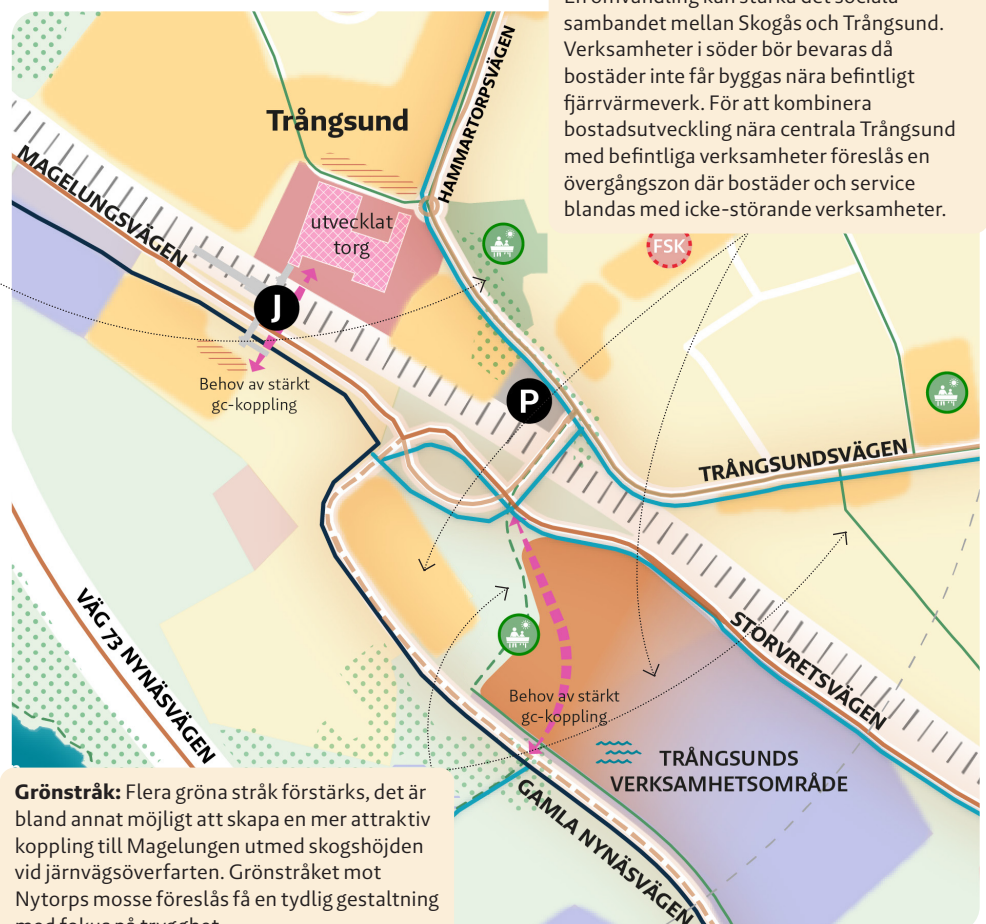
Ambitionen är att skapa en tät och trygg stadsmiljö med urbana kvaliteter, med fler invånare och mer folkliv över dygnet. Förtätning fokuseras kring torget med tillkommande bostäder och lokaler i bottenvåning, samt i de närliggande kvarteren och området söder om spåren.

Medskick till efterföljande planering

- Vid omvandling av verksamhetsområdet bör det tidigt tas ett helhetsgrepp kring utmaningarna med miljö, klimat och trafik, exempelvis vid planprogram. I ett tidigt skede ska även förekomst av klorerade lösningsmedel utredas. I dagsläget visar dialog med områdets fastighetsägare att det inte finns förutsättningar att påbörja omvandling av området.
- Utred kollektivtrafik längs Gamla Nynäsvägen.
- Säkerställ framkomlighet för det regionala cykelstråket förbi Trångsund, längs Dalarövägen eller Magelungsvägen.
- Vid omvandling av industriområdet ska funktionen ÅVC fortsatt säkerställas i Östra Huddinge.
- Ta vid exploatering hänsyn till de stora ekar, tallar och andra stora träd som finns i hela området.

Grönska och fickparker: Vid förtätning av den hårdgjorda centrummiljön är det viktigt att tillföra grönska. Befintliga parker utvecklas och fickparker föreslås för att kompensera parkbristen i centrala Trångsund.

- Bostadsdominerat område
- Potential för nya bostäder
- Potential för nya bostäder i kombination med icke-störande verksamheter
- Verksamheter
- Centrumverksamhet
- Potential för ny service
- Samhällsservice, befintlig
- Naturmark
- Naturvärde klass 1 och 2 (högst och högt naturvärde)
- Park, ny (föreslag på läge att utreda vidare)
- Föreslagen dagvatten/skyfallsåtgärd
- Stamnät kollektivtrafik
- Regionalt cykelstråk - befintligt/planerat
- Huvudcykelstråk - befintligt/planerat
- Rekreativt stråk - befintligt/planerat
- Stationsingång pendeltåg
- Infartsparkering

Trångsunds verksamhetsområde:

För att ta vara på det stationsnära läget möjliggör utvecklingsplanen på sikt för en varsam omvandling av verksamhetsområdet till en mer blandad miljö med bostäder, arbetsplatser, service och mötesplatser. En omvandling kan stärka det sociala sambandet mellan Skogås och Trångsund. Verksamheter i söder bör bevaras då bostäder inte får byggas nära befintligt fjärrvärmeverk. För att kombinera bostadsutveckling nära centrala Trångsund med befintliga verksamheter föreslås en övergångszon där bostäder och service blandas med icke-störande verksamheter.

Grönstråk: Flera gröna stråk förstärks, det är bland annat möjligt att skapa en mer attraktiv koppling till Magelungen utmed skogshöjden vid järnvägsöverfarten. Grönstråket mot Nytorps mosse föreslås få en tydlig gestaltning med fokus på trygghet.

Entré Skogås

Infrastrukturpåverkat område med idrottsfunktion idag...

Entré Skogås ligger mellan motorväg, kraftledning, transformatorstation, odlingslotter och korsande huvudgator och ger ett splittrat intryck idag. Området är låglänt med risk för översvämning vid skyfall. Fotbollsplanen är en betydelsefull funktion som behövs inom planområdet.

... blir en ny entré från öster

Utvecklingsplanens mål är att möjliggöra en utveckling som överbrygger barriärer mellan motorvägen och bostadsbebyggelsen i en gradvis övergång i skala och markanvändning.

Medskick till efterföljande planering

- Förorening av PFAS har upptäckts i jord och grundvatten, som troligen har uppstått vid den gamla brandstationen. PFAS kan ha stor påverkan på enskilda vattentäkter, grundvatten och ytvatten. PFAS och andra föroreningar bör utredas i samband med ett kommande planprogram, i nära samråd med kommunens tillsynsmyndighet.
- Bebyggelse i en del av området kan påverka översvämningsrisker i andra delar, varför områdesgemensam samordning av skyfallshantering är nödvändig. Förslagsvis hanteras detta inom ramen för ett planprogram.

Luftburen kraftledning:

Planförslaget visar ett scenario där kraftledningen i Skogås markförläggs på sikt. På kort sikt föreslår utvecklingsplanen markanvändning som är förenlig med kraftledningens nuvarande dragning. På lång sikt vill kommunen verka för att kraftledningen markförläggs.

Grönska och dagvattenhantering: Ny potentiell park samordnas med återskapande av våtmark i områdets sammanhängande lågpunkt. Området är utpekad för en dagvattenåtgärd enligt LÅP Magelungen, möjligheten att dimensionera åtgärden för planerad bebyggelse bör utredas innan detaljplanering för att förenkla dagvattenhantering i enskilda detaljplaner och säkerställa att miljö kvalitetsnormer följs.

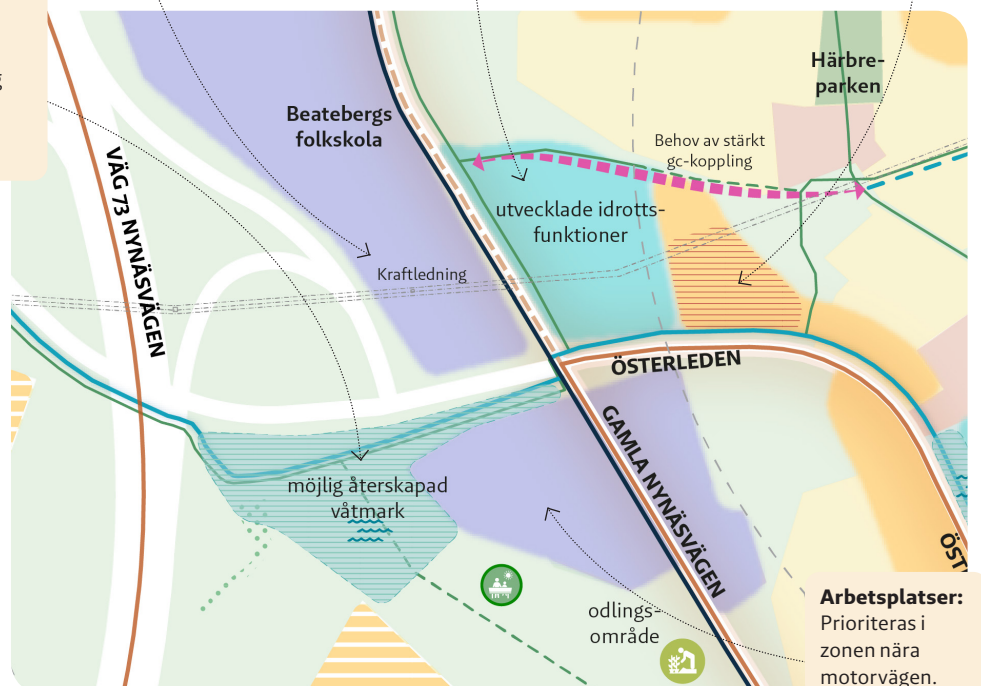
Behov av fritidsverksamheter:

Utvecklingsplanen tillåter en betydande ökning av bostäder, vilket ökar behovet av fritidsverksamheter. Öster om Gamla Nynäsvägen föreslås därför permanenta ytor för föreningsidrott.

Bostadsutveckling:

Vid området utmed Österleden finns möjlighet för utveckling av handel. På lång sikt, vid nedgrävning av kraftledningen, möjliggörs även bostäder i kombination med handel.

- Bostadsdominerat område
- Potential för nya bostäder
- Verksamheter
- Potential för ny service
- Samhällsservice, befintlig
- Idrott
- Fritidsområde inför omvandling
- Möjlig yta för åtgärd för dagvatten
- Park, ny (föreslag på läge att utreda vidare)
- Odlingsområde
- Stamnät kollektivtrafik
- Regionalt cykelstråk - befintligt/planerat
- Huvudcykelstråk - befintligt/planerat
- Rekreativt stråk - befintligt/planerat

Arbetsplatser:

Prioriteras i zonen nära motorvägen.

HÅLLBAR UTVECKLING ÖVER TID

Utvecklingsplanen för Skogås och Trångsund visar en möjlig utveckling i linje med områdets vision och mål. Planen omfattar ny bebyggelse, infrastruktur och servicebehov över en period på trettio år eller längre. Framgång förutsätter gott samarbete mellan berörda parter kring en gemensam målbild.

Fortsatt planering

Kommunen och dess bolag äger stora markområden i Skogås och Trångsund, vilket möjliggör utveckling på kommunkoncernens initiativ. Andra områden är privatägda, som Trångsunds industriområde, och kräver fastighetsägarnas engagemang. Planeringen kräver god samordning mellan kommunen och bolagen, marknadens aktörer och att kommunen har ekonomisk kapacitet att genomföra förändring. Utifrån en övergripande ekonomisk utredning är bedömningen att det finns exploateringsekonomiska förutsättningar att arbeta vidare med utvecklingsplanen som grund. I det efterföljande arbetet med planering av utvecklingen av området kommer frågorna kring ekonomi och genomförande att fördjupas i varje enskilt projekt och i frågan om finansieringen av bland annat större investeringar.

Ettappvis utveckling

Flera faktorer påverkar takten i utvecklingen, vilket gör det svårt att på förhand exakt tidsätta när förändringar ska ske. Kartan på nästa sida ger en övergripande bild av hur området kan utvecklas stegvis. På kort sikt är utvecklingen i både Trångsund och Skogås centrum med omgivningar prioriterad och har på flera platser goda förutsättningar att genomföras. Kategorin omfattar även pågående detaljplaneområden. På längre sikt kan utveckling ske i fler områden förutsatt att kända utmaningar med exempelvis skyfall, dagvattenhantering och markföroreningar kan hanteras. För detta krävs fördjupade utredningar och i vissa fall framtagande av planprogram. Utvecklingen kan också vara

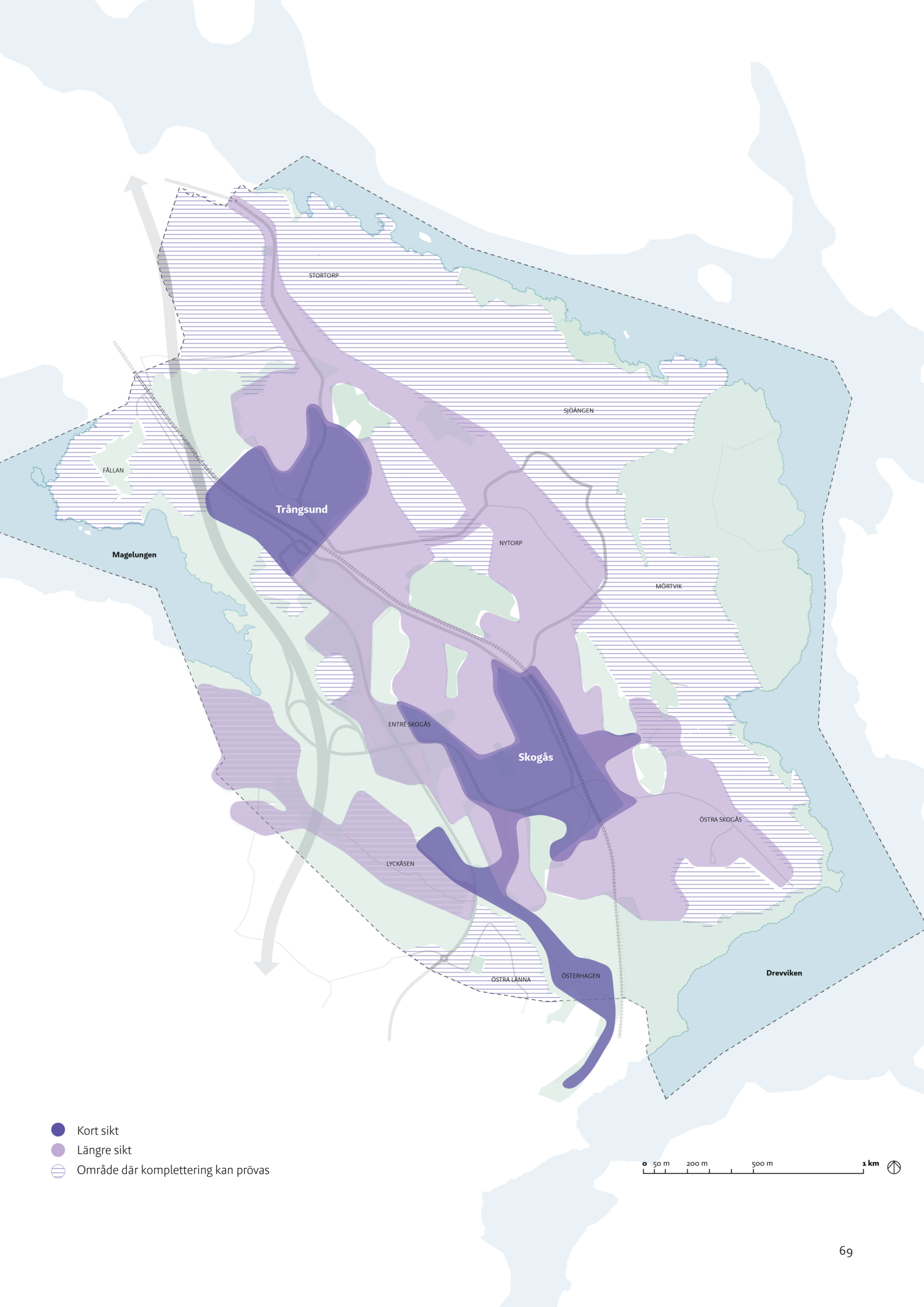
beroende av externa faktorer där kommunen saknar rådighet såsom marknadens och fastighetsägares intresse för utveckling eller förekomsten av den befintliga luftburna kraftledningen i Skogås. Även fritidshusområden ingår i kategorin som bedöms kunna utvecklas på längre sikt, vilket bland annat kräver kommunal anslutning till vatten och avlopp. Här är också möjlighet till kollektivtrafikförsörjning en viktig fråga som behöver vägas in i prioriteringen. Här ryms även platser där enskilda projekt som bidrar till rätt utveckling kan prioriteras att starta tidigare vid rätt förutsättningar. I områden där komplettering kan prövas är utveckling inte prioriterad. Däremot kan fastighetsägare ta initiativ till nya projekt som då bedöms i varje enskilt fall.

Goda miljöer under byggtiden

Utvecklingen i Skogås och Trångsund kommer att pågå under många år, och byggarbetsplatser blir en del av vardagen i områden som står inför störst förändring. Samtidigt ska goda livsmiljöer främjas med tydlig skyltning och temporära mötesplatser, som gärna anknyter till framtida lösningar. Detta ökar förståelsen och inkluderingen för de boende och besökare om vad som är på gång och vad som kommer att byggas.

Medskapande och inkludering

Det är viktigt att komplettera traditionella samråd kring program och detaljplaner med tidig dialog. Den fortsatta processen ska stärka den lokala demokratin och bidra till ett aktivt deltagande. Stadsplaneringen ska vara en hållbar, jämlik och jämställd process där olika människor med olika bakgrunder inkluderas och är representerade. Utvecklingen i området ska präglas av möjligheter för invånare och föreningar att vara medskapande och bidra. Samarbete stärker även tillit och samhörighet i området.

- Kort sikt
- Längre sikt
- ▨ Område där komplettering kan provas

0 50 m 200 m 500 m 1 km

Förutsättningar, hänsyn och utmaningar

Planeringen av området innefattar flera viktiga förutsättningar och hänsynstaganden. Här redovisas några av de mest centrala faktorerna, men det är avgörande att beakta många olika perspektiv för att skapa en hållbar utveckling på lång sikt.

Riksentressen för trafik och transporter samt farligt gods

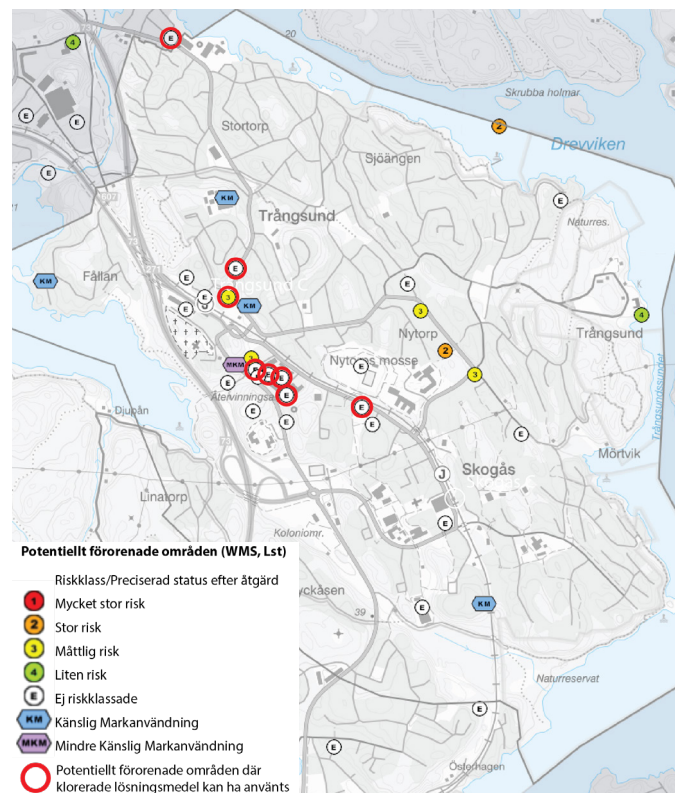
Väg 73 och Nynäsbanan utgör riksentressen och är primära transportleder för farligt gods. Väg 73 ingår också i TEN-T[1] vilket innebär att den är av internationell betydelse. I den fortsatta planeringen behöver fördjupade riskanalyser göras för att bedöma riskavstånd, hänsyn till individ- och samhällsrisker och krav på utformning av byggnader.

Buller, vibrationer och luftföroreningar

Hänsyn bör särskilt tas till verksamheter som kan komma att störas av buller och luftföroreningar, exempelvis förskolor och äldreboenden. Förslag på lokalisering av dessa har gjorts för att minimera risker utifrån ovan nämnda aspekter. Detta för att dessa verksamheter inte bör utsättas för buller eller lokaliseras där med hög luftföroreningshalt. I området förekommer dessa störningar främst utmed Väg 73, Nynäsbanan och utmed större vägar såsom Gamla Nynäsvägen.

Markföroreningar

Områden där potentiellt förorenande verksamheter har förekommit beaktas i efterföljande planering, och särskild hänsyn tas till verksamheter där klorerade lösningsmedel kan ha använts. Dessa är svåra, tidskrävande och dyra att upptäcka och sanera och kan spridas över långa avstånd i grundvattnet. I Trångsunds verksamhetsområde finns flera verksamheter som kan ha använt klorerade lösningsmedel, liksom andra typer av förorenande ämnen. Det är viktigt att föroreningssituationen utreds i samråd med

Karta som visar potentiellt förorenad mark inom planområdet.

tillsynsmyndigheten i god tid innan planläggning, förslagsvis i samband med planprogram.

Tekniska försörjningssystem och energiförsörjning

Vid fortsatt planering av projekten behöver statusen och kapaciteten för de tekniska försörjningssystemen ses över. Stockholm Vatten och Avfall AB ser ett behov av att på sikt öka kapaciteten i huvudvattenledningen som går genom området. Det är en stor utmaning, tekniskt, tidsmässigt och ekonomiskt. Frågan måste lyftas tidigt i planeringen och utredas i större sammanhang än för enskilda detaljplaner vilket ställer krav på ökad samordning mellan kommun och Stockholm Vatten och Avfall AB.

Utredningar

Utredningar som använts som underlag för framtagandet av utvecklingsplanen:

Ekosystemtjänstanalys östra Huddinge,
Ekologigruppen, 2021

Medborgardialog Östra Huddinge, Landskapslaget,
2019

Naturvärdesinventering östra Huddinge,
Ekologigruppen, 2021

Näringslivsanalys Skogås och Trångsund, WSP,
2022

Skyfallsanalys och dagvattenutredning för Skogås
och Trångsund, Afry, 2023

Social konsekvensanalys Utvecklingsplan Skogås
Trångsund, White arkitekter, 2022

Socialt samband Skogås-Länna, White arkitekter,
2023

Trafikanalys Utvecklingsplan Skogås-Trångsund,
WSP, 2023

Trafikutredning Skogås-Trångsund, Norconsult,
2022

Trafikutredning stamnät Skogås, Ramboll, 2023

Trygghetsanalys Skogås, Stiftlsen Tryggare Sverige,
2022

